

Lijst met brondocumenten behorend bij het “Rapport van bevindingen”

1. Brief opdrachtbevestiging vooronderzoek integriteit aan de heer R.G. Boekhoven van burgemeester Witteman d.d. 26 januari 2018.
In het dossier van de onderzoeker is alleen pagina 1 van deze brief aanwezig.
2. Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers gemeente Stichtse Vecht.
3. Gedragscode politieke ambtsdragers Stichtse Vecht, gewijzigd 26 september 2017.
4. Brief aan de heer P.F. de Groene van burgemeester Witteman d.d. 20 juni 2017 inzake het rapport van Capra (punt 4).
5. Persoonlijk en vertrouwelijk rapport van Capra Advocaten d.d. 20 juni 2017, inzake integriteitsmelding de heer P.F. de Groene.
Dit rapport is persoonlijk en vertrouwelijk en voor intern beraad vervaardigd. Dit rapport wordt daarom niet openbaar gemaakt.
6. Vertrouwelijke brieven aan betrokkenen van burgemeester Witteman inzake kennisgeving integriteitsmelding, d.d. 19 januari 2016.
7. Brief aan de leden van de gemeenteraad van wethouder De Groene d.d. 21 januari 2018 inzake ‘de vraag van brieveschrijver aan het eind van de commissievergadering, het vermoeden van integriteitsschending en eigen belang’.
8. Besluitenlijst fractievoorzittersoverleg 26 juni 2017.
Besluitenlijsten van het fractievoorzittersoverleg zijn in beginsel niet openbaar. Daarom wordt alleen het punt met betrekking tot Julianaweg 23 openbaar gemaakt.
9. Brief aan de gemeenteraad Stichtse Vecht van bewoners Julianaweg 23 d.d. 22 januari 2018 inzake mogelijke tijdelijke opvang Kind & Co aan de Julianaweg 23 in Maarssen.
10. Brief aan de gemeenteraad Stichtse Vecht namens kinderopvangorganisatie Kakelbont Kids Maarssen d.d. 23 januari 2018, inzake gemeentegeld Stichtse Vecht aan commerciële kinderopvangpartij.
11. Informatie en mailwisselingen over de bouwontwikkeling op Julianalaan 23 inzake contacten tussen Vreeken BV en gemeente en tussen omwonenden en gemeente Stichtse Vecht (periode 18 juli 2017 tot 18 januari 2018).
Er is/ zijn derde belanghebbende(n) bij de openbaarmaking van het document/de documenten met betrekking tot de mailwisselingen. Deze is/ zijn in de gelegenheid gesteld hierover hun zienswijze te geven. In afwachting op hun zienswijze zijn daarom (een aantal) mailwisseling vooralsnog niet openbaar gemaakt. Om de persoonlijke levenssfeer van de medewerkers en derden te waarborgen zijn de namen van medewerkers en derden onleesbaar gemaakt.
Raadsvoorstel en ontwerpbesluit Ontwikkeling Daalse Hoek ter bespreking in de commissie Fysiek Domein van 28 november 2017 en 16 januari 2018.
12. Feitenrelaas kwestie Daalse Hoek dat tot stand is gekomen na gesprekken met teamleiders, beleidsmedewerkers en projectleider, d.d. 22 januari 2018.
Om de persoonlijke levenssfeer van de medewerkers en derden te waarborgen zijn de namen van medewerkers en derden onleesbaar gemaakt.
13. Vertrouwelijk memo aan gemeentesecretaris inzake problematiek Daalse Hoek d.d. 22 augustus 2017 (bijlage Feitenrelaas, zie punt 13).
Om de persoonlijke levenssfeer van de medewerkers en derden te waarborgen zijn de namen van medewerkers en derden onleesbaar gemaakt.
14. Ambtelijke mailwisseling rondom ‘beslispunt 5 over de bijdrage aan Kind & Co als apart besluit naar de raad’, van 15 januari 2018 t/m 22 januari 2018.

Om de persoonlijke levenssfeer van de medewerkers en derden te waarborgen zijn de namen van medewerkers en derden onleesbaar gemaakt.

15. Memo aan wethouder De Groene m.b.t. 'eenmalige bijdrage Kind & Co', in relatie tot het raadsvoorstel en raadsbesluit Daalse Hoek' van de afdeling Ontwikkeling d.d. 15 januari 2017 (bijlage bij ambtelijke mailwisseling, zie punt 15).
16. Bericht van gemeentesecretaris over portefeuilleverdeling en wijze waarop dit is behandeld in het college van B&W, d.d. 1 februari 2018. Bijlage is B&W voorstel 'Ontwikkeling Daalsehoek te Maarssen-Dorp; globaal plan van aanpak', 22 oktober 2015.

Om de persoonlijke levenssfeer van de medewerkers en derden te waarborgen zijn de namen van medewerkers en derden onleesbaar gemaakt.

17. Verslagen Stuurgroep Kindcentrum Daalsehoek van 23 februari 2017, 4 april 2017, 17 mei 2017, 4 juli 2017 en van 5 oktober 2017.

Om de persoonlijke levenssfeer van de medewerkers en derden te waarborgen zijn de namen van medewerkers en derden onleesbaar gemaakt.

18. Geautoriseerde verslagen van de gesprekken met zes betrokkenen. De geautoriseerde verslagen zijn persoonlijk en geheim.

De verslagen van de gesprekken met betrokkenen zijn persoonlijk en vertrouwelijk.

Deze zijn vervaardigd onder verantwoordelijkheid van de onderzoeker en zullen niet openbaar gemaakt worden.

19. Feitenrelaas van wethouder De Groene, uitgereikt aan de onderzoekscommissie bij het gesprek met wethouder De Groene op 26 januari 2018.

Het feitenrelaas van wethouder De Groene valt integraal onder te verslagen van de gesprekken met betrokkenen en is dus ook persoonlijk en vertrouwelijk. De heer De Groene heeft aangegeven geen bezwaren te hebben tegen openbaarmaking. Wij zijn nog in afwachting op het stuk, zodra wij deze ontvangen zullen wij deze publiceren.

20. Audio-opname commissievergadering Fysiek Domein d.d. 16 januari 2018.

De audio-opname is na te luisteren op het raadsinformatiesysteem van de gemeente Stichtse Vecht.

21. Integriteitsscan wethouder De Groene van Berenschot uit 2014, onderdeel '7.4 Overig', over eigenaarschap kantoorpand aan de Julianalaan 23.

22. Onderzoek bestuurlijk handelen van prof. dr. mr. Pheijffer van Nyenrode Business University d.d. 9 november 2015.

Dit rapport is persoonlijk en vertrouwelijk en voor intern beraad vervaardigd.

23. Evaluatie integriteitssysteem gemeente Stichtse Vecht, onderdeel college van B&W en ambtelijke dienst en onderdeel gemeenteraad van de Vrije Universiteit Amsterdam van februari 2017.

Brondocument 1

1. Brief opdrachtbevestiging vooronderzoek integriteit aan de heer R.G. Boekhoven van burgemeester Witteman d.d. 26 januari 2018.

In het dossier van de onderzoeker is alleen pagina 1 van deze brief aanwezig.

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 140346 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl
info@stichtsevecht.nl

VERTROUWELIJK
De heer R.G. Boekhoven

Team

Behandeld door

M. Witteman

Direct nummer

E-mail

marc.witteman@stichtsevecht.nl

Datum

26 januari 2018

Onderwerp

Opdrachtbevestiging vooronderzoek integriteit

Bijlage(n)

n.v.t.

Ons kenmerk

ZI/17/116250- D/18/086770

Uw kenmerk

*Bij beantwoording graag ons
kenmerk en datum vermelden.*

Geachte heer Boekhoven, beste Rudi,

Allereerst wil ik u bedanken voor het accepteren van de opdracht om voor de gemeente Stichtse Vecht een vooronderzoek uit te voeren inzake een vermoeden van integriteitsschending van een politieke ambtsdrager. Bij deze bevestig ik formeel de opdracht voor het uitvoeren van dit vooronderzoek. Wij zien uw rapportage graag zo snel mogelijk tegemoet.

Opdracht vooronderzoek Integriteitsschending

De onderzoeksvraag in het kader van het vooronderzoek luidt: Is er door het handelen van de wethouder Pieter de Groene in de commissie Fysiek Domein van 16 januari 2018 sprake van (de schijn van) belangenverstremgeling, gelet op:

- de vastgestelde gedragscode Integriteit d.d. 7 december 2011 en de vernieuwde gedragscode d.d. 26 september 2017;
- het rapport van Capra Advocaten van 20 juni 2017 omtrent het mogelijk risico op belangenverstremgeling in het dossier herinrichting Daalse Hoek;
- de adviezen aan de wethouder in de brief van 20 juni 2017.

Om het vooronderzoek uit te kunnen voeren heeft u de nodige informatie aangeleverd gekregen. Daarnaast heeft u aangegeven gesprekken te zullen voeren met betrokkenen waarvan verslagen worden opgemaakt die door de betrokkenen worden geautoriseerd. U wordt daarbij secretariaeel ondersteund door mevrouw Tecla van der Torre. Het vooronderzoek zal resulteren in een rapport van bevindingen. De rapportage van het vooronderzoek zal geen juridisch bindend oordeel zijn.

Mocht tijdens het vooronderzoek blijken dat er geen aanvullend feitenonderzoek noodzakelijk is dan verzoek ik u om in de onderzoeksrapportage alle informatie op te nemen die nodig is om een oordeel te kunnen vormen over de aannemelijkheid en de mate van verwijtbaarheid van het vermoeden tot integriteitsschending. Een en ander heb ik ook telefonisch met u besproken op 24 januari jl.

Vergoeding

U heeft aangegeven voor dit vooronderzoek geen uren bij de gemeente Stichtse Vecht in rekening te zullen brengen. Wel zal de gemeente Stichtse Vecht de gemaakte (reis)kosten in het kader van dit vooronderzoek vergoeden.

Brondocument 2

2. Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers gemeente Stichtse Vecht.

Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers gemeente Stichtse Vecht

I. ALGEMENE BEPALINGEN

1. Algemeen

- 1.1. Onder politieke ambtsdrager worden verstaan: de burgemeester, de leden van het college, raadsleden en leden van raadscommissies.
- 1.2. In gevallen waarin dit protocol niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is, wordt de handelwijze bepaald door het fractievoorzittersoverleg, het college of de loco-burgemeester, afhankelijk van de vraag of de melding een raads(- of raadscommissie)lid, een collegelid of de burgemeester betreft.
- 1.3. Het protocol is openbaar en door derden te raadplegen.
- 1.4. De burgemeester, de leden van het college, de leden van de raad (en van raadscommissies) ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van dit protocol.
- 1.5. Bij het gebruik van dit protocol zijn de 'Gedragscode Integriteit volksvertegenwoordigers in de gemeente Stichtse Vecht' (2017) en de 'Gedragscode Integriteit college van burgemeester en wethouders in de gemeente Stichtse Vecht' (2017) uitgangspunt.
- 1.6. Onder externe onderzoeker wordt verstaan de onderzoeker of het onderzoeksbureau die in opdracht van de burgemeester onderzoek doet naar aanleiding van een melding van integriteitsschending of een incident.

II. PROCEDURELE BEPALINGEN

2. Melding

- 2.1. Een melding van een vermoeden van integriteitsschending door een politieke ambtsdrager kan door een ieder worden gedaan.
- 2.2. Anonieme meldingen worden in beginsel niet behandeld.
- 2.3. Nadat de burgemeester is geïnformeerd over het vermoeden van een integriteitsschending begaan door een politieke ambtsdrager, bevestigt hij de ontvangst van de melding schriftelijk aan de melder.
- 2.4. Nadat de ontvangst van de melding is bevestigd onderzoekt de burgemeester ambtshalve de melding tegen de achtergrond van de vraag of zij zodanig concreet is en van een zodanige ernst dat een vooronderzoek als bedoeld in artikel 3 noodzakelijk is. Over de vraag naar de concreetheid en ernst van de melding kan de burgemeester zich laten adviseren.
- 2.5. Indien de burgemeester vaststelt dat de melding onvoldoende concreet is dan wel een onvoldoende ernstig karakter heeft, besluit hij het onderzoek niet verder voort te zetten. Van deze beslissing worden de melder en de politieke ambtsdrager over wie de melding is gedaan schriftelijk binnen een redelijke termijn in kennis gesteld.
- 2.6. Indien de burgemeester op grond van de bevindingen vaststelt dat de melding voldoende concreet en een voldoende ernstig karakter heeft, besluit hij een vooronderzoek als bedoeld in artikel 3 in te stellen.
- 2.7. Meldingen over de burgemeester worden gedaan in een samengestelde commissie van fractievoorzitters. Deze commissie treedt in de plaats van de burgemeester bij de behandeling van de melding.

3. Vooronderzoek

- 3.1. Het vooronderzoek vindt plaats op een door de burgemeester te bepalen wijze, waarbij voor de betreffende melding de meest geëigende onderzoeksmethode wordt gekozen.
- 3.2. Van het vooronderzoek wordt een rapport van bevindingen opgemaakt.
- 3.3. De burgemeester doet vertrouwelijk mededeling van de resultaten van het vooronderzoek aan het fractievoorzittersoverleg en het college.
- 3.4. Als het vooronderzoek geen aanleiding geeft voor het instellen van een nader onderzoek, besluit de burgemeester het onderzoek niet verder voort te zetten. Van deze beslissing worden de melder alsmede de politieke ambtsdrager over wie de melding is gedaan schriftelijk in kennis gesteld.
- 3.5. Indien op grond van de bevindingen uit het vooronderzoek als bedoeld in artikel 3 de noodzaak blijkt tot het verrichten van een nader onderzoek, besluit de burgemeester een feitenonderzoek als bedoeld in artikel 4 in te stellen.
- 3.6. In het geval van een vermoeden van integriteitsschending van de burgemeester wordt, indien op grond van de bevindingen uit het vooronderzoek besloten wordt tot het instellen van een feitenonderzoek, de Commissaris van de Koning in kennis gesteld.

4. Feitenonderzoek

- 4.1. Van de beslissing een feitenonderzoek in te stellen wordt met inachtneming van artikel 5 de betrokken politieke ambtsdrager in kennis gesteld. Tevens wordt het fractievoorzittersoverleg als ook het College, de gemeentesecretaris en de melder in kennis gesteld.
- 4.2. De burgemeester kan in overleg met het fractievoorzittersoverleg een schriftelijke opdracht voor het feitenonderzoek aan een onafhankelijke externe onderzoeker verstrekken. De opdracht wordt voorbereid door de externe deskundige als adviseur van de burgemeester.
- 4.3. In de opdracht is in ieder geval opgenomen:
  - a) de aanleiding van het feitenonderzoek;
  - b) de onderzoeksopdracht met duidelijk omschreven onderzoeksvragen en -methoden;
  - c) de verwachte duur van het feitenonderzoek;
  - d) de overeengekomen kosten van het feitenonderzoek;
  - e) van welke bevoegdheden de externe partij gebruik mag maken;
  - f) dat de externe partij werkt met inachtneming van dit Protocol.
- 4.4. De bevindingen uit het feitenonderzoek worden vastgelegd in een onderzoeksrapportage.

5. Kennisgeving aan betrokkene

- 5.1. De betrokken politieke ambtsdrager wordt over het instellen van het feitenonderzoek tijdig per brief geïnformeerd.
- 5.2. In de brief is in ieder geval opgenomen:
  - a) een omschrijving van het handelen of nalaten dat aanleiding is tot het instellen van onderzoek;
  - b) de melding dat betrokkene en getuigen kunnen worden gehoord;
  - c) de melding dat de betrokken politieke ambtsdrager zich kan laten bijstaan door een advocaat;
  - d) de melding dat als andere feiten en omstandigheden bekend worden die van belang zijn voor het bepalen van de omvang, aard en ernst van de integriteitsschending, het onderzoek zich kan uitstrekken tot die feiten en omstandigheden;
  - e) het Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers gemeente Stichtse Vecht;
  - f) de vigerende gedragscode.

6. Onderzoeksrapportage

- 6.1. De onderzoeksrapportage wordt door de burgemeester vertrouwelijk aangeboden aan het college en de raad. De onderzoeksrapportage bevat alle informatie die nodig is om een oordeel te kunnen vormen over de aannemelijkheid en mate van verwijtbaarheid van het vermoeden van de integriteitsschending.
- 6.2. De raad besluit in hoeverre en op welke wijze de onderzoeksrapportage geheel of gedeeltelijk openbaar wordt gemaakt en wie daartoe mandaat krijgt.
- 6.3. De onderzoeksrapportage wordt opgenomen in een afzonderlijke (digitale) archiefkast 'vertrouwelijke stukken'. Deze wijze van opslag laat onverlet dat aan de persoon in kwestie, in geval van een ten aanzien van hem gestarte rechtspositionele procedure, alle relevante stukken ter beschikking worden gesteld.

7. Besluitvorming

- 7.1. Na kennisname van de onderzoeksrapportage beoordeelt de raad of de rapportage aanleiding geeft om aangifte te doen en/ of een ander middel in te zetten.

III. SLOTBEPALINGEN

8. Horen van betrokkene en getuigen

- 8.1. De betrokken politieke ambtsdrager en getuigen kunnen worden gehoord.
- 8.2. De betrokken politieke ambtsdrager en getuigen worden vooraf op de hoogte gesteld van de aard en de mogelijke duur van het gesprek. Hen wordt meegedeeld dat zij zich kunnen laten bijstaan door een raadsman.
- 8.3. In het geval van een feitenonderzoek wordt er een gespreksverslag opgemaakt en ondertekend door de onderzoekers en de getuigen/ betrokken politieke ambtsdrager.
- 8.4. Degene die is gehoord krijgt de mogelijkheid om binnen vijf werkdagen schriftelijk te reageren op het betreffende gespreksverslag.
- 8.5. Als degene die is gehoord weigert het gespreksverslag te ondertekenen wordt daarvan melding gemaakt in het verslag. Als degene die is gehoord dat wilt, wordt er een schriftelijke weergave van diens afwijkende mening bij het gespreksverslag gevoegd.

9. Communicatie

- 9.1. De burgemeester zorgt voor de interne- en externe communicatie.
- 9.2. Voor de interne- en externe communicatie worden de verschillende belangen, voornamelijk het belang van het onderzoek, het belang van het beschermen van de persoonlijke levenssfeer van de betrokken politieke ambtsdrager en het belang van transparantie, nauwkeurig afgewogen.

10. Aangifte

- 10.1. Als er op enig moment een vermoeden is van een strafbaar feit doet de burgemeester na overleg met het college of het fractievoorzittersoverleg aangifte bij de politie.
- 10.2. Vanaf dat moment wordt alle beschikbare informatie voorgelegd aan de politie, eventueel na overleg met de officier van justitie.
- 10.3. Het bestaan van een strafrechtelijk onderzoek naar een strafbaar feit laat onverlet dat de burgemeester een feitenonderzoek, zoals bedoeld in artikel 4, kan instellen of een civielrechtelijke procedure tegen de betrokken politieke ambtsdrager kan instellen.

11. Vermoeden van een opzettelijke valse beschuldiging

- 11.1. Als er op enig moment een vermoeden is van een opzettelijke valse beschuldiging doet de burgemeester, indien naar zijn oordeel sprake is van een strafbaar feit, aangifte bij de politie.
- 11.2. De gemeente kan bij een vermoeden van een opzettelijke valse beschuldiging de betreffende melder aansprakelijk stellen voor eventuele door de gemeente geleden schade.

12. Registratieformulier integriteitsschendingen

- 12.1. De gemelde vermoedens van integriteitsschendingen, de aard van de daarop volgende onderzoeken en de afdoeningen worden vastgelegd in het formulier 'registratie integriteitsschendingen politieke ambt dragers'.
- 12.2. Het in het vorige lid bedoelde formulier "Landelijk modelformulier Registratie integriteitsschendingen" is als bijlage bij dit protocol gevoegd.
- 12.3. Jaarlijks worden het college en de raad schriftelijk geïnformeerd over het gevoerde bestuurlijke integriteitsbeleid.

Landelijk modelformulier Registratie integriteitsschendingen

Let op: in het geval van meerdere betrokkenen dient u per betrokkene een apart formulier in te vullen.

A Administratieve informatie

- 1 Wat is de datum van de melding? _____
- 2 Wat is de datum van afronding? _____
- 3 Zijn er meerdere betrokkenen? Ja, aantal Nee
(vul totaal aantal in) _____

B Informatie over de melding

- 4 Is de melding afkomstig uit de eigen organisatie? Ja: interne melding Nee: externe melding
- 5 Betreft het een melding in het kader van de klokkenluidersregeling? Ja Nee
- 6 Betreft het een melding van Meldpunt M? Ja Nee
(voor anonieme melders)

C Informatie over de betrokkene (de – vermoedelijke – pleger van de schending)

- 7 Is bekend wie de - vermoedelijke - pleger van de schending is? Ja Nee Onbekend
- 8 Is de betrokkene in dienst van de organisatie? Ja Nee Onbekend
- 9 Heeft de betrokkene een leidinggevende functie? Ja Nee Onbekend
- 10 Is de betrokkene een bestuurder of volksvertegenwoordiger? Ja Nee Onbekend

D Type schendingen en conclusie onderzoek (u kunt meerdere typen – vermoedelijke – schendingen aanvinken)

- 11a Financiële schendingen Diefstal / verduistering
 Fraude
 Overig, namelijk _____
- 11b Misbruik positie en belangenverstrengeling Nevenactiviteiten, financiële belangen
 Omkoping (corruptie)
 Geschenken, uitnodigingen.
 Overig, namelijk _____
- 11c Lekken en misbruik van informatie Lekken, misbruik van informatie
 Verlies/diefstal informatiedragers (laptop, usb-sticks ed.)
 Overig, namelijk _____
- 11d Misbruik bevoegdheden Opsporingsmethoden, dwangmiddelen
 Meineed, valsheid in geschrifte
 Afgifte vergunningen, identiteitsbewijzen
 Overig, namelijk _____
- 11e Misbruik geweldsbevoegdheid Fysiek geweld
 Vuurwapengebruik
 Overig, namelijk _____
- 11f Ongewenste omgangsvormen (met specificatie naar interne en externe benadeelde)
 Extern (burger, bedrijf)
 Intern (organisatie)
 Discriminatie
 Seksuele intimidatie
 Verbale agressie en geweld
 Fysieke agressie en geweld
 Overig, namelijk _____

- 11g Misbruik bedrijfsmiddelen en overschrijding interne regels
- Misbruik en ongewenst gebruik van e-mail / internet
  - Misbruik van bedrijfsmiddelen (telefoon, auto ed.)
  - Overig, namelijk _____
- 11h Misdragingen in privé-sfeer
- Namelijk _____
- 11i Misstanden volgens de klokkenluidersregeling
- Een schending van wettelijke voorschriften of beleidsregels
  - Een gevaar voor de gezondheid, de veiligheid of het milieu
  - Een onbehoorlijke wijze van functioneren die een gevaar vormt voor het goed functioneren van de openbare dienst
- 12 Conclusie onderzoek per type schending
- Geen onderzoek
  - Conclusie onderzoek onbekend

Vul het type schending in:	Aangetoond	Weerlegd aangetoond	Niet	Overig, namelijk
1 ^e	☐	☐	☐	_____
2 ^e	☐	☐	☐	_____
3 ^e	☐	☐	☐	_____
4 ^e	☐	☐	☐	_____

E Bestuurlijke en ambtelijke afdoening

- 13 Is er onderzoek gedaan?
- Ja, volledig feitenonderzoek
  - Ja, alleen vooronderzoek
  - Nee, geen onderzoek
  - Onbekend
- 14 Welke afdoening heeft er plaatsgevonden? (meerdere antwoorden mogelijk)
- Geen
  - Onbekend
- Disciplinair:**
- Strafontslag onvoorwaardelijk
  - Strafontslag voorwaardelijk
  - Schriftelijke berisping onvoorwaardelijk
  - Overige disciplinaire afdoening
- Overige afdoeningen:**
- Overig ontslag (ongeschiktheidsontslag, zelf ontslag)
  - Ambtelijke afdoening (waarschuwingsbrief, coaching, ed.)

F Strafrechtelijk traject

- 15 Is de politie, het OM of de Rijksrecherche ingeschakeld?
- Ja, aangifte
  - Ja, alleen melding
  - Nee
  - Onbekend
- 16 Wat is, indien van toepassing, de strafrechtelijke afdoening?
- Niet bekend
  - Seponering door OM
  - Transactie / boete
  - Veroordeling

Brondocument 3

3. Gedragscode politieke ambtsdragers Stichtse Vecht, gewijzigd 26 september 2017.

Gedragcode politieke ambtsdragers Stichtse Vecht 2011

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling

Organisatie	Stichtse Vecht
Organisatietype	Gemeente
Officiële naam regeling	Gedragcode politieke ambtsdragers Stichtse Vecht 2011
Citeertitel	Gedragcode politieke ambtsdragers Stichtse Vecht 2011
Vastgesteld door	gemeenteraad
Onderwerp	bestuur en recht
Eigen onderwerp	

Opmerkingen met betrekking tot de regeling

Geen

*gewijzigd
26 sept 2017*

Wettelijke grondslag(en) of bevoegdheid waarop de regeling is gebaseerd

- [1. Gemeentewet, art. 15, lid 3](#)
- [2. Gemeentewet, art. 41c, lid 2](#)
- [3. Gemeentewet, art. 69, lid 2](#)

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

Geen

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerkingtreding	Terugwerkende kracht tot en met	Datum uitwerkingtreding	Betreft	Datum ondertekening Bron bekendmaking	Kenmerk voorstel
08-04-2015	01-01-2015	03-10-2017	1e wijziging	31-03-2015 Gemeenteblad, 7-4-2015, nr. 28901	SV54 en SV 178
22-12-2011			Nieuwe regeling	21-12-2011 Nieuwsblad voor Vecht-, Amstel- en Rijnstreek, 26- 01-2012	SV54

Tekst van de regeling

Intitulé

Gedragscode politieke ambtsdragers Stichtse Vecht 2011

De raad van de gemeente Stichtse Vecht,

gelezen het voorstel van de voorzitter van de raad en de griffier d.d. 7 december 2011;

gelet op het bepaalde in de artikelen, 15, derde lid, 41c tweede lid en 69, tweede lid van de Gemeentewet;

overwegende dat het noodzakelijk en gewenst is een gedragscode voor politieke ambtsdragers vast te stellen;

b e s l u i t :

vast te stellen de:

GEDRAGSCODE POLITIEKE AMBTSDRAGERS STICHTSE VECHT 2011

(Deel II gedragscode politieke ambtsdragers)

1 Begripsomschrijvingen

- 1.1 Politieke ambtsdragers: bestuurders, gekozen volksvertegenwoordigers en de commissieleden bij de commissies.
- 1.2 Bestuurders: burgemeester en de wethouders

2 Algemene bepalingen

- 2.1 Deze gedragscode geldt voor politieke ambtsdragers van de gemeente tenzij uit de tekst van een gedragsregel anders blijkt.
- 2.2 In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is vindt bespreking plaats in het college van burgemeester en wethouders of de gemeenteraad.
- 2.3 De code is openbaar en voor iedereen makkelijk toegankelijk.
- 2.4 Politieke ambtsdragers ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van de code.

Een politieke ambtsdrager is aanspreekbaar op de naleving van deze code.

2.5

3 Belangenverstrengeling

- 3.1 Een politieke ambtsdrager doet opgave van zijn financiële belangen.
- 3.2 Bij **privaat-publieke samenwerkingsrelaties** voorkomt de politieke ambtsdrager (de schijn van) **bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen**.
- 3.3 Een oud-politieke ambtsdrager wordt het eerste jaar na de beëindiging van zijn ambtstermijn uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden voor de gemeente waaraan hij verbonden was.
- 3.4 **Indien de onafhankelijke oordeelsvorming van een politieke ambtsdrager over een onderwerp in het geding kan zijn, geeft hij bij de besluitvorming daarover aan in hoeverre het onderwerp hem persoonlijk aangaat.**
- 3.5 Een politieke ambtsdrager die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten of zaken aan de gemeente, de provincie of het waterschap, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht.
- 3.6 Een politieke ambtsdrager neemt van een aanbieder van diensten aan de gemeente geen geschenken, faciliteiten of diensten aan die zijn onafhankelijke positie ten opzichte van de aanbieder kunnen beïnvloeden.
- 3.7 Een politieke ambtsdrager vervult geen nevenfuncties die een structureel risico vormen voor een integrale invulling van de politieke functie.
- 3.8 Een politieke ambtsdrager geeft ten behoeve van de openbaarmaking van zijn nevenfuncties en q.q-nevenfuncties aan voor welke organisatie de functies worden verricht, wat het tijdsbeslag is en of de functies bezoldigd zijn.
- 3.9 Een politieke ambtsdrager behoudt **geen inkomsten** uit een q.q.-nevenfunctie (tenzij dat op grond van de wet geheel of gedeeltelijk is toegestaan). De inkomsten komen ten goede aan de kas van gemeente. Voor een voltijds bestuurder vindt verrekening plaats met inkomsten uit niet aan het ambt gebonden nevenfuncties.
- 3.10 In de voorbereiding van een raadsbesluit heeft een raadslid of commissielid een belangenbehartigingsfunctie voor burgers. Het adviseren van burgers in dit stadium past binnen de uitoefening van de functie.
- 3.11 Als lid van de gemeenteraad wordt het raadslid geacht op het moment van de besluitvorming te handelen in het algemeen belang en zonder last, uiteraard binnen de eigen politieke kaders.
- 3.12 Na besluitvorming door een gemeentelijk bestuursorgaan treedt een raadslid of commissielid niet op als adviseur c.q. belangenbehartiger van de tegenpartij in juridische geschillen met de gemeente of gemeentelijke bestuursorganen. De bestaande bevoegdheden van elk raadslid in verband met de controlerende functie zijn van toepassing.
- 3.13 Een raadslid kan een ingenomen afwijkend standpunt over genomen besluiten door de raad blijven uitdragen, vanuit de erkenning dat dit raadsbesluit bindend is.

Vriendsch. relatie
indirect

4 Cultuur

- 4.1 Een politieke ambtsdrager onthoudt zich van beledigingen, laster en leugens.
- 4.2 Een politieke ambtsdrager stelt de persoonlijke integriteit van leden van het college, raad, commissies en ambtelijke organisatie pas dan ter discussie, indien daaraan een gedegen onderbouwing ten grondslag ligt.
- 4.3 Een politieke ambtsdrager draagt er zorg voor, dat de toonzetting van de beweringen niet geschiedt in persoonlijk grievende bewoordingen.
- 4.4 Naderhand onjuist gebleken beweringen worden door de betreffende politieke ambtsdrager gerectificeerd.

5 Informatie

- 5.1 Een politieke ambtsdrager gaat zorgvuldig en correct om met informatie waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt. Hij zorgt ervoor dat stukken met vertrouwelijke gegevens veilig worden opgeborgen en dat computerbestanden beveiligd zijn.
- 5.2 Een politieke ambtsdrager houdt geen informatie achter.
- 5.3 Een politieke ambtsdrager verstrekt geen informatie die vertrouwelijk of geheim is.
- 5.4 Een politieke ambtsdrager maakt niet ten eigen bate of ten bate van zijn persoonlijke betrekkingen gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie.
- 5.5 Een politieke ambtsdrager gaat verantwoord om met de e-mail- en internetfaciliteiten van de gemeente.

6 Geschenken, diensten en uitnodigingen

- 6.1 Een politieke ambtsdrager accepteert geen geschenken, faciliteiten of diensten indien zijn onafhankelijke positie hierdoor kan worden beïnvloed. In onderhandelingsituaties weigert hij door betrokken relaties aangeboden geschenken of andere voordelen.
- 6.2 Geschenken en giften die een politieke ambtsdrager uit hoofde van zijn functie ontvangt, worden gemeld en tevens geregistreerd als die een waarde vertegenwoordigen van meer dan € 50.
- 6.3 Geschenken en giften die een politieke ambtsdrager uit hoofde van zijn functie ontvangt en die een geschatte waarde van meer dan € 50 vertegenwoordigen zijn eigendom van de gemeente. Er wordt een gemeentelijke bestemming voor gezocht. Geschenken en giften die een waarde van € 50 of minder vertegenwoordigen kunnen worden behouden.
- 6.4 Geschenken en giften worden niet op het huisadres ontvangen. Indien dit toch is gebeurd, meldt een politieke ambtsdrager dit in het bestuursorgaan waarvan hij deel uit maakt, waarna een besluit over de bestemming van het geschenk wordt genomen.
- 6.5 Aanbiedingen voor privé-werkzaamheden of kortingen op privé-goederen worden niet geaccepteerd.

overdred

- 6.6 Een politieke ambtsdrager bespreekt in het bestuursorgaan waar hij deel van uit maakt uitnodigingen voor excursies en evenementen op kosten van derden.

7 Voorzieningen, bestuurlijke uitgaven, onkostenvergoedingen en buitenlandse dienstreizen

- 7.1 Uitgaven worden uitsluitend vergoed als de hoogte en de functionaliteit ervan kunnen worden aangetoond. Een politieke ambtsdrager is terughoudend bij het in rekening brengen van uitgaven die zich op het grensvlak van privé en publiek bevinden.
- 7.2 Een politieke ambtsdrager declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.
- 7.3 Er worden geen gemeentelijke creditcards beschikbaar besteld.
- 7.4 In geval van twijfel over een declaratie door een bestuurder, wordt dit voorgelegd aan de burgemeester en zonodig ter besluitvorming aan het dagelijks bestuur.
- 7.5 Een politieke ambtsdrager die het voornemen heeft uit hoofde van zijn functie een buitenlandse reis (daaronder valt ook een reis naar de landen van het Koninkrijk in de Caraïben en de BES eilanden) te maken of is uitgenodigd voor een buitenlandse reis of werkbezoek op kosten van derden, heeft vooraf toestemming nodig van het bestuursorgaan waar hij deel van uit maakt. Het gemeentelijk belang van de reis is doorslaggevend voor de besluitvorming.

Indien het toestemming aan een bestuurder betreft wordt de raad over de besluitvorming op de hoogte gesteld.

- 7.6 Een politieke ambtsdrager meldt het voornemen tot een buitenlandse reis of een uitnodiging daartoe in het bestuursorgaan waar hij deel van uit maakt en verschaft daarbij informatie over het doel van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap, de geraamde kosten en de wijze waarop van de reis verslag wordt gedaan.
- 7.7 Het ten laste van de gemeente meereizen van de partner van een politieke ambtsdrager naar en in het buitenland is uitsluitend toegestaan wanneer dit gebeurt op uitnodiging van de ontvangende partij en het belang van de gemeente daarmee gediend is. Het meereizen van de partner wordt bij de besluitvorming betrokken.
- 7.8 Het anderszins meereizen naar en in het buitenland van derden op kosten van de gemeente is niet toegestaan. Het meereizen van derden op eigen kosten is weliswaar niet verboden maar wordt in het algemeen ontraden. In ieder geval wordt dit bij de besluitvorming betrokken.
- 7.9 Het verlengen van een buitenlandse dienstreis voor privé-doeleinden is slechts beperkt toegestaan en moet betrokken worden bij de besluitvorming. De extra reis- en verblijfkosten komen volledig voor rekening van de politieke ambtsdrager.

8 Onderhandelingen

- 8.1 Onderhandeling en (vertrouwelijke) gesprekken van bestuurders met externe partijen, waarbij afspraken worden gemaakt die substantiële financiële of

juridische gevolgen kunnen hebben voor de gemeente, worden gevoerd in het bijzijn van tenminste één collega-bestuurder of een ambtenaar van de gemeente.

- 8.2 Van de gesprekken en onderhandelingen wordt een schriftelijk verslag gemaakt van tenminste, aanleiding, doel, gemaakte afspraken en de mate en termijn van vertrouwelijkheid.

9 Vertrouwenspersoon

Politieke ambtsdragers kunnen met vragen of opmerkingen over integriteit of integer handelen terecht bij de vertrouwenspersoon. Als vertrouwenspersoon treedt op:

- a. Voor politieke ambtsdragers: de burgemeester
- b. Voor de burgemeester: de loco-burgemeester

10 Slot bepalingen

- 10.1 Deze regeling kan worden aangehaald als Gedragscode politieke ambtsdragers Stichtse Vecht 2011.
- 10.2. De gedragscode treedt in werking op 22 december 2011

Loenen, 21 december 2011

Griffier Voorzitter

Toelichting Gedragscode politieke ambtsdragers Stichtse Vecht (Deel III)

Kwaliteit van het openbaar bestuur en integriteit

Politieke ambtsdragers in gemeenten zijn gehouden om het algemeen belang te dienen. Zij zijn er voor alle burgers. De burgers dienen zich voor vele aangelegenheden tot de overheid te wenden. Dat stelt hoge eisen aan de kwaliteit van het openbaar bestuur. Integriteit van politieke ambtsdragers en ambtenaren vormt een van de belangrijkste voorwaarden voor het vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur. De bijzondere kenmerken van de overheidstaken, zoals de besteding van publieke middelen en een monopoliepositie op vele terreinen, vereisen van de overheid een extra hoog integriteitniveau.

Tegelijkertijd staat de integriteit van politieke ambtsdragers onder druk, wat vooral het gevolg is van allerlei maatschappelijke ontwikkelingen. Zo zijn het publieke en het private domein meer met elkaar

verstrengeld geraakt, is er een agressievere zakelijke lobby vanuit de samenleving en krijgt het overheidsmanagement bedrijfseconomische normen opgelegd. Bovendien is de belangstelling voor integriteitvraagstukken sterk toegenomen. Elke politieke ambtsdrager op elk bestuurlijk niveau kan bij alle afwegingen, soms plotseling, vragen krijgen over zijn integriteit. En terecht, want belangenverstrengeling, misbruik van positie, corruptie en fraude kunnen niet worden getolereerd.

Politieke ambtsdragers vervullen een voorbeeldfunctie voor de burgers en voor hun ambtenaren. De handel en wandel van politieke ambtsdragers heeft zijn weerslag op de hele organisatie, zowel in positieve als in negatieve zin. Politieke ambtsdragers zijn verantwoordelijk voor de integriteit van hun organisatie en dus voor de integriteit van hun ambtenaren. Een politieke ambtsdrager kan het goede voorbeeld geven door open te zijn over zijn doen en laten en open te staan voor de mening van anderen, ook

ambtenaren. De politieke ambtsdrager heeft uiteraard net als iedere andere burger recht op een privéleven, maar hij leeft in een glazen huis, waardoor ook privégedragingen onderwerp van (brede) publieke aandacht kunnen zijn. Daarom moet een politieke ambtsdrager 24 uur per dag alert zijn op handelingen of gedragingen die het aanzien en de integriteit van het politieke ambt kunnen schaden.

Deze gedragscode voor bestuurders van de gemeente Stichtse Vecht is gebaseerd op een gezamenlijke productie van de VNG, het IPO, de UvW en het Ministerie van BZK uit 2011.

Toelichting

De Handreiking maakt, als toelichting, onderdeel uit van de Gedragscode politieke ambtsdragers Stichtse Vecht.

Onderstaande toelichting is deels overgenomen uit de Handreiking. Daar waar er sprake is van aanvulling of afwijking van de modelgedragscode is hier zo nodig een toelichting opgenomen.

1 Begripsomschrijvingen

In deze Gedragscode integriteit politieke ambtsdragers Stichtse Vecht wordt de term 'politieke ambtsdragers' gebruikt indien zowel bestuurders als gekozen volksvertegenwoordigers van gemeenten worden bedoeld. Onder bestuurders worden verstaan de burgemeester en de wethouders. Onder gekozen volksvertegenwoordigers worden verstaan de raadsleden. In het kader van deze Gedragscode worden hiertoe ook gerekend de commissieleden.

2 Algemene bepalingen

Deze bepalingen spreken voor zich.

3 Belangenverstrengeling

Van belangenverstrengeling is sprake als het publiek belang wordt vermengd met het persoonlijk belang van een politiek ambtsdrager of dat van derden, zoals familieleden of vrienden. Hierdoor is een zuiver besluiten of handelen in het publiek belang niet langer gewaarborgd. Niet alleen feitelijke belangenverstrengeling, maar ook de schijn ervan moet worden vermeden.

Ook in de Awb staat een bepaling over onafhankelijke besluitvorming door het openbaar bestuur. Artikel 2:4 bepaalt dat het bestuursorgaan zijn taak vervult zonder vooringenomenheid. Het bestuursorgaan moet ervoor waken dat personen die er deel van uitmaken of ervoor werken, de besluitvorming beïnvloeden doordat zij een persoonlijk belang bij een besluit hebben. De Awb gaat hier verder in dan het artikel over deelname aan stemming in de Gemeentewet.

Het begrip 'persoonlijk belang' in artikel 2:4 Awb betekent 'ieder belang dat niet behoort tot de belangen die het bestuursorgaan behoort te behartigen'. Het begrip 'beïnvloeding van de besluitvorming' gaat niet alleen over de stemming, maar over het gehele proces van besluitvorming.

De vraag is hoe de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan zich verhoudt tot de individuele beslissingsbevoegdheid van een politiek ambtsdrager. Het gaat hierbij met andere woorden om de verhouding tussen artikel 2:4 Awb en respectievelijk artikel 28 van de Gemeentewet. De afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (verder: de Afdeling) is van oordeel dat op basis van artikel 2:4 van de Awb. voorkomen moet worden dat naar derden toe de schijn wordt gewekt dat een persoonlijke belang van invloed is geweest op de besluitvorming. Het daadwerkelijke oogmerk van het raadslid is daarbij niet van belang. Ook indien van de goede trouw van het betrokken raadslid wordt uitgegaan, kan de schijn van belangenverstrengeling zijn gewekt. Indien de Afdeling in

met alleen Capra
stelt dat
naar ook uw
eigen leden.

een procedure van oordeel is dat er sprake is van (de schijn) van belangenverstremgeling kan een raadsbesluit worden vernietigd. (LJN: BQ8863, Raad van State , 201007983/1/R2, inzake bestemmingsplan "Loenersloot-Binnenweg-Kerklaan)

In dergelijke gevallen dient een raadslid zich bijvoorbeeld te laten vervangen of moet de raad voorkomen dat er een besluit wordt genomen waarbij de stem van het betreffende raadslid doorslaggevend kan zijn.

Omdat ook politieke ambtsdragers deel uit maken van de bevolking van de gemeente en dus afnemer van o.a. diensten zijn van die gemeente is het niet zo dat deze ambtsdrager nooit aan een stemming deel zou kunnen nemen. Deelname aan een stemming over vuil ophalen in zijn straat of wijk zal niet snel tot de conclusie van belangenverstremgeling leiden.

Zowel de individuele ambtsdragers als het bestuursorgaan als geheel moeten de afweging maken of (de schijn van) belangenverstremgeling in het geding is.

De nevenfuncties van de raadsleden en de bestuurders zijn via de gemeentelijke website raadpleegbaar en liggen ter inzage.

4 Cultuur

Een gezonde bestuurscultuur komt alleen tot stand wanneer houding en gedrag bespreekbaar worden gemaakt, zo is in het coalitieakkoord Stabiliteit en vertrouwen 2011-2014 opgenomen. Daarbij is aangegeven dat een open en eerlijke houding wordt beloond en ongewenst gedrag dient te worden besproken. Van belang is dat met respect met elkaar wordt omgegaan. Om dit te benadrukken zijn de bepalingen over cultuur opgenomen in aanvulling op de modelcode.

Als basisregels voor cultuur gelden samengevat de volgende regels:

1. Raadsleden moeten elkaar kunnen aanspreken op gedrag
2. Hard op inhoud met respect voor de persoon
3. Alles is openbaar, tenzij .....
4. Geheim is geheim

5 Informatie

Basisregels voor omgaan met informatie

Politiek ambtsdragers beschikken over veel informatie. Gaan zij daar verkeerd mee om, dan wordt al snel de geloofwaardigheid van zowel henzelf als van hun organisatie aangetast. Daarom geldt een aantal basisregels voor hoe een integer politiek ambtsdrager met informatie moet omgaan.

6 Geschenken, diensten en uitnodigingen

Als zij de ambtseed of belofte afleggen, verklaren politiek ambtsdragers dat zij geen giften of gunsten hebben gegeven of beloofd om te worden benoemd. Ook beloven ze dat ze geen geschenken zullen aannemen of beloften zullen doen in ruil voor een tegenprestatie. Het gaat hierbij niet alleen om persoonlijke bevoordeling zoals een goedkope verbouwing of tuinaanleg. Het kan ook gaan om bijvoorbeeld donaties aan de partij van de politiek ambtsdrager met het oog op een gunstige overheidsbeslissing.

Indien geschenken worden ontvangen boven € 50 moeten raads- en commissieleden dit melden aan de griffier en collegeleden aan de secretaris en wordt het vermeld in een register (zie bijlagen Geschenkenregister).

7 Voorzieningen, bestuurlijke uitgaven, onkostenvergoedingen en buitenlandse dienstreizen

Benoemde politiek ambtsdragers bevinden zich juist als het gaat over 'vergoeding van kosten' of 'gebruik maken van voorzieningen', in een glazen huis. Ze moeten zich voortdurend bewust zijn van het feit dat ze niet alleen verantwoord met publieke middelen moeten omgaan, maar – omdat het uitgaven betreft die samenhangen met de uitvoering van hun ambt - ook helder moeten zijn over de hoogte van de door hen in dat verband gemaakte kosten. Dat geldt zelfs als het gaat om kosten die vallen onder de vaste onkostenvergoeding. Een aantal zaken is geregeld in de Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden van de gemeente Stichtse Vecht 2011.

8 Onderhandelingen

Daar waar er sprake is van gesprekken met externen en er sprake kan zijn van grote financiële en/of juridische gevolgen is het noodzakelijk dat dergelijke gesprekken nooit alleen door een collegelid worden gehouden en dat dergelijke gesprekken worden vastgelegd.

9 Vertrouwenspersoon

Het is wenselijk om een vertrouwenspersoon te hebben waarbij individuele politieke ambtsdragers met vragen en kwesties terecht kunnen. De burgemeester is daarbij de voor de hand liggende persoon.

Brondocument 4

4. Brief aan de heer P.F. de Groene van burgemeester Witteman d.d. 20 juni 2017 inzake het rapport van Capra (punt 4).

3. Brief aan De Groene
+ Capra.

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 140346 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl
info@stichtsevecht.nl

De heer P.F. de Groene
Rietland 18
3621GZ Breukelen

Team

Behandeld door
M. Witteman
Direct nummer

E-mail
marc.witteman@stichtsevecht.nl

Datum
20 juni 2017
Onderwerp
integriteit
Bijlage(n)
1. Rapport Capra

Ons kenmerk
Z/17/116250- D/17/063003
Uw kenmerk

*Bij beantwoording graag ons
kenmerk en datum vermelden.*

Geachte heer De Groene, beste Pieter,

Op 29 mei jl. heb je mij per e-mail bericht over het eigendom van Julianaweg 23 te Maarssen in relatie tot de herinrichting Daalse Hoek. Per brief d.d. 2 juni heb je mij vervolgens gevraagd de eigendomssituatie in relatie tot het project Daalse Hoek te onderzoeken op een mogelijk risico op belangenverstremgeling (integriteitsschending).

Naar aanleiding hiervan hebben wij Capra Advocaten verzocht dit te onderzoeken. In deze brief informeer ik je over de uitkomsten hiervan.

Naar aanleiding van de bevindingen van Capra Advocaten, zoals verwoord in hun brief d.d. 20 juni, concludeer ik dat er op dit moment geen aanleiding is tot zorg. Om ook in de toekomst (de schijn van) belangenverstremgeling tegen te gaan, adviseer ik je om de aanbevelingen uit de brief van Capra Advocaten ter harte nemen en in ieder geval een aantal maatregelen te nemen, zijnde:

- Alert te blijven op het voorkomen van de schijn van belangenverstremgeling.
- In gesprekken waar deze zaak mogelijkterwijs ter sprake kan komen, altijd te zorgen voor ambtelijke ondersteuning en verslaglegging.
- Mij te verzoeken om in het kader van de actieve informatieplicht, het fractievoorzitteroverleg te informeren. Aangezien het hier gaat om een privébelang van je partner stel ik voor om dat vertrouwelijk te doen.

Tot slot wil ik mijn waardering uitspreken voor je pro-actieve houding in deze kwestie.

Met vriendelijke groet,

Marc Witteman
burgemeester

Brondocument 5

5. Persoonlijk en vertrouwelijk rapport van Capra Advocaten d.d. 20 juni 2017, inzake integriteitsmelding de heer P.F. de Groene.

Dit rapport is persoonlijk en vertrouwelijk en voor intern beraad vervaardigd. Dit rapport wordt daarom niet openbaar gemaakt.

Brondocument 6

6. Vertrouwelijke brieven aan betrokkenen van burgemeester Witteman inzake kennisgeving integriteitsmelding, d.d. 19 januari 2016.

6. Bevestigingsbrief
Wh. De Groene

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 140346 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl
info@stichtsevecht.nl

VERTOUWELIJK
De heer P.F. de Groene
Rietland 18
3621 GZ BREUKELEN

Team

Behandeld door
M. Witteman
Direct nummer

E-mail
marc.witteman@stichtsevecht.nl

Ons kenmerk
Z/17/116250 – D/18/086285
Uw kenmerk

*Bij beantwoording graag ons
kenmerk en datum vermelden.*

Datum
19 januari 2018
Onderwerp
Mededeling instellen vooronderzoek
Bijlage(n)
n.v.t.

VERZONDEN 19 JAN. 2018

Geachte heer De Groene, beste Pieter,

Ingevolge het Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers gemeente Stichtse Vecht (hierna: Protocol) deel ik hierbij schriftelijk mede dat ik besloten heb een vooronderzoek in te stellen naar aanleiding van een melding vermoeden van integriteitsschending waarbij u betrokken bent.

Verdere procedure

Ingevolge het Protocol heb ik de melding ambtshalve onderzocht tegen de achtergrond van de vraag of deze zodanig concreet is en van een zodanige ernst dat een vooronderzoek noodzakelijk is. Op grond van mijn bevindingen heb ik besloten een vooronderzoek in te stellen door een nader te bepalen externe onderzoeker.

Het vooronderzoek is bedoeld om aanvullende informatie in te winnen met betrekking tot de melding. Als het vooronderzoek geen aanleiding geeft voor het instellen van een nader onderzoek zal ik besluiten het onderzoek niet verder voort te zetten en stel ik u hiervan schriftelijk in kennis. Indien op grond van de bevindingen uit het vooronderzoek de noodzaak blijkt tot het verrichten van nader onderzoek zal ik besluiten tot het instellen van een feitenonderzoek en zal ik u ook hiervan schriftelijk in kennis stellen alsmede de vervolgprocedure nader toelichten.

Verzoek vertrouwelijkheid

Indien er sprake is van een mogelijke integriteitsschending dient een afweging gemaakt te worden tussen het streven naar openheid en transparantie aan de ene kant, en het waarborgen van de privacy van de betrokkenen aan de andere kant. Een melding van een vermoeden van een integriteitsschending kan voor een politieke ambtsdrager verstrekkinge gevolgen met zich meebrengen. Daarom heb ik alle betrokkenen, waaronder de melder, verzocht vertrouwelijk met de inhoud van de melding om te gaan zolang de uitkomsten van het vooronderzoek en eventueel nader feitenonderzoek nog niet bekend zijn. Ook verzoek ik u vertrouwelijk om te gaan met de informatie uit deze brief.

Met vriendelijke groet,

Marc Witteman
burgemeester

7. Bevestigingsbrief

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 140346 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl
info@stichtsevecht.nl

VERTROUWELIJK

Team

Behandeld door
M. Witteman
Direct nummer

E-mail
marc.witteman@stichtsevecht.nl

Datum
18 januari 2018
Onderwerp
Ontvangstbevestiging melding vermoeden integriteitsschending
Bijlage(n)
n.v.t.

Ons kenmerk
Z/17/116250 – D/18/086284
Uw kenmerk

*Bij beantwoording graag ons
kenmerk en datum vermelden.*

VERZONDEN 19 JAN. 2018

Geachte [redacted]

Ingevolge het Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers gemeente Stichtse Vecht (hierna: Protocol) bevestig ik hierbij schriftelijk de ontvangst van uw melding. Op 17 januari 2018 ontving ik van u om 22.02 uur een Whatsapp bericht waarin u melding deed van een vermoeden van integriteitsschending. Direct daarna heb ik met u telefonisch contact opgenomen waarin wij vaststelde dat uw melding een melding was zoals bedoeld in het Protocol.

Verdere procedure

Ingevolge het Protocol heb ik uw melding ambtshalve onderzocht tegen de achtergrond van de vraag of deze zodanig concreet is en van een zodanige ernst dat een vooronderzoek noodzakelijk is. Op grond van mijn bevindingen heb ik besloten een vooronderzoek in te stellen door een nader te bepalen externe onderzoeker.

Het vooronderzoek is bedoeld om aanvullende informatie in te winnen met betrekking tot de melding. Als het vooronderzoek geen aanleiding geeft voor het instellen van een nader onderzoek zal ik besluiten het onderzoek niet verder voort te zetten en stel ik u hiervan schriftelijk in kennis. Indien op grond van de bevindingen uit het vooronderzoek de noodzaak blijkt tot het verrichten van nader onderzoek zal ik besluiten tot het instellen van een feitenonderzoek en zal ik u ook hiervan schriftelijk in kennis stellen alsmede de vervolgpcedure nader toelichten.

Verzoek vertrouwelijkheid

Indien er sprake is van een mogelijke integriteitsschending dient een afweging gemaakt te worden tussen het streven naar openheid en transparantie aan de ene kant, en het waarborgen van de privacy van de betrokkenen aan de andere kant. Een melding van een vermoeden van een integriteitsschending kan voor een politieke ambtsdrager verstrekkinge gevolgen met zich meebrengen. Daarom vraag ik u in dit stadium vertrouwelijk om te gaan met de inhoud van uw melding zolang de uitkomsten van het vooronderzoek en eventueel nader feitenonderzoek nog niet bekend zijn.

Met vriendelijke groet,

Marc Witteman
burgemeester

8. Bevestigingsbrief

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 140346 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl
info@stichtsevecht.nl

VERTROUWELIJK

Team

Behandeld door
M. Witterman
Direct nummer

E-mail
marc.witterman@stichtsevecht.nl

Datum
19 januari 2018
Onderwerp
Kennisgeving integriteitsmelding
Bijlage(n)
n.v.t.

Ons kenmerk
Z/17/116250 – D/18/086280
Uw kenmerk

*Bij beantwoording graag ons
kenmerk en datum vermelden.*

Geachte

VERZONDEN 19 JAN. 2018

Dinsdag jl. hadden wij na de commissievergadering Fysiek Domein telefonisch contact over een vermoeden van integriteitsschending waarvan u melding wilde maken. Vervolgens hebben wij hierover verschillende malen telefonisch contact gehad. De uitkomst van die gesprekken was dat u heeft aangegeven de melding niet door te zetten als zijnde een melding zoals bedoeld in het Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers gemeente Stichtse Vecht (hierna: Protocol). Aangezien er tevens een tweede melding was met betrekking tot hetzelfde vermoeden van integriteitsschending, waarvan is vastgesteld dat dit een melding betreft zoals bedoeld in het Protocol, zal de procedure van het Protocol in deze wel gestart worden.

Verdere procedure

Ingevolge het Protocol heb ik de melding ambtshalve onderzocht tegen de achtergrond van de vraag of deze zodanig concreet is en van een zodanige ernst dat een vooronderzoek noodzakelijk is. Op grond van mijn bevindingen heb ik besloten een vooronderzoek in te stellen door een nader te bepalen externe onderzoeker.

Het vooronderzoek is bedoeld om aanvullende informatie in te winnen met betrekking tot de melding. Als het vooronderzoek geen aanleiding geeft voor het instellen van een nader onderzoek zal ik besluiten het onderzoek niet verder voort te zetten. Indien op grond van de bevindingen uit het vooronderzoek de noodzaak blijkt tot het verrichten van nader onderzoek zal ik besluiten tot het instellen van een feitenonderzoek.

Verzoek vertrouwelijkheid

Indien er sprake is van een mogelijke integriteitsschending dient een afweging gemaakt te worden tussen het streven naar openheid en transparantie aan de ene kant, en het waarborgen van de privacy van de betrokkenen aan de andere kant. Een melding van een vermoeden van een integriteitsschending kan voor een politieke ambtsdrager verstrekkinge gevolgen met zich meebrengen. Daarom vraag ik u in dit stadium vertrouwelijk om te gaan met de omstandigheden van de melding zolang de uitkomsten van het vooronderzoek en eventueel nader feitenonderzoek nog niet bekend zijn.

Met vriendelijke groet,

Marc Witterman
burgemeester

Brondocument 7

7. Brief aan de leden van de gemeenteraad van wethouder De Groene d.d. 21 januari 2018 inzake 'de vraag van briefschrijver aan het eind van de commissievergadering, het vermoeden van integriteitsschending en eigen belang'.

Breukelen, 21 januari 2018,

Beste leden van de gemeenteraad,

Woensdagavond 17 januari jl. ben ik gebeld door onze burgemeester. Hij vertelde mij te zijn benaderd naar aanleiding van mijn vraag aan het eind van de commissie op dinsdag 16 januari jl. Het stellen van die vraag, is bij de burgemeester gemeld als aanleiding voor een vermoeden van integriteitsschending. Er zou sprake zijn van eigen belang.

Tijdens de commissievergadering werd bij de behandeling van het project Daalse Hoek duidelijk dat dit agendapunt pas na de verkiezingen bij uw raad terug zou komen. Ik heb toen gevraagd om de twee beslispunten m.b.t. onderwijshuisvesting wel te bespreken in de raad van 30 januari a.s., zoals intern afgesproken. Deze door mij gestelde vraag is aanleiding om mijn integriteit te onderzoeken.

U kunt zich voorstellen dat ik enorm geschrokken ben van deze mededeling van onze burgemeester. We hebben, op dit gebied, nogal wat meegemaakt in onze gemeente. Daarom begrijp ik, dat bij twijfel uwerzijds, u dit snel uitgezocht wilt hebben. Woensdagavond heb ik daarom Marc Witteman een mail gestuurd met de vraag om zo snel mogelijk te starten met een nieuw onderzoek.

Inmiddels is mij duidelijk geworden dat het ontbreken van informatie bij u, onderdeel is van uw twijfel. U kent mij als een transparant persoon. Graag schets ik dan ook de context.

Waar gaat het over:

T.g.v. de bouwprojecten op het Harmonieplein en de Daalse Hoek* moest de daar gehuisveste kinderopvangorganisatie op zoek naar tijdelijke huisvesting. De bestaande huisvesting op beide locaties moet worden gesloopt en op beide locaties komt deze organisatie t.z.t. terug in de nieuwbouw van het integraal kind centrum (IKC). (De keuze van een kinderopvangorganisatie voor samenwerking binnen een IKC is aan de schoolbesturen, niet aan de gemeente). Beide projecten zitten inmiddels flink in de vertraging, ieder voor zich als ook t.o.v. elkaar, is er qua planning veel veranderd.

In voorbereiding op deze tijdelijke huisvesting heeft deze organisatie in het tweede kwartaal 2017 haar oog laten vallen op het pand Julianaweg 23, op loopafstand van de basisschool de Pionier en beschikbaar vanaf medio september 2017. Dit pand was financieel en functioneel aantrekkelijker voor deze organisatie dan de alternatieven zoals tijdelijke huisvesting op het schoolplein van de Pionier. (Julianaweg 23 is, sinds het overlijden van haar man in 2002, eigendom van mijn partner. Bij het integriteitsonderzoek, na de verkiezingen in 2014, is dit door mij aan het onderzoeksbureau gemeld, als zijnde een lokaal belang).

Deze belangstelling is door mij direct gemeld aan de burgemeester en het college. De burgemeester heeft dit extern laten onderzoeken en de resultaten zijn gedeeld met de fractievoorzitters, onder geheimhouding i.v.m. de privacy van mijn partner.

Hierbij is aangegeven dat ik mij niet met deze tijdelijke huisvesting zou bezighouden.

Na dit fractievoorzittersoverleg en overleg in B&W ben ik, vanuit mijn portefeuille onderwijs, voorzitter gebleven van beide IKC-stuurgroepen. Uit dien hoofde was ik dan ook, voor deze onderdelen, bij de commissievergaderingen aanwezig.

Zoals afgesproken zijn de financiële consequenties m.b.t. deze tijdelijke huisvesting (beslispunt 5 uit het raadsvoorstel) niet door/voor mij uitgezocht. (Het betreft het met name geschikt maken voor kinderopvang van een kantoor t.b.v. een korte gebruiksperiode). Ook de onderhandelingen over de tijdelijke huisvesting zijn niet door mij gevoerd maar ambtelijk op MT-niveau. Zelfs de juridische consequenties zijn direct naar het college gestuurd en dinsdag jl. besproken. *was De Groene aanw?*

In het najaar 2017 heeft de kinderopvangorganisatie de sleutel van Julianaweg 23 gekregen. (Zakelijk betreft het hier en overeenkomst tussen een niet gesubsidieerde stichting en een particuliere verhuurder. De gemeente is hierin dus geen partij). Deze organisatie is toen gestart met de voorbereidingen van de aanpassingen van het gebouw. Hier ben ik op geen enkele wijze bij betrokken.

Het weer doorschuiven door uw raad van het gehele voorstel betekent dus nog meer vertraging en oplopende dubbele kosten voor deze organisatie. Dit heeft dinsdag jl. tot mijn vraag aan u geleid. Kortom, alleen de betreffende organisatie heeft belang bij een eerdere behandeling in de raad.

De twijfel aan mijn integriteit gaat mij niet in de koude kleren zitten en raakt mij diep. Vandaar mijn verzoek woensdagavond om zo snel mogelijk te starten met een nieuw onderzoek. Met deze brief heb ik geprobeerd u helderheid te verschaffen. Misschien zijn er voor u nog vragen overgebleven. Uiteraard ben ik bereid, na het onderzoek, uw vragen te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Pieter de Groene
Wethouder onderwijs

cc. Burgemeester Marc Witteman en griffier Jelle Hekman

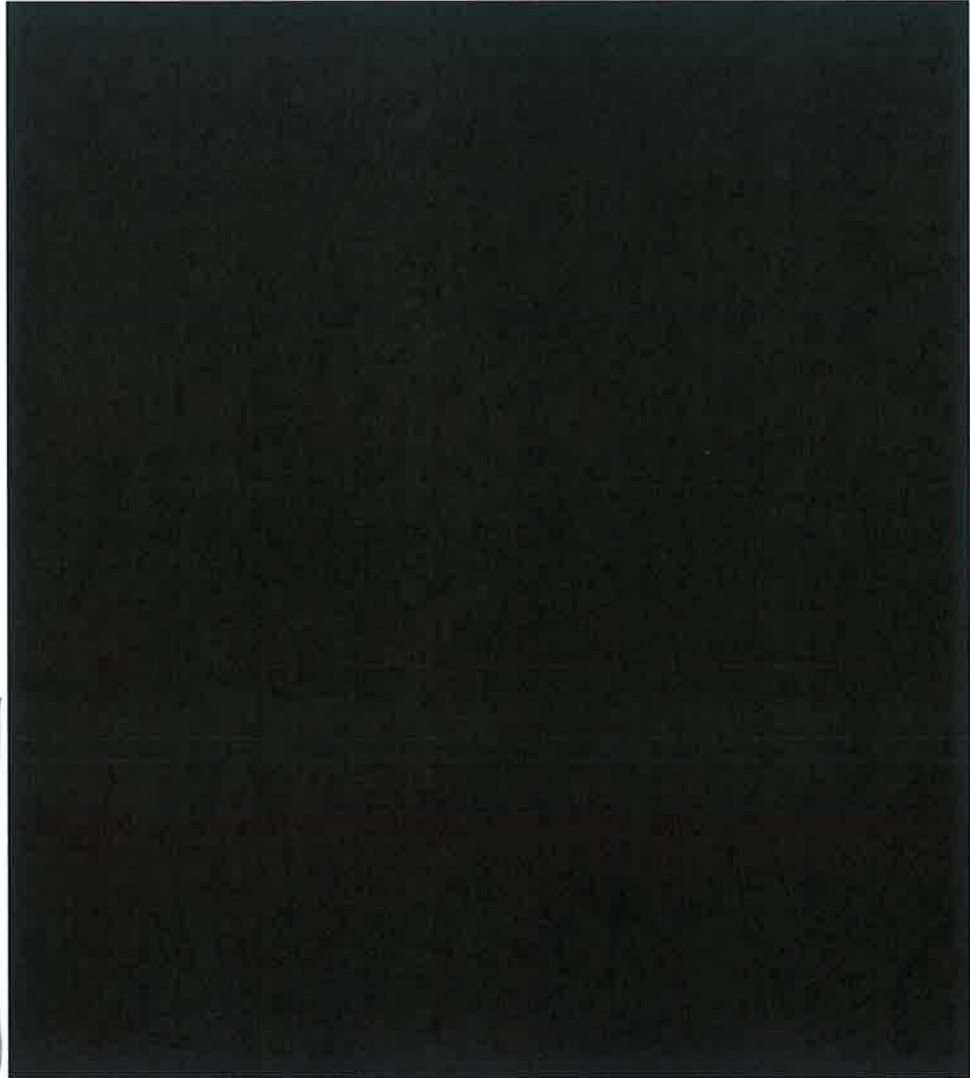
* Bij het voorliggende tweede plan Daalse Hoek is de locatiekeuze voor het IKC niet leidend geweest maar de stedenbouwkundigvisie. De nieuwe school moet in het dinsdag jl. besproken tweede plan eerder, dan in de nota onderwijshuisvesting staat, gebouwd worden. De rest van de boekwaarde van het oude schoolgebouw moet daarom worden betaald vanuit de grondexploitatie (zie raadsvoorstel). In zowel het eerste als het tweede plan Daalse Hoek moet het huidige pand, waarin de kinderopvangorganisatie zit, worden gesloopt.

Brondocument 8

8. Besluitenlijst fractievoorzittersoverleg 26 juni 2017.
Besluitenlijsten van het fractievoorzittersoverleg zijn in beginsel niet openbaar.
Daarom wordt alleen het punt met betrekking tot Julianaweg 23 openbaar gemaakt.

5. Mededeling mogelijke schending integriteit
Juliana van 25 in Maressen te eerdere van de partner van Welhouder van Pieter de Groene. De onderwijsinschrijving wil dit pand tijdelijk huren. Bureau
Cajra heeft dit beoordeeld. Naar aanleiding daarvan heeft de burgemeester in een brief aan de wethouder aangegeven welke aandachtspunten in acht
moeten worden genomen bij deze zaak.
Als er vragen opkomen kan er worden verwezen naar de burgemeester.

Brondocument 9

9. Brief aan de gemeenteraad Stichtse Vecht van bewoners Julianaweg 23 d.d. 22 januari 2018 inzake mogelijke tijdelijke opvang Kind & Co aan de Julianaweg 23 in Maarssen.

10. Drf. bewoners
Julianaweg

Maarsssen, 22 januari 2018

Geachte heer/mevrouw,

In het kader van het aanstaande spoedoverleg met betrekking tot de positie van wethouder willen wij u graag enige vragen stellen over van het handelen van de gemeente Stichtse Vecht en de wethouder in het bijzonder.

Als sinds augustus 2017 zoemen er geruchten in de buurt over de mogelijke tijdelijke opvang van Kind&Co aan de Julianaweg 23 in Maarsssen. Daarop zijn buurtbewoners vragen gaan stellen aan de gemeente. Echter de gemeente bij monde van het Omgevingsloket heeft tot december 2017 volgehouden dat er nog geen concrete plannen waren, slechts een oriënterend gesprek met Kind&Co zou er zijn geweest in augustus 2017. Er waren nog veel obstakels zoals aanpassingen bestemmingsplan, vergunningen, onderzoek naar verkeerssituatie en parkeeroverlast; kortom het was nog lang niet zeker.

Schriftelijk en via de telefoon is er herhaaldelijk door buurtbewoners gevraagd naar overleg of informatie vanuit de gemeente, omdat er grote zorgen zijn over geluids- en parkeeroverlast.

Echter, tot op heden heeft de gemeente steeds aangegeven dat hier geen aanleiding voor is en ze nog steeds in afwachting zijn van concrete plannen van Kind&Co. Dan pas wordt er gekeken naar inpassing, vergunningen of andere benodigde aanpassingen.

In de laatste brief op 21 december 2017 schrijft de gemeente nog bij monde van het Omgevingsloket op vragen van buurtbewoners: *"Op dit moment moet eerst duidelijk worden wat de precieze plannen zijn. Hierover is een gesprek gepland. Daarna wordt gekeken of de plannen daadwerkelijk in het bestemmingsplan passen. Bij de gemeente zijn ook zorgen over de toekomstige parkeersituatie. Ik heb met mevrouw .. afgesproken dat ik na de feestdagen contact met haar op neem."*

Ergo, tot op heden, laat staan in het najaar 2017, waren er volgens de gemeente geen concrete plannen voor de verhuizing van Kind&Co naar de Julianaweg. !

De brief van wethouder de Groene, zondag 21 januari 2018 verspreid via [#.WmWgB67T7X7](http://www.varnws.nl/artikel_mobiel/nieuws/41869/spoedoverleg_over_positie_wethouder_de_groene), schetst tot onze verbazing een totaal ander beeld:

Volgens zijn brief is de tijdelijke huisvesting op de Julianaweg al *"enkele maanden geleden gemeld aan de raad"*. Daarnaast staat er: *"In het najaar 2017 heeft de kinderopvangorganisatie de sleutel van Julianaweg 23 gekregen.. (Zakelijk betreft het hier en overeenkomst tussen een niet gesubsidieerde stichting en een particuliere verhuurder. De gemeente is hierin dus geen partij) ....Deze organisatie is toen gestart met de voorbereidingen van de aanpassingen van het gebouw.."*

De vragen die wij als bewoners hebben zijn dan ook:

- Waarom blijft de gemeente onder verantwoordelijkheid van de wethouder de Groene tot op heden ontkennen dat er concrete plannen zijn voor een tijdelijke huisvesting Kind&Co op de Julianaweg?
- Hoe kunnen de frictiekosten Julianaweg 23 al maanden bekend zijn, terwijl er volgens de gemeente nog geen vergunningsaanvragen zijn, de plannen onvoldoende concreet zijn om te toetsen aan het bestemmingsplan, er geen oplossing is voor de parkeerproblematiek op de locatie, en er dus geen beeld is bij noodzakelijk aanpassingen (lees kosten) op en rondom het pand?
- Hoe kan het zijn dat er blijkbaar reeds een huurovereenkomst is tussen Kind&Co en Julianaweg 23 terwijl mogelijke vergunningsverlening, inpassing bestemmingsplan of inpassing in de verkeersstructuur en parkeerdruk nog hoogst onzeker zijn omdat (volgens de gemeente zelf) de plannen onvoldoende concreet zijn.
- Waarom beweert de wethouder dat *“de organisatie is toen gestart met de voorbereidingen van de aanpassingen van het gebouw”*, terwijl het gebouw sinds augustus 2017 leeg staat en er geen activiteiten of werkzaamheden tot op heden hebben plaatsgevonden. (gordijnen van het pand staan gewoon open, voor iedereen te checken)
- Hoe kan de wethouder beweren dat de *“Gemeente geen partij is in deze”*, terwijl de gemeente een cruciale rol speelt in bovenstaande vergunningsverleningen, toezicht en toetsing op noodzakelijke aanpassingen gebouw met oog op geluidsoverlast en veiligheid. (Is bekend bij ouders dat er een röntgenapparaat van de tandartspraktijk naast de beoogde speelplaats staat?)

Wij als buurtbewoners stellen ons vragen over de integriteit en het handelen van de gemeente. Wij zijn dan ook zeer benieuwd naar de antwoorden van de gemeente op bovenstaande vragen.

Mocht er in tegenspraak met eerdere communicatie vanuit gemeente toch sprake zijn van concrete plannen voor tijdelijke opvang, dan verwachten bewoners een duidelijke visie en voorstellen ten aanzien van inspraak bewoners, gesloten ramenbeleid, buitenspeelplaatsbeleid, verkeers- en parkeerplan, aanpassingen aan het perceel, maatregelen ter geluidsisolatie, toezicht en handhaving, maximale gebruikshinder tijdens openingstijden, nevenfuncties BSO in avonduren en andere beperkingen. Zaken die gangbaar zijn bij behoorlijk bestuur en communicatie met burgers.

Wij vragen u dan ook vriendelijk als volksvertegenwoordiger de gemeente te controleren op haar handelen in termen van kwaliteit en integriteit en toe te zien dat de gemeente handelt in lijn met Gedragscode openbaar bestuur. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kwaliteit-en-integriteit-overheidsinstanties/gedragscode-openbaar-bestuur>

Namens de bewoners Julianaweg.

Brondocument 10

10. Brief aan de gemeenteraad Stichtse Vecht namens kinderopvangorganisatie Kakelbont Kids Maarssen d.d. 23 januari 2018, inzake gemeentegeld Stichtse Vecht aan commerciële kinderopvangpartij.

Thecla van der Torre

Van: Hekman, Jelle <Jelle.Hekman@stichtsevecht.nl>
Verzonden: vrijdag 26 januari 2018 11:32
Aan: Thecla van der Torre
Onderwerp: Integriteitsonderzoek
Bijlagen: Brief bewoners Julianaweg iz mogelijke tijdelijke opvang van Kind&Co aan de Julianaweg 23 in Maarssen.pdf; S. Hummel (BSO Kakelbont Kids) - Gemeentegeld Stichtse Vecht aan commerciële kinderopvangpartij.pdf

Beste Tecla,

Ik hoorde van onze burgemeester dat jij het integriteitsonderzoek ondersteunt. Kun je bijgaande brieven aan de onderzoeker doorgeven.

Met vriendelijke groet,

Jelle Hekman
griffier

DISCLAIMER:

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en is vertrouwelijk. Indien deze e-mail per vergissing bij u terecht gekomen is, verzoeken wij u daarmee zorgvuldig om te gaan, ons daarover direct te informeren, de e-mail van uw computer te verwijderen en eventuele kopieën of uitdraaien daarvan te vernietigen. Aan de inhoud van de e-mail en verzonden bestanden kunnen geen rechten tegenover de gemeente of één van haar bestuursorganen worden ontleend. De Gemeente Stichtse Vecht verstuurt formele berichten (zoals een vergunning, een subsidiebesluit of een overeenkomst) schriftelijk en aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade die voortvloeit uit onvolledige en/ of foutieve informatie in e-mailberichten.

Van: [Griffie, Gemeente Stichtse Vecht](#)
Aan: [DIV Ontwikkeling-Intermedienstverlening-Griffie](#)
Cc: [redacted]
Onderwerp: Fw: brief bewoners Julianaweg iz mogelijke tijdelijke opvang van Kind&Co aan de Julianaweg 23 In Maarssen
Datum: dinsdag 23 januari 2018 11:40:30
Bijlagen: [Brief bewoners Julianaweg iz mogelijke tijdelijke opvang van Kind&Co aan de Julianaweg 23 in Maarssen.pdf](#)

Van: [redacted]

Verzonden: maandag 22 januari 2018 21:36

Aan: [redacted]

CC: [redacted]

Onderwerp: Brief bewoners Julianaweg iz mogelijke tijdelijke opvang van Kind&Co aan de Julianaweg 23 in Maarssen

Geachte Gemeenteraadslid,

Namens de bewonersgroep van Julianaweg willen wij u onze brief overhandigen die wij opgesteld hebben naar aanleiding van de openbare brief van wethouder de Groene, zondag 21 januari 2018 verspreid via http://www.varnws.nl/artikel_mobiel/nieuws/41869/spoedoverleg_over_positie_wethouder_de_groene_#WmWgB67T7X7

Dit in het kader van het aanstaande spoedoverleg van morgen met betrekking tot de huidige situatie op en nabij de Julianaweg 23 en de positie van de wethouder.

Wij hebben hierin vele vragen over het handelen van de gemeente Stichtse Vecht inzake de mogelijke tijdelijke opvang van Kind&Co aan de Julianaweg 23 in Maarssen.

Wij hopen dat u de vragen in de bijlage meeneemt in dit spoedoverleg, want wij als bewonersgroep zitten met veel vragen en zorgen.

Namens de bewonersgroep,
[redacted]

Van: [redacted] Kakelbont Kids
Aan: [Informatie, Gemeente Stichtse Vecht](#)
Cc: [Griffie, Gemeente Stichtse Vecht](#)
Onderwerp: Gemeentegeld Stichtse Vecht aan commerciële kinderopvangpartij
Datum: dinsdag 23 januari 2018 10:21:41
Bijlagen: [image001.jpg](#)
[image002.jpg](#)

Beste gemeenteraadsleden,
Namens Kakelbont Kids, ook een kinderopvang organisatie in Stichtse Vecht, stuur ik een reactie op het artikel over de integriteit van Wethouder Groene. We geven graag een reactie op de inhoudelijke kant.

We zijn als organisatie zeer verbaasd over het voornemen (lees "vraag toekenning") dat de gemeente Stichtse Vecht een commerciële kinderopvang organisatie geld wil geven voor het opknappen van een huurpand. Wij, als Kakelbont Kids, moeten ook het Harmonieplein verlaten als gevolg van de herontwikkeling en moesten op zoek naar alternatieve huisvesting.

We hebben bij de gemeente gevraagd of ze mee wilde denken bij het versnellen van vergunningprocedures om snel een alternatief te kunnen betrekken. We hebben een pand gehuurd aan de Nassaustraat. We hebben de volledige vergunningswijzigingsperiode (zelfs langer) moeten wachten totdat we konden gaan verbouwen. Er werd in overleg met de gemeente aangegeven dat ze geen uitzondering konden maken. In de zoektocht naar een nieuw onderkomen gaf de gemeente aan dat de kinderopvang tegenwoordig allemaal commerciële partijen zijn en ze zich niet willen bemoeien met de marktwerking.

Dat KMN Kind en Co nu een pand moet verlaten en opzoek moet naar alternatieve huisvesting is het probleem van de kinderopvang organisatie zelf. De gemeente dient zich hier niet mee te bemoeien.

Wij betalen de verbouwing geheel uit eigen middelen en doen geen beroep op de gemeente. Wij belasten ook onze ouders er niet mee.

Met vriendelijke groet / Best regards / vennlig hilsen,

[redacted]
[redacted]
[redacted]

BSO Kakelbont Kids
Part of Norlandia Care Group

Bultenweg 26^e
3602 PS Maarssen

088 567 567 8

info@kakelbontkids.nl

www.kakeibontkids.nl
www.norlandia.nl

Brondocument 11

11. Informatie en mailwisselingen over de bouwontwikkeling op Julianalaan 23 inzake contacten tussen Vreeken BV en gemeente en tussen omwonenden en gemeente Stichtse Vecht (periode 18 juli 2017 tot 18 januari 2018).

Er is/ zijn derde belanghebbende(n) bij de openbaarmaking van het document/de documenten met betrekking tot de mailwisselingen. Deze is/ zijn in de gelegenheid gesteld hierover hun zienswijze te geven. In afwachting op hun zienswijze zijn daarom (een aantal) mailwisseling voorsnog niet openbaar gemaakt.

Om de persoonlijke levenssfeer van de medewerkers en derden te waarborgen zijn de namen van medewerkers en derden onleesbaar gemaakt.

Raadsvoorstel en ontwerpbesluit Ontwikkeling Daalse Hoek ter bespreking in de commissie Fysiek Domein van 28 november 2017 en 16 januari 2018.

Brondocument 12

12. Feitenrelaas kwestie Daalse Hoek dat tot stand is gekomen na gesprekken met teamleiders, beleidsmedewerkers en projectleider, d.d. 22 januari 2018.

Om de persoonlijke levenssfeer van de medewerkers en derden te waarborgen zijn de namen van medewerkers en derden onleesbaar gemaakt.

Feitenrelaas kwestie Daalse Hoek.

Onderstaand feitenrelaas is tot stand gekomen na gesprekken met [redacted]

[redacted] (teamleiders) en [redacted]

1. Begin augustus 2017 werd mij door de gemeentesecretaris gevraagd naar aanleiding van een melding over te grote (persoonlijke) betrokkenheid van wethouder De Groene bij het project Daalse Hoek, in relatie tot de verhuizing van Kind en Co naar de Julianaweg 23 te Maarssen een feitenonderzoekje te doen.
Een en ander heeft geresulteerd in het bijgevoegde memo aan de gemeentesecretaris d.d. 22 augustus 2017.
2. De memo heeft er uiteindelijk toe geleid dat besloten werd de verantwoordelijkheid voor het oplossen van de problematiek rond de herhuisvesting van Kind en Co onder de projectwethouder te brengen (wethouder Zivkovic) en de bemoeienis van wethouder De Groene met dit dossier te doen staken. Tevens werd aan mij gevraagd de onderhandelingen met Kind en Co op te pakken. ① ②

3. In samenspraak met [redacted] en [redacted] zijn door mij vervolgens diverse gesprekken gevoerd met [redacted] van Kind en Co, nadat alle mogelijke gebruiks / verhuisopties in kaart waren gebracht en van een kostenraming waren voorzien.

Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een mondelinge overeenkomst om onder diverse voorwaarden (o.a. terugbetalingsverplichting bij langdurig gebruik van de locatie etc. en dat het hier geen staatssteun betreft) maximaal € 195.000 als gemeentelijke bijdrage ter beschikking te stellen voor het sober en doelmatig aanpassen van het pand Julianaweg. Ook de op dat moment voorziene verbouwingskosten zijn daarbij beoordeeld.

4. Het uiteindelijke resultaat van de onderhandelingen is tezamen met een compleet overzicht en kosteninschatting van de mogelijk beschikbare locaties aan wethouders Zivkovic en De Groene voorgelegd en toegelicht in een overleg op de kamer van wethouder Zivkovic (26 oktober 2017). Beide wethouders zijn akkoord gegaan met verwerking tot een totaal voorstel Daalse Hoek. ← ?

5. In de commissie Fysiek Domein is het project Daalse Hoek op 16 januari 2018 behandeld. Deze commissiebehandeling wordt in het PHO van 15 januari 2018 met wethouder De Groene voorbereid. Op verzoek van wethouder De Groene wordt de memo van [redacted] opgesteld. (15 januari 2018). vs. bcf De Groene

6. Naar aanleiding van deze memo/ dit PHO, stuurt [redacted] op diezelfde dag de memo naar [redacted] waarop deze laatste reageert met de opmerking dat er vanuit de projectleiding geen aanleiding wordt gezien om het voorstel tot beschikbaar stellen van een verhuisbijdrage apart aan de raad voor te leggen indien het totaal voorstel niet voor de raad kan/ zal worden geagendeerd. Immers, Kind en Co kan dan gewoon blijven zitten in de huidige lokalen.

Op 16 januari mailt [redacted] aan wethouder De Groene of hij conform de wens van [redacted] de memo wil laten bespreken in de collegevergadering. [redacted] vraagt of Pieter zijn voorstel (zoals door [redacted] verwoord in zijn memo) mondeling in het college kan brengen. (zodat Franko daar in het college zijn reactie op kon geven).

Dus de memo v splitse

Inmiddels heeft [redacted] als projectleider over de memo contact gehad met wethouder Zivkovic (als zijnde projectwethouder). Die was "not amused" over de memo en had in college niets gehoord over een en ander. Daarbij werd richting [redacted] aangegeven dat hij (wethouder Zivkovic) wel iets wist van de plannen van wethouder De Groene omdat er op maandagavond een fractie overleg D'66 was geweest waar wethouder Zivkovic te laat was gekomen. Uit de lopende discussie tijdens dat fractieberaad trok wethouder Zivkovic de conclusie dat de fractie het voorstel van wethouder De Groene steunde zonder dat hij als projectwethouder hierin was gekend.

7. Op dinsdag 16 januari vindt er volgens afspraak om 14.30 uur een voorbespreking van de commissievergadering plaats tussen de wethouders Zivkovic, De Groene, [redacted] en [redacted]. Voor deze bijeenkomst heeft zowel [redacted] als [redacted] aan wethouder Zivkovic te kennen gegeven dat het verstandig zou zijn om de problematiek van het gesplitste voorstel aan de orde te stellen tijdens deze bespreking en duidelijk te maken dat hij dat als projectwethouder niet wilde. Wethouder Zivkovic gaf aan dit zelf met Pieter te gaan bespreken. Dit gesprek heeft later die middag om 17.15 uur met wethouder De Groene plaatsgevonden, maar dat e.e.a. niet had geleid tot overeenstemming tussen beiden. Wethouder Zivkovic gaf aan de wethouder De Groene zou persisteren bij inbreng van het voorstel. Zowel [redacted] als [redacted] hebben aangegeven dat hij dan tijdens de commissievergadering zou moeten ingrijpen als dit voorstel toch zou worden gedaan in de zin van : "mijn collega en ik hebben dit nog niet besproken in het college dus wij komen hier nog nader op terug...."
8. Tijdens de vergadering heeft [redacted] dit nogmaals gezegd tegen wethouder Zivkovic toen het onderwerp aan de orde kwam.
9. Na de vergadering is er zowel met wethouder De Groene als met wethouder Zivkovic nagesproken. Wethouder De Groene kon door de toen aanwezige ambtenaren niet overtuigd worden van het feit dat voor een dergelijk voorstel zoals hij dat in de commissie had gedaan, een collegebesluit noodzakelijk was. Hij gaf aan dit bij een eerder raadsvoorstel over verkeer ook te hebben gedaan omdat er een paar besluitpunten uit een door het college gedragen voorstel konden worden doorgeleid naar de raad (een [redacted]).

Wethouder Zivkovic gaf aan dat wethouder De Groene over de schreef was gegaan en dat hij overwoog de burgemeester hiervan zou verwittigen.

De volgende dag wordt er een collegeadvies geschreven om het college voorstel voor ontwikkeling Daalse Hoek in te trekken, omdat alle beslispunten onderling met elkaar verbonden zijn zodat separate voorlegging van beslispunten tot onduidelijkheid zal leiden.

22 januari 2018

[redacted]

Brondocument 13

13. Vertrouwelijk memo aan gemeentesecretaris inzake problematiek Daalse Hoek d.d. 22 augustus 2017 (bijlage Feitenrelaas, zie punt 13).

Om de persoonlijke levenssfeer van de medewerkers en derden te waarborgen zijn de namen van medewerkers en derden onleesbaar gemaakt.

13. Bijlage bij Actie -
relaas

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 0346 25 40 00 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl

Memo

Afdeling
Programmamanager Fysiek Domein
Behandeld door
[redacted]
Direct nummer
4517
E-mail
[redacted]@stichtsevecht.nl

VERTROUWELIJK problematiek Daalse Hoek

Datum
22 augustus 2017
Aan
de gemeentesecretaris

Beste Annette,

Zoals beloofd hierbij enkele aantekeningen met betrekking tot de problematiek betrokkenheid Pieter de Groene bij de verhuisbewegingen BSO en Kinderopvang vanwege het project Daalse Weide. Deze aantekeningen dienen in samenhang te worden gelezen met de memo van [redacted]

1. Zoals bekend, en door Pieter de Groene zelf ook aangegeven bij de burgemeester en de gemeentesecretaris, is het pand waar het oog op is gevallen om de BSO/ Kinderopvang te huisvesten eigendom van de echtgenote van Pieter de Groene. Niet de gemeente huurt ruimte, maar het bestuur van de BSO/ Kinderopvang !
2. In de memo van [redacted] wordt aangegeven dat het pand een surplus aan m2 heeft ten opzichte van de ruimtebehoefte van de BSO/ Kinderopvang. Ik heb dit nagetrokken bij zowel de betrokken portefeuillehouder als bij de ambtelijk medewerker die vanuit het team onderwijs bij de zaak is betrokken als bij de projectleider Daalse Hoek. Zij geven aan dat de oppervlakte die in het pand beschikbaar is eigenlijk zelfs te beperkt is. Daarmee zijn eigenlijk de vraagtekens omtrent de ruimtebehoefte in relatie tot het ruimteaanbod weggenomen.
3. Vraagtekens worden gezet bij de huurprijs voor de ruimte in het pand Julianaweg; deze zou niet marktconform zijn. Uit informatie van de beleidsmedewerker Onderwijs blijkt dat er ca. 360 m2 gehuurd gaat worden voor een prijs van € 48.000 per jaar = € 135 inc BTW per m2. Dit is geen exorbitant hoge huurprijs (marktconform is afhankelijk van de situatie/ situering en staat van de ruime ca. 100- 130 euro ex BTW p/m2).
4. In de memo van [redacted] wordt aangegeven dat er gemeentelijk onroerend goed voorhanden zou zijn die geschikt is om te verhuren aan de Kinderopvang/ BSO. Inderdaad staan er twee ruimtes vrij (voormalige waterpolitepost bij brandweer aan de Binnenweg en ruimte in Safari). Deze ruimtes zijn echter te klein (max 240 m2) en in het geval Safari komt daar ook nog eens bij de afstand tot de oorspronkelijke locatie aan de Daalse Hoek.

Met bovenstaande is een groot aantal "angels" uit de kwestie gehaald, maar er resteren er toch ook nog wel een paar.

Zo zal er nog met de gemeente onderhandeld moeten worden over de gemeentelijke bijdrage die wordt gewenst/ geëist (immers men moet de huidige ruimte verlaten ten behoeve van de ontwikkelplannen van de gemeente); er moeten nog aanpassingen (GGD proof) aan het gebouw en de buitenruimte worden gedaan waar ook nog over gesproken moet worden (kosten en bijdrage in de kosten). De bestuursvoorzitter van de Kinderopvang/ BSO onderhandelt hierover met Pieter de

Groene. In de afgelopen weken is er divers mailverkeer geweest tussen de ambtelijk beleidsmedewerker en die bestuursvoorzitter en een aantal keren is de afspraak per mail, in een reactiemail van de BSO/Kinderopvang weer anders verwoord (Voorbeeld: "er bestaat bij ons de intentie om een bijdrage in de herhuisvestingskosten te verstrekken" werd gewijzigd in "de gemeente zal een bijdrage verstrekken"). Kortom er is niet echt sprake van een vertrouwensrelatie.

Tot slot:

De gemeentelijke bijdrage zal ergens uit betaald moeten worden. Naar alle waarschijnlijkheid is de enige mogelijkheid de kosten ten laste te brengen van de projectopbrengst Daalse Hoek. Ook daarover zal intern nog wel moeten worden doorgesproken. In dat kader en in samenhang met het vorenstaande wordt het verstandig geacht om de vervolgonderhandelingen tussen gemeente en BSO te laten voortzetten door de projectwethouder van Daalse Hoek (Franko Zivkovic). Daarmee wordt tegelijkertijd ook alle mogelijke schijn van belangenverstremgeling voorkomen hoewel daar op dit moment naar mijn mening totaal geen sprake van is. Pieter de Groene heeft zich nadrukkelijk niet bemoeid met de onderhandelingen omtrent de huur van de ruime omdat dit een zaak is tussen BSO en verhuurder.

[Redacted signature]

Brondocument 14

14. Ambtelijke mailwisseling rondom 'beslispunt 5 over de bijdrage aan Kind & Co als apart besluit naar de raad', van 15 januari 2018 t/m 22 januari 2018.

Om de persoonlijke levenssfeer van de medewerkers en derden te waarborgen zijn de namen van medewerkers en derden onleesbaar gemaakt.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 17 januari 2018 13:12
Aan: Hussel, Annette van
Onderwerp: RE: commissie Fysiek/ Franko vs Pieter

oke

Van: Hussel, Annette van
Verzonden: woensdag 17 januari 2018 13:03
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Re: commissie Fysiek/ Franko vs Pieter

Dank je, helder verhaall Ik overleg even met de bgm en kom bij je terug.

Met groet,
Annette van Hussel
Gemeentesecretaris Stichtse Vecht

[REDACTED]

Op 17 jan. 2018 om 12:53 heeft [REDACTED] <[\[REDACTED\]@stichtsevecht.nl](mailto:[REDACTED]@stichtsevecht.nl)> het volgende geschreven:

Wat in de commissie gebeurde is, zoals ik het heb waargenomen, als volgt te omschrijven.

Na uitvoerige discussie in de commissie naar aanleiding van hetgeen door insprekers naar voren werd gebracht over het stedenbouwkundig kader van Daalse Hoek werd duidelijk dat de commissie het stuk niet besluitrijp vond om in de komende raadsvergadering te behandelen (dit gevoelen was vlg. mij unaniem). Door Pieter werd vervolgens gewezen op het feit dat vanuit onderwijsoptiek er twee beslispunten in het raadsvoorstel zaten (5 en 6 geloof ik) die niets met het stedenbouwkundig kader hadden te maken maar waarover zelfstandige besluitvorming zou kunnen plaatsvinden. Het was van belang voor doorgang van de projecten Kindenco/ onderwijs dat de genoemde financiering in het raadsvoorstel wel tot besluitvorming zou komen.

De aanwezige commissieleden stemden hier (bijna zonder discussie) na een korte toelichting door Pieter mee in.

Er heeft inmiddels veel ambtelijk en bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Gisteravond heeft er nog discussie plaatsgevonden met Franko (over de rooie, wist van de actie van Pieter niets etc.), maar ook met Pieter (buiten het gebouw; zei dat hij het had overlegd met Franko en dat die akkoord was....)

Mij lijkt op dit moment de beste weg:

Separaat collegevoorstel naar college waarin het raadsvoorstel Daalsehoek wordt teruggetrokken of waarbij wordt geconstateerd dat niet besluitrijp is en de punten 5 en 6 uit het voorstel zodanig in een nieuw raadsvoorstel te verwerken dat de raad in principe akkoord kan gaan met financiering van de verhuisbeweging van Kindenco als in de toekomst wordt overgegaan tot realisering van Daalse Hoek. Op dit moment is er nl, voor zover wij weten, geen reden om te laten verhuizen want ze kunnen blijven zitten waar ze zitten.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 22 januari 2018 15:34
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: verzoek van Pieter

[REDACTED]

De mailwisseling rond het 'memo'.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 16 januari 2018 13:53
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: verzoek van Pieter

Helemaal mee eens dat dit niet prettig verloopt. Ik zie je straks.

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 16 januari 2018 13:30
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: verzoek van Pieter

[REDACTED]

Gisteren heb je me volgens mij vragen gesteld, geen conclusies getrokken. Inderdaad heb ik heb de memo op de vraag van Pieter opgesteld. Aangezien gisteren PHo was en vanavond Commissie, heb ik tempo gemaakt. En je gekend in mijn actie.

We praten over het hypothetische geval dat raadsvoorstel en raadsbesluit niet naar de raad gaan.

Pieter heeft me gevraagd naar de voorbespreking van 14:30 u te komen.

Dat zal het moment zijn waar Pieter zijn vraag in dat overleg zal inbrengen en besproken zal worden.

Niet prettig hoe de communicatie nu loopt, in duidelijkheid.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 16 januari 2018 13:09
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: verzoek van Pieter

Hallo [REDACTED]

Ik heb gevraagd om zijn voorstel mondeling in het college te brengen inderdaad.
Zoals gisteren ik gisteren reeds aan jou aangegeven heb, zijn er nu geen argumenten om tijdelijke huisvesting te realiseren als ontwikkeling Daalse Hoek niet doorgaat.
Misschien zijn er wel argumenten, maar daarvoor moet ik terug naar projectgroep, stuurgroep etc. etc.
Voor de duidelijkheid; jouw memo is niet integraal afgestemd en [redacted] en ik staan er niet achter.

Groet [redacted]

Van: [redacted] is

Verzonden: dinsdag 16 januari 2018 09:20

Aan: Groene, Pieter de <Pieter.de.Groene@stichtsevecht.nl>

CC: [redacted]

Onderwerp: FW: verzoek van Pieter

Goedemorgen Pieter,

[redacted] raagt of je het eventuele voorstel besluit 5 (zie bijlage) vanochtend ook reeds mondeling in het college brengt? Heb je vermoedelijk allang bedacht, alsnog ons idee toch maar gestuurd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted]

Verzonden: dinsdag 16 januari 2018 09:10

Aan: [redacted]

Onderwerp: Re: verzoek van Pieter

Hallo [redacted]

Kan jij aan Pieter vragen of hij zijn voorstel mondeling in het college brengt?

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Op 15 jan. 2018 om 12:12 heeft [redacted] het volgende geschreven:

Dag [redacted]

In het PHO spraken Pieter en ik kort over de kans dat de raadscommissie morgenavond opnieuw het Raadsvoorstel en Raadsbesluit niet doorzet aan de raad.

→ Pieter heeft me gevraagd om besluit 5 over de bijdrage Kind&Co in dat geval voor te stellen dat besluit apart naar de raad te sturen.

Zie bijgevoegde memo. Omdat het geen afwijzing van de teksten in het Raadsvoorstel en Raadsbesluit betreft, lijkt het mij akkoord om dit zo achter de hand te hebben.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

<image001.jpg>

[redacted]

Aanwezig op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen

<image002.jpg> <image003.jpg> <image004.png> <image005.png> <image006.png> <image007.r

---

DISCLAIMER:

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en is vertrouwelijk. Indien deze e-mail per vergissing bij u terecht gekomen is, verzoeken wij u daarmee zorgvuldig om te gaan, ons daarover direct te informeren, de e-mail van uw computer te verwijderen en eventuele kopieën of uitdraaien daarvan te vernietigen. Aan de inhoud van de e-mail en verzonden bestanden kunnen geen rechten tegenover de gemeente of één van haar bestuursorganen worden ontleend. De Gemeente Stichtse Vecht verstuurt formele berichten (zoals een vergunning, een subsidiebesluit of een overeenkomst) schriftelijk en aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade die voortvloeit uit onvolledige en/ of foutieve informatie in e-mailberichten.

<Memo mbt eenmalige bijdrage Kind & Co.doc>

Brondocument 15

15. Memo aan wethouder De Groene m.b.t. 'eenmalige bijdrage Kind & Co', in relatie tot het raadsvoorstel en raadsbesluit Daalse Hoek' van de afdeling Ontwikkeling d.d. 15 januari 2017 (bijlage bij ambtelijke mailwisseling, zie punt 15).

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 0346 25 40 00 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl

Memo

Afdeling
Ontwikkeling
Behandeld door
Direct nummer
E-mail
@stichtsevecht.nl

Bij het Raadsvoorstel en Raadsbesluit Daalse Hoek

Datum
15 januari 2017
Aan
Pleter de Groene

Voorstel

Constaterend dat,

1. de raadscommissie op 16 januari het Raadsvoorstel en Raadsbesluit "Ontwikkeling Daalse Hoek" niet heeft bestempeld voor behandeling in de raad.
2. Besluit nummer 5, het onder voorwaarden éénmalig beschikbaar stellen van € 195.000,- geen uitstel kan leiden (de tijdelijke huisvesting moet tijdig ter beschikking komen).
3. Besluit nummer 5 inclusief de overige aandachtspunten nummer 7 en onder Financiën het tweede punt, alsnog separaat aan de raad voor te leggen voor besluitvorming, als bespreekpunt of hamerstuk.

De tekst van besluit nummer 5:

"Een éénmalige bijdrage van € 195.000,- beschikbaar te stellen in 2018 aan de kinderopvangorganisatie Kind & co om daarmee de noodzakelijke aanpassingen te kunnen bekostigen die gedaan moeten worden aan de tijdelijke opvanglocatie over de duur van 3,25 jaar. Dat deze uitgaven worden gedekt door een onttrekking uit de reserve Onderwijshuisvesting. De bijdrage te verstrekken onder het voorbehoud dat bij voortdurend gebruik van de tijdelijke accommodatie na de afgesproken tijdelijke periode door Kind & co een terugbetalingsverplichting geldt van de voorgefinancierde verbouwingskosten.

Brondocument 16

16. Bericht van gemeentesecretaris over portefeuillevindeling en wijze waarop dit is behandeld in het college van B&W, d.d. 1 februari 2018. Bijlage is B&W voorstel 'Ontwikkeling Daalsehoek te Maarssen-Dorp; globaal plan van aanpak', 22 oktober 2015.

Om de persoonlijke levenssfeer van de medewerkers en derden te waarborgen zijn de namen van medewerkers en derden onleesbaar gemaakt.

Geachte heer Boekhoven,

Ter aanvulling op en naar aanleiding van uw vraag dienaangaande tijdens ons interview van afgelopen vrijdag wil ik nog het volgende onder uw aandacht brengen.

y. → van de bga.
In 2015 is het project Daalse Hoek opgepakt vanuit een RO hoek, namelijk woningbouw op Daalse Hoek. (Zie collegeadvies van 2015 dat als bijlage bij deze mail integraal is opgenomen). Daaruit volgt automatisch dat Franko Zivkovic projectwethouder was (stuk is ook onder zijn verantwoordelijkheid in college gebracht).

Later, in 2016, veranderde de situatie omdat toen plannen ontstonden om op Daalse Hoek ook een Integraal Kindcentrum te bouwen; daartoe is toen een separate projectgroep gestart voor het uitwerken van die plannen onder leiding van de wethouder Onderwijs Pieter de Groene vanuit zijn onderwijsportefeuille.

De projectgroepen werkten nauw samen en de bezetting van de deelnemers/ adviseurs aan de projectgroepen overlapte elkaar gedeeltelijk. In juli/ augustus 2017 is expliciet met wethouder De Groene gesproken over de mogelijke belangenverstrengeling toen het pand van zijn partner als één van de opties in beeld kwam voor tijdelijke huisvesting van Kind&co. Vanaf dat moment zijn geen besluiten meer genomen in de projectgroep Onderwijs inzake de mogelijke verhuizing zoals ook blijkt uit de verslagen van de projectgroepen Onderwijshuisvesting Daalse Hoek en Planontwikkeling Daalse Hoek (zie de eerder toegezonden verslagen van de projectgroepen).

Het punt van de onderhandeling met Kind&co is uit het Onderwijsproject gehaald en opgedragen aan de programmamanager [REDACTED]

Uiteindelijk resulteerde dit in een, op ambtelijk initiatief georganiseerd, gezamenlijk PHO met Franko Zivkovic als Projectwethouder en Pieter de Groene als wethouder Onderwijs. Daarin werd unaniem besloten de geschetste uitkomst van de variantenstudie en het uiteindelijke onderhandelingsresultaat te verwerken in een advies aan het college inclusief raadsvoorstel, een en ander onder verantwoordelijkheid van Projectwethouder Zivkovic.

Vanaf juli/ augustus 2017 heeft geen bemoeienis van wethouder De Groene over de locatiekeuze tijdelijke huisvesting en de onderhandelingen met Kind&co plaatsgevonden.

Erkend wordt dat de besluitvorming rond het "weghalen" van de onderhandelingen uit de projectgroep Onderwijshuisvesting Daalse Hoek en het in casu feitelijk brengen onder de projectverantwoordelijkheid van wethouder Zivkovic niet formeel door het college is bekrachtigd door middel van vastlegging in een collegebesluit.

Met vriendelijke groet,

Annette van Hussen

Gemeentesecretaris

← aanwezigheid en niet het woord m.a.w. sht.

alleen dit is relevant

Had 2017.

Thecla van der Torre

Van: Hussel, Annette van <annette.van.hussel@stichtsevecht.nl>
Verzonden: dinsdag 30 januari 2018 16:55
Aan: Thecla van der Torre
Onderwerp: FW: gevraagde stukken t.b.v. onderzoek hr. Boekhoven.
Bijlagen: Scan30012018.pdf

Dag Thecla,

Bijgaand alvast de gevraagde stukken voor zover ik ze al compleet heb. De mailwisseling (intern) tussen [REDACTED] en [REDACTED] en de verzonden mail aan Pieter de Groene alsmede het memo dat aan de mailwisseling ten grondslag heeft gelegen zijn bijgevoegd. Ook is een aantal verslagen van de Stuurgroep Kindcentrum Daalse Hoek (dus het onderwijsproject binnen het totaal project Daalse Hoek) bijgevoegd. Hieruit valt ons inziens op te maken, onder de verslaglegging bij het punt Tijdelijke Huisvesting in de diverse verslagen, op te maken dat de bemoeienis van Pieter de Groene terug loopt van initiërend naar volgend. ??

Met vriendelijke groet,

Annette van Hussel
Gemeentesecretaris

Annette.van.hussel@Stichtsevecht.nl

T 0346 XX XX XX M [REDACTED]
Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen

DISCLAIMER:

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en is vertrouwelijk. Indien deze e-mail per vergissing bij u terecht gekomen is, verzoeken wij u daarmee zorgvuldig om te gaan, ons daarover direct te informeren, de e-mail van uw computer te verwijderen en eventuele kopieën of uitdraaien daarvan te vernietigen. Aan de inhoud van de e-mail en verzonden bestanden kunnen geen rechten tegenover de gemeente of één van haar bestuursorganen worden ontleend. De Gemeente Stichtse Vecht verstuurt formele berichten (zoals een vergunning, een subsidiebesluit of een overeenkomst) schriftelijk en aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade die voortvloeit uit onvolledige en/ of foutieve informatie in e-mailberichten.

Brondocument 17

17. Verslagen Stuurgroep Kindcentrum Daalsehoek van 23 februari 2017, 4 april 2017, 17 mei 2017, 4 juli 2017 en van 5 oktober 2017.

Om de persoonlijke levenssfeer van de medewerkers en derden te waarborgen zijn de namen van medewerkers en derden onleesbaar gemaakt.

Verslag

Stuurgroep Kindcentrum Daalsehoek

Datum 23 februari 2017

Aanwezig

[Redacted names]

Agendalid:

[Redacted agenda item]

Afwezig

[Redacted names]

De heer Pieter de Groene (Wethouder onderwijs) – PG

	Ingekomen stukken	Actie
	-Concept stedenbouwkundige randvoorwaarden Daalse Hoek [21 februari]	
1	Welkom, vaststellen agenda, vaststellen verslag vorige vergadering (26 januari 2017) Agenda: BKe vraagt om tijdelijke huisvesting als vast agendapunt, wordt punt 5 van nu af aan. Verslag vorige stuurgroep vastgesteld.	CS
2	Gebiedsontwikkeling Daalsehoek Het ingekomen stuk, het <u>beeldkwaliteitsplan</u> , * Planning met agenda meegestuurd, komt 21 maart in het college. Stuurgroepleden kunnen gedurende 1 week na 23-2 reacties nasturen. Er volgt geen volgende versie voor in de stuurgroep Pionier. BKe licht beeldkwaliteitsplan op punten toe: * Extra buitenruimte school reëel, met deelgebruik van stuk parkeerruimte, spelen op dak (geen pannakool); BKe meldt dat parkeeraanalyse van gebruik door de week heen van diverse groepen heeft plaatsgevonden. * Vanuit de projectgroep krijgt BKe het PvE buitenruimte en zal de grote elementen hier uit door de stedenbouwkundige laten plaatsen, toetsen waar te plaatsen. * BKe heeft parkeren op Plesmanlaan laten onderzoeken: langs parkeren mogelijk, wordt opgenomen. * HV noemt herkenbaarheid van de school: nader te bespreken met BKe en JWB en als reactie al dan niet inbrengen richting BKe (binnen 1 week). * CS wijst op opnemen tekst over duurzaamheid. Portaal * BKe heeft de optie van schoolwoningen met Portaal besproken. Ze staan er niet voor open, willen bouwen voor hun doelgroep en willen niet investeren in andere segmenten. * PG heeft CS meegegeven de optie dat we de zaak omkeren, gemeente	BKo, HV, JWB CS, BKe BKe BKe, HV, JWB BKe

	<p>investeert in tijdelijke huisvesting voor de piek van ruimtebehoefte voor de Pionier en verkoopt deze capaciteit nadien.</p> <p>* BKe kent schoolwoningen in Woerden, die langer dan initieel verwacht nodig bleken.</p> <p>* BKe noemt voor de in piekjaren benodigde ca. 350 m2 bvo de 7 woningen op de 3de laag. Nader te onderzoeken. BKe verwacht dat Portaal liefst groter pakket afneemt.</p>	BKe BKe
3	<p>Plan van Aanpak</p> <p>CS meldt dat v03 is ontstaan na uitgebreide consultatie met HV namens de bestuurders. Stuurgroep stelt v03 vast met deze wijzigingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maintain en operatie komt overal te vervallen. 2. Er mag een aanduiding worden toegevoegd dat SPA en KMN Kind&Co mee willen doen aan energie neutraal realiseren, echter op basis van een uit te voeren en te beoordelen doorberekening van kosten -- baten. <p>* PG heeft gewezen op de samenhang met de (wensen/eisen van) Portaal, dat moet nog nadere invulling krijgen, bijvoorbeeld mbt. onderhoud.</p> <p>* HV wijst op het feit dat bij Design & Build meer vooraf moet worden vastgelegd. Bij uitvoering is kritischer of je wel krijgt wat je wilt. Systeemgerichte contractbeheersing is hierbij een middel.</p> <p>* Voor het bewaken van de samenhang met het Portaal deel suggereert BKe dat de adviseur HV van de gebruikers in de stuurgroep Daalsehoek kan plaatsnemen, Portaal neemt daar inmiddels ook zitting.</p> <p>* SPA en KMN Kind&Co staan open voor het inbrengen van MI-vergoedingen voor energie neutraliteit dmv energie maatregelen boven op het niveau Bouwbesluit 2015 plus Frisse scholen B. Actie HV zie boven.</p> <p>*Naamgeving: CS zoekt (historische / actuele) onderbouwing voor de spelling Daalse Hoek of Daalsehoek. Projectnaam wordt Kindcentrum Daalsehoek / Daalse Hoek. Nader door de gebruikers en bestuurders te bepalen is waar in / op de nieuwbouw de namen van de deelnemende partijen zullen staan. Wens is om de namen te laten terugkomen.</p>	HV BKe AJ, BKe HV CS JWB BKe
4a	<p>Programma van Eisen</p> <p>21 februari ontving CS van Projectgroep concept ruimtestaten nieuwbouw en buitenruimte. De details zullen eerst in de projectgroep worden besproken en zijn hier dus geen ingekomen stuk. Op hoofdlijn is het volgende besproken en geïnformeerd:</p> <p>* Ruimtestaat buitenruimte: nu reeds door BKe aan stedenbouwkundige te leveren om grote elementen te plaatsen (zie onder agendapunt 2).</p> <p>* Ruimtestaat KMN Kind&Co nu op 715 m2 bvo, ca. 200 m2 hoger?</p> <p>[naschrift CS: NB ruimtestaten van KMN Kind&Co gaven eerder meters in netto vloeroppervlak, [redacted] lijkt die omgezet te hebben naar functioneel nuttig vloeroppervlak. Factor netto vloeroppervlak naar bvo is 1,11 in plaats van factor 1,33 voor fno naar bvo; NEN 1824 definities vloeroppervlakten; Indien dit klopt dan is bvo maat voor KMN Kind & Co vanaf 537,5 netto vloeroppervlak in bvo: 597 m2. Te checken door Vreken, melden in projectgroep. Oorspronkelijke maat door KMN Kind & Co opgegeven was 502 m2 netto vloeropp. = 557 m2 bvo.]</p>	BKe BKe HV

	<p>* Ruimtetaat Pionier is inclusief de piekbehoefte gemaakt van ca. 350 m2 (schoolwoningen). Conclusie: er is in de gebruikersgroep veel voortgang gemaakt, 13 maart volgende projectgroep.</p>	
4b	<p>Tijdelijke huisvesting CS informeert dat voor de units uitbreiding Pionier de randvoorwaarde staat dat units begin schooljaar 2017-2018 operationeel moeten zijn. Voor de tijdelijke huisvesting KMN Kind &Co is de onderlinge fasering van de projecten Bolenstein en Daalsehoek essentieel. BKe informeert BKo over het bijna gelijk lopen van de planning voor de beide projecten. Hierdoor is het idee ontstaan om inzichtelijk te maken of units voor KMN Kind &Co bij de bestaande Pionier geplaatst kunnen worden. BKe ziet zich bij synchrone planningen genoodzaakt mee te bewegen omdat achtereenvolgens benutten van 1 andere tijdelijke locatie dan niet kan. Voor KMN Kind &Co locatie Daalse Hoek (dat zal worden gesloopt) is nu de optie units bij de bestaande Pionier uitgewerkt. BKo merkt op dat voor deze optie, de gemeente mee moet werken, het plan financieel acceptabel moet zijn voor KMN Kind &Co. BKo zegt concreet, wat als ik de huur van Daalse Hoek blijft betalen, wordt dat dekkend? Besloten is om het vergunningstraject voor beide tijdelijke huisvestingen toch te combineren. Is doelmatiger en levert maar een keer oplettendheid van omwonenden op. Op basis van de tekening voor mogelijke units KMN Kind &Co zal BKe bij cluster verkeer laten toetsen / bekijken hoe parkeren ouders te realiseren. <i>aanvulling HV 6 maart: vergunningstrajecten zullen separaat worden doorlopen, de aanvraag voor units in de markt zullen gelijktijdig worden opgepakt.</i> <i>aanvulling CS: woensdag 19 april volgt inloop directe omwonenden, nadruk op tijdelijke huisvesting (inloop stedenbouwkundig plan is verplaatst naar 28 juni)</i></p>	<p>HV HV BKe</p>
5	<p>Financieel Op 16 mei komt een raadsvoorstel Daalsehoek in de raad. Hierin wordt onder meer de aanvraag restant krediet voor Kindcentrum Daalsehoek gedaan op basis van een uitwerking van het openbare principe besluit door het College op 5 juli 2016 (Z/16/58966 - VB/16/06948). Voorbereidingskrediet met € 300.000,- uit te breiden middels collegevoorstel.</p>	<p>BKe CS CS</p>
6	<p>Planning Mijlpaal is 16 mei raad, nadien kan aanbesteding gestart worden. JWB vraagt aandacht voor advies door MR, komt met voorstel. JWB meldt voorkeur verhuizen in zomervakantie. BKe voegt hoofdlijn tijdelijke huisvesting toe in overall planning.</p>	<p>BKe CS JWB BKe</p>
7	<p>Rondvraag -geen opmerkingen</p> <p>Volgende stuurgroep vergaderingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Woensdag 5 april 2017, 9-10:30 uur 2. Op volgende vergadering 2 nieuwe momenten prikken 	

Verslag

Stuurgroep Kindcentrum Daalse Hoek

Datum 4 april 2017

Aanwezig

De heer Pieter de Groene (Wethouder onderwijs) – PG vz.

Agendalid:

Afwezig

	Ingekomen stukken	Actie
	<p>-Stuk Historische Kring Maarssen over naamgeving</p> <p>-Plattegrond en 2 alternatieven entree fietsen en voetgangers</p>	
1	<p>Welkom, vaststellen agenda, vaststellen verslag vorige vergadering (23 februari 2017)</p> <p>4a, NEN 2580 is basis voor maatvoering (schema bijgevoegd), Kind & Co betaalt huur per m2 over Verhuurbaar vloeroppervlak, of 85 % van de BVO maten.</p> <p>Verslag vorige stuurgroep vastgesteld inclusief addendum HV over gescheiden doorlopen van vergunningstraject voor units, gelijktijdig in markt zetten.</p>	CS
2	<p>Gebiedsontwikkeling Daalsehoek</p> <p>2a-b. BKe geeft aan dat er nieuwe versie van het plan is inclusief opmerkingen uit stuurgroep. Welstand is tot dusver instemmend over de plannen.</p> <p>HV signaleert dat het terugleggen van een bouwvolume vanaf Plesmanlaan verkleining van het schoolplein betekent. CS geeft aan dat in de projectgroep het PvE buitenruimte en de inpassing ervan wordt uitgewerkt.</p> <p>HV signaleert dat de hoeveelheid glasoppervlak in de impressies waarschijnlijk te veel is; in specificatie- en ontwerpfase goed monitoren.</p> <p>AJ vraagt naar het openbaar groen bij de bestaande flat van Portaal; intentie is om dit bij de speelruimte voor schoolkinderen te betrekken, in welke mate en vorm nog te bezien.</p> <p>De ingekomen plattegronden:</p> <p>Bij alternatief 2 is en de entree 3,5 meter breed en blijft de loop langs de linkerzijde vrij. Hiertegenover staat dat een dubbele rij rekken aan de Plesmanlaan zijde is opgenomen. De ingang voor fietsers en voetgangers aan de Maarsseveensvaart kant heeft overigens al een doserende werking want loopt naar 3,0 meter breedte toe voor de ingang van het plein. PG vraagt om inventarisatie goede fietsenrekken (capaciteit : ruimtebeslag).</p> <p>2c. Portaal welwillend om als eigenaar een aantal woningen in huur te geven</p>	HV, CS BKe, HV HV

	<p>voor 5 jaar. Uitgangspunt is kosten inbouwpakket vanaf casco en terug opleveren als casco door gemeente. Zie verder het bijgeleverde financieel overzicht (punt 5, onder uitgangspunten).</p> <p>CS wijst op de concept leerlingenprognose 2017 die een iets lagere piek (472 leerlingen in 2017) laat zien dan de prognose 2016 (met piek van 501 leerlingen in 2020). PG en AJ wijzen op de wachtlijst Pionier. AJ stuurt de wachtlijst aan CS. Er worden geen wijzigingen voorgesteld vwb de schoolwoningen (350 m2 BVO). Wel wijst PG op zijn behoefte tot een gesprek tussen de in Maarssen-dorp betrokken schoolbesturen.</p> <p>Participatieproces komt ter sprake; een inloophmoment (tijdelijke hsv) op 19 april gaat vooraf aan het inloophmoment op 28 juni (stedenbouwkundig plan). AJ wijst op het risico van 'meer en minder info' bij omwonenden en/of ouders, het risico dat dit tegen je gebruikt wordt. PG wil liefst dat proces volgens participatienota gevolgd wordt.</p> <p>[na vergadering: inloophmoment 19 april is geschrapt; eerst klankbordgroep formeel te installeren; 28 juni gecombineerd inloophmoment stedenbouw en tijdelijke huisvesting).</p> <p>2d. Naamgeving project is vastgesteld op <u>Kindcentrum Daalse Hoek</u>. (twee hoofdletters, zonder lidwoord de)[met dank aan [redacted] via [redacted] CS stuurt aan hen namens nog ons besluit met de dank]</p>	CS
3	<p>Programma van Eisen [planning als bijlage meegestuurd]</p> <p>CS meldt dat alle ontwerp specificaties (KC Daalse Hoek, gymzaal, appartementen, stedenbouwkundig) tegen week 27 (3-7 juli) gereed zullen zijn. Zonder tegenbericht in eerste stuurgroep na de zomervakantie als ingekomen stuk.</p>	HV
4	<p>Tijdelijke huisvesting</p> <p>CS heeft [redacted] gevraagd op basis van projecten indicaties te geven voor huur of koop van de units voor a) het uitbreidingsdeel van de school (306 m2) en b) de units voor KMN Kind&co. (612 m2)</p> <p>Conclusie is dat op de looptijd van 3,5 jaar het verschil tussen huur en koop klein is. Overweging of hergebruik bij andere projecten logisch is lijkt leidend. PG attendeert op tweedehands markt voor units. Pionier: koop € 210.000 (excl. opbrengst uit verkoop na 3,5 jaar), huur € 225.000. Kind&co: koop € 385.000 (idem), € 410.000. BKO wijst op extra eisen voor KDV units, prijsverhogend. Dit dus alles voorafgaand aan de eigenlijke inkoop.</p> <p>Naar aanleiding van deze bedragen volgt een hardop verkennen van andere opties voor Kind&co. onder meer de oude Verdonkwinkel, <u>het oude postkantoor</u>.</p> <p>[na vergadering: BKO en HV zijn direct na vergadering bij twee optielocaties gaan kijken en hebben vastgesteld dat de optie 'oude Verdonk winkel' niet past. Er is geen mogelijkheid voor de verplichte buitenspeelvoorziening. <u>Het oude postkantoor</u> wordt wel als een goede optie gezien. [redacted] en [redacted] hebben het pand 18-4 bezocht en rapporteren na verder onderzoek aan CS].</p>	

5	<p>Financieel [overzicht als bijlage meegestuurd] CS introduceert het overzicht met "Budgetten obv Verordening SV 2015 plus 26 % en reeds begrote posten". Ook wel genoemd het taakstellend budget. Onder A. posten obv normbedragen 2016, geldend in 2017. Onder B. andere geraamde posten obv de verordening in werkelijke kosten. Onder C. de benodigde stichtingskosten om de locatie Kind&co te realiseren. Van het totaal A+B+C worden reeds in de begroting van Stichtse Vecht opgenomen bedragen afgetrokken.</p> <p>De uitgangspunten onderaan het financieel overzicht zijn langsgelopen. Een aantal zullen in de loop van het project nog herhaald geagendeerd worden. Bijvoorbeeld de bijdragen door het schoolbestuur en Kind&co. aan het energieneutraal / BENG opleveren van hun gebouwdelen: genoemde bedragen voor het schoolbestuur waren uit project Harmonieplein overgenomen en bedoeld als indicatie.</p> <p>[na vergadering: HV heeft na vergadering het voor KBS de Pionier toepasselijke MI-vergoedingen overzicht gestuurd (zie bijlage). Voor energie/ water is daar een totaal van € 20.674,- gegeven.]</p> <p>CS meldt dat er twee momenten volgen waarop een toets plaatsheeft of het taakstellend budget in een aanbesteding wel interesse zal wekken. Moment 1 is een kengetallen berekening door Vreeken. Moment 2 is een doorrekening obv de ontwerp specificaties door een onafhankelijk bouwkosten deskundige. BKe geeft aan dat het nog benodigde budget door middel van een collegevoorstel en een raadsvoorstel en –besluit zal worden aangevraagd. 20 juni collegevoorstel, 5 september raadscommissie, 26 september raad.</p>	<p>CS, BKe</p> <p>HV</p> <p>CS</p> <p>CS, BKe</p>
6	<p>Planning [overall planning incl. hoofdlijn Bolenstein bijgevoegd] BKe heeft planning geactualiseerd. BKe stuurt concept Plan van Aanpak (versie V00) vervolg in het project aan HV.</p>	<p>BKe</p>
7	<p>Rondvraag -geen opmerkingen</p> <p>Volgende stuurgroep vergaderingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Woensdag 17 mei 2017, 15:30-17:00 uur 2. Op volgende vergadering 2 nieuwe momenten prikken 	

Verslag

Stuurgroep Kindcentrum Daalse Hoek

Datum 17 mei 2017

Aanwezig

De heer Pieter de Groene (Wethouder onderwijs) – PG vz.

[Redacted names]

Agendalid:

[Redacted agenda items]

Afwezig

[Redacted names]

	Ingekomen stukken	Actie
	-Stedenbouwkundige randvoorwaarden Daalse Hoek, Maarssen (BERGcs Mei 2017)	
1	Welkom, vaststellen agenda, vaststellen verslag vorige vergadering (23 februari 2017) Agenda vastgesteld, verslag stuurgroep 4 april 2017 vastgesteld	
2	Gebiedsontwikkeling Daalsehoek BKo, AJ en HV zetten vraagtekens bij het proces rond de nieuwe versie van het stedenbouwkundig plan. Om na stuurgroep van 17 mei en klankbordgroep van 18 mei goede voortgang te boeken richting college- en raadsvoorstellen hebben CS en BKe besloten de nieuwe versie zonder goedkeuring vooraf vanuit de stuurgroep Kindcentrum te verspreiden. De stuurgroep vraagt om waarborgen in het vervolg dat de stuurgroep kan beslissen over het stedenbouwkundig plan. Inmiddels is in een mail van CS [23 mei 2017, 12:27 u, zie bijlage pagina 3 bij dit verslag] een planning gegeven waarin gevraagde waarborgen zijn opgenomen. Waar de vorige versie goedkeuring had van de stuurgroep, stuit de nieuwe versie ook qua inhoud op kritiek. Nadat een paar items daarvan gedeeld zijn geeft CS aan dat op maandag 22 mei een overleg plaatsheeft tussen de stedenbouwkundige, leden van de projectgroep en BKe. In dat overleg zijn inhoudelijke correcties/aanvullingen aan de stedenbouwkundige opgegeven. Tevens zijn procesafspraken gemaakt. Bijvoorbeeld de positie van de gymzaal zal naar de in deze stuurgroep bepaalde positie worden teruggezet. Na goedkeuring door twee stuurgroepen (KC en de projectontwikkeling Daalse Hoek) worden de stedenbouwkundige op internet gepubliceerd. AJ wijst op de communicatie door SPA met haar ouders. PG geeft aan dat de klankbordgroep relatief laat is geformeerd. BKe wijst op de vele betrokken belangengroepen die betrokken zijn. PG zegt dat de klankbordgroep nu het formele participatie element is.	CS

3	<p>Programma van Eisen De ontwerp specificaties zullen worden vastgelegd in een database tool, de Briefbuilder [brief betekent Programma van Eisen in het Engels]. Onderleggers vanuit Portaal zijn nodig voor uitwerking van de schoolwoningen, inclusief demarcatie. Portaal gaat ook voor Design and Build, energieneutraal.</p>	HV BKe
4	<p>Tijdelijke huisvesting BKe zal in overleg met [redacted] en [redacted] binnenkort besluiten: wil KMN Kind &co op de Julianaweg (oude postkantoor) gaan huren, met toevoeging van units op het terrein? Of kiest het tocht voor units bij de betande school De Pionier. CS geeft vanuit de projectgroep aan dat de verschillen in geld kleiner uitvallen tussen de opties. Dat andere factoren zoals verkeerssituatie bij de Pionier of kunnen er wel units geplaatst worden op het terrein Julianaweg een rol spelen. BKe wil voor zijn aanstaande vakantie (voor 10 juni 2017) een besluit nemen welke van de twee opties hij kiest. BKe meldt verder dat hij per augustus 2017 een huuropzegging heeft ontvangen voor locatie 't Zand.</p>	BKe
5	<p>Financieel BKe geeft aan dat de taxaties op het kavel Reinaerde nog niet hebben geleid tot een prijs. AJ geeft aan dat SPA de MI-vergoedingen wil inbrengen om duurzame energie maatregelen te realiseren. Nader te bepalen wat van de beschikbare middelen mogelijk is.</p>	BKe BKe HV
6	<p>Planning BKe heeft planning geactualiseerd. Graag voor volgende stuurgroep eventuele aanpassingen doorvoeren.</p>	BKe
7	<p>Rondvraag -HV vraagt om overleg met BKe over het traject van de aanbesteding.</p> <p>Volgende stuurgroep vergaderingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maandag 12 juni 2017, 13:00-14:15 uur 2. Dinsdag 4 juli 2017, 14:30-16:00 uur 3. Woensdag 6 september 2017, 11:30-13:00 uur 	

Verslag

Stuurgroep Kindcentrum Daalse Hoek

Datum 4 juli 2017

Aanwezig

De heer Pieter de Groene (Wethouder onderwijs) – PG vz.

[Redacted names]

Afwezig

[Redacted names]

Agendalid:

[Redacted agenda items]

		Actie
1	Welkom, vaststellen agenda, vaststellen verslag vorige vergadering (12 juni 2017) Agenda vastgesteld, verslag stuurgroep 12 juni 2017 vastgesteld.	
2	Gebiedsontwikkeling Daalsehoek PG geeft aan dat het drukke verkeer en resulterend fijnstof spelen aan de Plesmanlaan vermoedelijk zullen uitsluiten. Wel zal besluitvorming over traject Zandpad mogelijk minder verkeer langs de Plesmanlaan opleveren. Er is in de klankbordgroep aangeduid dat een andere oriëntatie van het Kindcentrum in verband met de geluidsdiscussie meegewogen kan worden. BKe heeft het proces van klankbordgroepen en inloop toegelicht. BKe vraagt of het stedenbouwkundig plan nogmaals via projectgroep en stuurgroep moet na wijziging van restpunten. Er is draagvlak voor het stedenbouwkundig plan, dat dan ook door kan naar college en raad. Verder zijn er geen vragen of opmerkingen over het stedenbouwkundig plan gesteld. BKe geeft een actualisatie van de planning 22 aug. in college, 5 sept. raadscommissie, 3 juli vervolg taxaties te verwerven grond. <i>[naschrift CS indienen van college- en raadsvoorstellen wacht op drie zaken: 1. Bijdrage tijdelijke huisvesting aan Kind&Co, grondverwerving Reinaerde en onderzoek naar geluid, informatie BKe]</i>	BKe
3	Programma van Eisen Aan BKe wordt gevraagd dit scenario aan Portaal terug te koppelen: Gemeente is eigenaar van de schoolwoningen, wij verkopen aan Portaal op moment dat leerlingenaantallen van de Pionier teruglopen. Dat gaat wel uitdrukkelijk om een tijdelijke situatie. PG vraagt naar een terugkoopgarantie met terugkoopbedrag in de eigendomvariant. Indien het om een permanente situatie zou gaan dan was het advies van BKe om terug te gaan naar SG Daalse Hoek en terug naar de klankbordgroep	BKe

	<i>[naschrift CS: op 10 juli vond een afspraak plaats met Portaal; mw. Veldman geeft voorkeur aan het hebben in eigendom door Portaal van de schoolwoningen]</i>	
4	<p>Tijdelijke huisvesting <i>Pionier</i>: realisatie van hun units door geselecteerd marktpartij De Meeuw, de benodigde vergunningen zijn inmiddels definitief. JWB zal de buurt informeren tegen 21 aug. <i>[naschrift CS: de units zijn inmiddels operationeel voor de school; ████████ heeft tijdens realisatie enkele telefoons ontvangen vanuit de buurt, waarbij met uitleg begrip volgde]</i></p> <p><i>Kind&Co</i>: BKe houdt een pleidooi over zijn andere perceptie bij de samenwerking van Kind&Co in Kindcentra. Hij vraagt aandacht voor de (financiële) gevolgen van het qua planning meer overlap vertonen van de gebiedsontwikkelingen Harmonieplein en Daalse Hoek. In een schuifplan (laatst bekende versie 17 mei jl.) is door Kind&Co ism de gemeente en met Vreeken BV het totaaloverzicht gemaakt. Aanvankelijk was er sprake van het twee maal kunnen gebruiken van de Troelstrastraat door Kind&Co, dat lijkt nu bijvoorbeeld onmogelijk.</p> <p>PG geeft aan dat de gemeente geen huisvester is en tegelijkertijd in uitzondering op haar vastgoedbeleid de investeringskosten voor het kinderopvangdeel in het Kindcentrum voorfinanciert.</p> <p>PG heeft kennis genomen van de wens bij Kind&Co om gedurende 3 jaar tbv de Klimop de Julianaweg te huren (schuifplan 17 mei ging uit van huur Klimop vanaf 1-1-2019). Voor het Opstapje zal een aparte locatie worden gezocht, bijvoorbeeld de muziekschool, als fase twee van de tijdelijke huisvesting.</p>	<p>HV</p> <p>CS - BKe</p>
5	<p>Financieel Een bijdrage aan de tijdelijke huisvesting leidt optimaal in overleg tussen gemeente Stichtse Vecht en Kind&Co tot een paragraaf in college- en raadsvoorstel Daalse Hoek. De onderhandeling over de grondverwerving Reinaerde is een tweede financiële component die de grondexploitatie beïnvloed. De grondexploitatie maakt deel uit van het college- en raadsvoorstel Daalse Hoek.</p>	
6	<p>Planning BKe heeft planning geactualiseerd. <i>[Zie naschrift onder 2 voor de drie zaken die gang naar college en raad ophouden.]</i></p>	BKe
7	<p>Rondvraag</p> <p>Volgende stuurgroep vergaderingen:</p> <p>Donderdag 5 oktober 16:00-17:30 uur</p>	

Verslag

Stuurgroep Kindcentrum Daalse Hoek

Datum 5 oktober 2017

Aanwezig

De heer Pieter de Groene (Wethouder onderwijs) – PG vz.

[Redacted names]

Agendalid

[Redacted agenda items]

		Actie
1	Welkom, vaststellen agenda, vaststellen verslag vorige vergadering (4 juli 2017) Agenda vastgesteld, verslag stuurgroep 4 juli 2017 vastgesteld.	
2	Gebiedsontwikkeling Daalsehoek BKe legt een plaat voor met het aangepast stedenbouwkundig plan Daalse Hoek. Tevens deelt hij een toelichting uit met a. inleiding, b. positieve consequenties, c. proces consequenties. Onder de positieve consequenties voor het Kindcentrum zijn: grotere schoolplein, geen speelruimte op het dak meer nodig, de semi-permanente huisvesting van 350 m2 hoeft niet langer in de woningen van Portaal, volgens de Verordening is semi-permanente huisvesting er een van 4 tot 15 jaar, de geluidsschermen zullen 2 of 4 meter hoog zijn. PG geeft aan dat hij het alternatief plan ondersteunt, mits <ol style="list-style-type: none"> 1. Het schrappen van de 5 grondgebonden woningen wordt gecompenseerd door appartementen in de hoogbouw 2. De fietsenstalling aan de Plesmanlaan wordt gesitueerd (fijnstof) BKo vraagt zich af of er alsnog een bezwaar gegrond kan worden op dit alternatief plan. BKe geeft aan dat gezond leefklimaat uitgangspunt is en dat de 50 dB op de gevel gemeten geen wettelijke drempelwaarde is. AJ zegt blij te zijn met de aanpassingen, zij zal advies vragen aan de projectgroep. Er wordt een afspraak gemaakt op 10 oktober tussen HV, BKe, CS en [Redacted] om detailafspraken te maken over de planning richting college en raad.	CS
3	Programma van Eisen Het Ruimtelijk-Functioneel Programma van Eisen is door de projectgroep aan de stuurgroep voorgelegd als definitief ruimteprogramma. Het stuk is vastgesteld, met inbegrip van deze kleine wijzigingen: Op 12 oktober zal in de projectgroep wel bekeken worden of er door het aangepast stedenbouwkundig plan nog enkele wijzigingen in het R-F PvE moeten worden aangebracht. Bijvoorbeeld de verwijzing naar Portaal zal anders worden.	CS

4	<p>Tijdelijke huisvesting Kind&Co CS geeft aan dat op 6 oktober een ambtelijk gesprek plaatsheeft. 25 oktober is vervolgens een gesprek met portefeuillehouders PG en Franko Zivkovic gepland [redacted] gaat 23 oktober op vakantie. <i>[naschrift CS: 10 oktober is er een ingelast gesprek tussen GerritJan Leunenber, BKe en BKe]</i> Buiten scope, ter informatie: [redacted] heeft aangegeven dat de BSO van Kind&Co binnen 4 weken uit de locatie Daalse Hoek moet vertrekken. Om reden van de staat van onderhoud van het gebouw. In overleg met [redacted] [redacted] JWB en AJ wordt de oplossing voor de BSO in KBS De Pionier gevonden.</p>	AJ - JWB
5	<p>Financieel Grondverwerving proces nadert einde. Inbreng MI-vergoeding elektra en verwarming: De school wil inbrengen 25 * 20.000 = 450.000. PG vraagt het beschikbare bedrag te kapitaliseren en vast te stellen wat daarvoor is in te kopen. HV suggereert een WKO (Warmte Koude Opslag) onder het schoolplein, liefst voor meerdere gebruikers in de ontwikkeling Daalse Hoek. Beginnen bij bedenken hoe minder te gebruiken is een tweede tip van HV.</p> <ol style="list-style-type: none"> Woningen energieneutraal door pluspakket Portaal woningen budget per woning = toereikend voor energieneutraal Gymzaal, budget voor energieneutraal te onderbouwen Kind&Co, opslag van € 25 per m2 VVO is genoemd voor het verkrijgen van energie neutraal De school, zie boven 	HV
6	<p>Planning [HV, lees veelal diens medewerker [redacted]] Voor de korte termijn is dit het pad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 12 oktober: projectgroep >> alle opmerkingen op platen samenstellen 13 oktober: opmerkingen aan [redacted] leveren 19 oktober, 12:00 uur André levert heel stedenbouwkundig plan 19 oktober: [redacted] nemen samen door, werksessie 20 oktober: afspraak Projectgroep >> correcties / aanvullingen leveren aan [redacted] voor [redacted] 23 oktober: [redacted] levert finale versie stedenbouwkundig plan 24 oktober: projectgroep nogmaals beoordelen van stedenbouwkundig plan 24 oktober: [redacted] geven akkoord voor opnemen stedenbouwkundig plan in college en raadsvoorstellen 25 oktober: stedenbouwkundig plan aan klankbordgroep 1 november: sessie klankbordgroep 24 oktober: aanleveren aan college (van hier af stedenbouwkundig plan, grondexploitatie en financiële bijlage Kindcentrum Daalse Hoek) 31 oktober: in college eerder dan vandaag besproken, door mij afgestemd met [redacted] > actie BKe andere Klanborddatum? 28 november: raadscommissie 19 december: in raad 	<p>CS HV BKe</p> <p>CS HV CS HV BKe</p> <p>CS HV CS HV</p> <p>BKe BKe HV BKe</p> <p>PG</p> <p>PG PG</p>

7	Rondvraag Volgende stuurgroep vergaderingen: 1. Woensdag 15 november 2017, 12:30-14:00 uur 2. Donderdag 21 december 2017, 13:00-14:30 uur 3. Donderdag 22 februari 2018, 15:30-17:00 uur Nummers 1 en 2 wordt voor lunch gezorgd.	
---	--	--

Brondocument 18

18. Geautoriseerde verslagen van de gesprekken met zes betrokkenen. De geautoriseerde verslagen zijn persoonlijk en geheim.

De verslagen van de gesprekken met betrokkenen zijn persoonlijk en vertrouwelijk. Deze zijn vervaardigd onder verantwoordelijkheid van de onderzoeker en zullen niet openbaar gemaakt worden.

Brondocument 19

19. Feitenrelaas van wethouder De Groene, uitgereikt aan de onderzoekscommissie bij het gesprek met wethouder De Groene op 26 januari 2018.

Het feitenrelaas van wethouder De Groene valt integraal onder te verslagen van de gesprekken met betrokkenen en is dus ook persoonlijk en vertrouwelijk. De heer De Groene heeft aangegeven geen bezwaren te hebben tegen openbaarmaking. Wij zijn nog in afwachting op het stuk, zodra wij deze ontvangen zullen wij deze publiceren.

Brondocument 20

20. Audio-opname commissievergadering Fysiek Domein d.d. 16 januari 2008.

De audio-opname is na te luisteren op het raadsinformatiesysteem van de gemeente Stichtse Vecht.

Brondocument 21

21. Integriteitsscan wethouder De Groene van Berenschot uit 2014, onderdeel '7.4 Overig', over eigenaarschap kantoorpand aan de Julianalaan 23.

Berenschot

7.4 Overig

De heer De Groene is eigenaar van zijn woonhuis. Zijn partner is eigenaar en verhuurder van een kantoorpand binnen de gemeente Stichtse Vecht. De heer De Groene heeft op dit moment geen belangen in bedrijven dan wel privé belangen die de werkzaamheden van de gemeente direct of indirect raken.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

2014.
Integriteitscan PdG

Thecla van der Torre

Van: rg boekhoven <[redacted]>
Verzonden: dinsdag 30 januari 2018 16:52
Aan: Thecla van der Torre
Onderwerp: Fwd: Integriteit

tkn
Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "Witteman, Marc" <Marc.Witteman@stichtsevecht.nl>
Datum: 30 januari 2018 om 16:15:36 CET
Aan: "[redacted]" <[redacted]>
Onderwerp: Integriteit

Beste Rudi,

Ik ben nog even het archief ingedoken om te zoeken naar de integriteitsscan van Pieter die voor zijn installatie in 2014 is gemaakt. Daarin staat slechts een hele summiere verwijzing naar een kantoorpand van zijn partner dat in de verhuur staat.

Groet,
Marc Witteman
Burgemeester

DISCLAIMER:

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en is vertrouwelijk. Indien deze e-mail per vergissing bij u terecht gekomen is, verzoeken wij u daarmee zorgvuldig om te gaan, ons daarover direct te informeren, de e-mail van uw computer te verwijderen en eventuele kopieën of uitdraaien daarvan te vernietigen. Aan de inhoud van de e-mail en verzonden bestanden kunnen geen rechten tegenover de gemeente of één van haar bestuursorganen worden ontleend. De Gemeente Stichtse Vecht verstuurt formele berichten (zoals een vergunning, een subsidiebesluit of een overeenkomst) schriftelijk en aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade die voortvloeit uit onvolledige en/ of foutieve informatie in e-mailberichten.

Brondocument 22

22. Onderzoek bestuurlijk handelen van prof. dr. mr. Pheijffer van Nyenrode Business University d.d. 9 november 2015.

Dit rapport is persoonlijk en vertrouwelijk en voor intern beraad vervaardigd. Het rapport is al openbaar gemaakt.

Aan: de heer M. Witteman,
Burgemeester gemeente Stichtse Vecht
Gemeentehuis Boom en Bosch
Markt 13
3621 AB Breukelen

Van: prof.dr.mr. Marcel Pheijffer RA
Nyenrode Business Universiteit
Straatweg 25
3621 BG Breukelen

Betreft: Onderzoek bestuurlijk handelen

Breukelen,
9 november 2015

Geachte heer Witteman,

Ik bied U hierbij de rapportage aan inzake bovenvermeld onderzoek.

Met vriendelijke groet,

Prof.dr.mr. Marcel Pheijffer RA

Opdracht

Op 14 oktober 2015 ontving ondergetekende van de burgemeester van de gemeente Stichtse Vecht, de heer M. Witteman, het verzoek een feitenonderzoek in te stellen inzake het bestuurlijk handelen in een bepaalde kwestie. Na aanvaarding door ondergetekende van een opdracht terzake is op 19 oktober 2015 vervolgens de navolgende onderzoeksopdracht verstrekt:

'Wij verzoeken u een feitenonderzoek te verrichten naar het bestuurlijk handelen van de gemeente Stichtse Vecht in relatie tot de projectontwikkeling van Zandpad 41 door het bedrijf Kondor Wessels.

Dit mede in het licht van een lening die de BV New Challenge is aangegaan bij de Maarssense ondernemer Ammerlaan. Door middel van interviews en dossieronderzoek wordt u verzocht over uw waarnemingen aan burgemeester Witteman te rapporteren.'

Voor de lezer van dit rapport is het van belang te onderkennen dat het in casu dus gaat om een **feitenonderzoek**. Daarbij wordt aangetekend dat tijdens het onderzoek, ondergetekende bleek dat de feiten dienden te worden afgezet tegen de beweringen die aan de onderzochte casus ten grondslag liggen: worden die beweringen al dan niet door feiten gestaafd? Ten aanzien van die beweringen worden derhalve feiten gemeld en conclusies getrokken.

Ondergetekende is niet gevraagd een oordeel uit te spreken over de vraag of er al dan niet van integer handelen door politieke ambtsdragers sprake is. De 'Gedragscode politieke ambtsdragers Stichtse Vecht 2011' is wel als normatief kader in het feitenonderzoek betrokken, teneinde anderen - bijvoorbeeld de gemeenteraad - indien nodig en gewenst een dergelijk oordeel te kunnen laten vellen. Onderhavig rapport bevat evenmin een advies of oordeel inzake de bestuurlijke en politieke afhandeling van de feitelijke bevindingen. Ten aanzien van deze punten wordt op deze plaats volstaan met een verwijzing naar de volgende passage in de brief van 3 november 2015 van burgemeester Witteman aan de raadsleden, namelijk:

'Het college van B&W vindt het in lijn met de verantwoordelijkheid van de raad om een uitspraak te doen over het niet naleven van de gedragscode'.

Uitvoering onderzoek

Kern van het onderzoek betreft het afnemen van interviews met diverse betrokkenen bij de in de onderzoeksopdracht centraal staande thematiek. Van enkele betrokkenen zijn stukken - dienende ter toelichting of ondersteuning van hun verklaring - in ontvangst genomen. Daarnaast is voornoemde gedragscode in het onderzoek betrokken alsmede de akte de dato 30 maart 2015 met

betrekking tot de in de opdracht genoemde (hypothecaire) lening. Voorts heeft ondergetekende kennis genomen van de op 3 november 2015 openbaar gemaakte brieven van wethouder Verkroost, de CDA-fractie en de burgemeester (namens het College van B&W).

Daar waar nodig wordt in onderhavige rapportage gerefereerd aan de afgenomen interviews en documentatie.

Afgenomen interviews

Geïnterviewde en hoedanigheid	Datum
De heer G. van den Berg (burger, woonachtig Zandpad 44 te Maarsssen)	Woensdag 28 oktober 2015
Mevrouw M. Hoek (raadslid)	Woensdag 28 oktober 2015
De heer F. Živković-Laurenta (wethouder)	Woensdag 28 oktober 2015
De heer W. Kuyvenhoven en mevrouw A. van der Zijden (woonachtig Zandpad 41 te Maarsssen)	Woensdag 28 oktober 2015
De heer J. Verkroost (wethouder)	Woensdag 28 oktober 2015
De heer J. Ammerlaan (ondernemer, leningverstrekker) in aanwezigheid van mr. H.L. van der Aa (advocaat van de heer Ammerlaan)	Donderdag 5 november 2015
De heer D. van der Wal (adviseur van onder meer wethouder Verkroost)	Donderdag 5 november 2015
De heer J. Verkroost (wethouder)	Donderdag 5 november 2015

Daarnaast is de heer P. Kal van Kondor Wessels Projecten uitgenodigd voor een gesprek. Van deze uitnodiging is geen gebruik gemaakt. Wel is aan de kant van Kondor Wessels Projecten aangegeven *'uitsluitend schriftelijk vragen te beantwoorden'*. Ondergetekende heeft van dat aanbod geen gebruik gemaakt.

De uitkomsten van het feitenonderzoek vormden vooralsnog geen aanleiding om aanvullend ambtenaren te interviewen. Evenmin bestond de noodzaak andere collegeleden dan de wethouders Verkroost en Živković-Laurenta te interviewen. Voorts heeft ondergetekende er vanaf gezien de andere aandeelhouders naast wethouder Verkroost in New Challenge B.V. te interviewen.

Reden voor het niet uitvoeren van deze onderzoekshandelingen betreft de mate van duidelijkheid over de feiten naar aanleiding van de onderzoekshandelingen die door ondergetekende wel zijn uitgevoerd.

Hoor en wederhoor

Als gezegd zijn diverse in de casus betrokken personen gehoord. Van de interviews zijn door een notuliste interviewverslagen opgemaakt. Deze zijn door de geïnterviewden waar nodig gecorrigeerd,

aangevuld en in de door hen opgemaakte eindversie geaccordeerd. Daarmee is wat betreft ondergetekende in het kader van deze rapportage voldoende zicht verkregen op hun visie op de feiten en op de casus.

Het concept-rapport is op 8 november 2015 aan de heer Verkroost voor hoor en wederhoor aangeboden. Diens reactie – ontvangen op 9 november 2015 – is inhoudelijk als volgt:

'Ik heb vandaag op verschillende momenten het rapport gelezen en mijn conclusie is dat er geen onjuistheden in het rapport staan en ik verder ook geen opmerkingen heb.

Dus akkoord.'

Toepassing van hoor en wederhoor ten aanzien van de heer Verkroost heeft derhalve niet geleid tot inhoudelijke aanpassingen aan het concept-rapport. Daaraan zijn in het definitieve rapport slechts diens reactie en mijn ondertekening toegevoegd.

Casusbeschrijving

Van burgemeester Witteman ontving ondergetekende bij aanvang van het onderzoek – zakelijk weergegeven – de navolgende informatie:

- raadslid Hoek heeft op 8 oktober 2015 met de burgemeester gesproken, waarbij zij stelde zich zorgen te maken over een ontwikkeling op Zandpad 41 in Maarssen;
- die locatie is eigendom van de heer Van Kuyvenhoven die Kondor Wessels Projecten in de arm zou hebben genomen voor de ontwikkeling van een project op zijn locatie;
- raadslid Hoek had daarover informatie gekregen van de heer Van den Berg, een buurman van Van Kuyvenhoven;
- raadslid Hoek vertelde de burgemeester dat de heer Van den Berg ervan overtuigd is dat de gemeente op de hoogte is van het betreffende projectplan ten aanzien van het Zandpad 41 en dat men informeel ook al had laten weten positief tegenover het plan te staan;
- raadslid Hoek stelde over het betreffende plan vragen te hebben gesteld aan de wethouder Ruimtelijke Ordening, de heer Živković-Laurenta, die stelde niets te weten van het desbetreffende plan;
- daarnaast vertelde raadslid Hoek de burgemeester dat zij van de heer Van den Berg had vernomen dat er door de initiatiefnemers van dat plan een bedrag van 200.000 euro aan twee wethouders – die samen een bedrijfje 'op het gebied van sport en coaching' zouden hebben - beschikbaar zou zijn gesteld;
- dat bedrijf zou niet zo goed lopen en daarom was er geld nodig;
- raadslid Hoek had begrepen dat het zou gaan om wethouder Živković-Laurenta. Na enig aandringen had zij van de heer Van den Berg begrepen dat de tweede wethouder de heer

Verkroost betrof. Dat alles kwam raadslid Hoek niet vreemd voor, aangezien beide wethouders iets met sport hebben;

- vervolgens heeft burgemeester Witteman kort daarna vragen aan wethouder Živković-Laurenta gesteld over de ontwikkeling op Zandpad 41 te Maarssen;
- wethouder Živković-Laurenta heeft aangegeven op dat moment niets van die ontwikkeling te weten en dat hij, de wethouder, het ambtelijk zou laten uitzoeken;
- daaruit bleek hem dat de gemeente ambtelijk had deelgenomen aan een bijeenkomst van een klankbordgroep, waar duidelijk was geworden dat het plan op geen enkele manier voldeed aan bestaand beleid en dat medewerking van de gemeente vooralsnog niet aan de orde was;
- vervolgens heeft burgemeester Witteman met de heer Van den Berg gesproken (12 oktober 2015). Voor laatstgenoemde spelen er drie zaken: (1) de aanvraag van hem voor een bouwvergunning met betrekking tot een extra woning op zijn buitenplaats ten behoeve van zijn dochter; (2) een bodemverontreinigingskwestie die zijn buurman Kuyvenhoven hem ten onrechte in de schoenen zou willen schuiven; (3) zijn zorgen over de ontwikkeling van een plan op Zandpad 41 te Maarssen;
- in het gesprek vroeg de burgemeester de heer Van den Berg naar wat er waar was van het verhaal dat er geld aan wethouders zou zijn geboden, waarna de heer Van den Berg zou hebben aangegeven dat hij dat niet tegen raadslid Hoek had moeten zeggen en dat hij dat verhaal niet hard kon maken, maar dat er wel iets aan de hand was;
- vervolgens – een dag later - heeft de heer Van den Berg gesproken met wethouder Živković-Laurenta. In dat gesprek zou de heer Van den Berg hebben aangegeven dat hij geruchten heeft gehoord dat een wethouder een lening van 2 ton heeft gekregen ten behoeve van steun voor de ontwikkeling van Zandpad 41 te Maarssen. In eerste instantie heeft de heer Van den Berg tegen de burgemeester noch tegen de wethouder een naam genoemd;
- uiteindelijk heeft de heer Van den Berg aan wethouder Živković-Laurenta aangegeven dat het wethouder Verkroost betreft en dat de lening niet door Kondor Wessels Projecten is verstrekt;
- in het gesprek stelde de heer Van den Berg voorts dat raadslid Hoek zijn woorden heeft verdraaid;
- op 13 oktober 2015 heeft de burgemeester gesproken met wethouder Živković-Laurenta en met wethouder Verkroost en hen bijgepraat over het gerucht dat er geld (2 ton) geboden zou zijn voor medewerking ten aanzien van een project;
- wethouder Verkroost stelde dat hij niet op de hoogte was van het bouwplan aan het Zandpad 41 te Maarssen en voorts dat het bedrag hem bekend voorkwam;
- wethouder Verkroost vertelde vervolgens dat hij mede-eigenaar is van New Challenge B.V.. De B.V. zou niet goed draaien waardoor begin 2015 een lening is aangetrokken van een Maarssense ondernemer, de heer J. Ammerlaan;
- voorts heeft wethouder Verkroost duidelijk gemaakt dat er tegenover de lening op geen enkele manier een tegenprestatie van hem werd verwacht en dat het om een puur zakelijke transactie zou gaan;
- overigens bleek dat de heer Verkroost deze B.V. heeft gemeld in het kader van de integriteitstoets bij het aantreden van het College en ook dat de nevenfunctie is vermeld op de gemeentelijke website;

- vervolgens spraken de burgemeester en wethouders af dat een onafhankelijk onderzoek naar voorgaande zou worden ingesteld.

Feitelijke onderzoeksbevindingen

Is er een verband tussen de ontwikkeling op Zandpad 41 te Maarssen en de lening?

1. Er is tijdens het onderzoek geen enkel concreet bewijs aangedragen voor het bestaan van enig verband tussen de ontwikkeling van een bouwplan op Zandpad 41 te Maarssen en de lening van de heer Ammerlaan aan een onderneming waarbij wethouder Verkroost is betrokken.
2. Evenmin heeft het onderzoek van ondergetekende enig bewijs opgeleverd dat het bouwplan op Zandpad 41 te Maarssen en vorenbedoelde lening iets met elkaar te maken hebben.
3. Bij gebrek aan dergelijk bewijs moet er, zolang het tegendeel niet wordt bewezen, dan ook van worden uitgegaan dat er geen verband bestaat tussen de twee onderwerpen.

Heeft wethouder Živković-Laurenta betrokkenheid bij de ontwikkeling van Zandpad 41 te Maarssen en/of bij de lening?

4. De heer Kuyvenhoven en Kondor Wessels Projecten maken plannen om de locatie Zandpad 41 te Maarssen te ontwikkelen.
5. Er is echter (nog) geen formele bouwaanvraag of een wijziging van een bestemmingsplan of een andersoortige aanvraag ingediend.
6. Tot op heden is er wel enige ambtelijke bekendheid met de plannen ten aanzien van het Zandpad 41 te Maarssen. Wethouder Živković-Laurenta is daar tot op heden feitelijk niet in betrokken.
7. Wethouder Živković-Laurenta heeft geen zakelijke banden met wethouder Verkroost noch met New Challenge B.V. of een andere entiteit waaraan wethouder Verkroost is verbonden.
8. Wethouder Živković-Laurenta en wethouder Verkroost hebben louter een collegiale relatie als wethouders binnen het College van B&W van de gemeente Stichtse Vecht.
9. Wethouder Živković-Laurenta heeft evenmin enige betrokkenheid bij de lening die is afgesloten met de heer Ammerlaan.
10. Er is derhalve geen enkel feitelijk bewijs aangedragen of anderszins van enige betrokkenheid van wethouder Živković-Laurenta bij de lening en de zakelijke activiteiten van wethouder Verkroost gebleken.

11. De geruchten daaromtrent zijn dan ook als feitelijk onjuist te bestempelen.

Betrokkenheid Kondor Wessels Projecten

12. Kondor Wessels Projecten is betrokken bij de plannen van de heer Kuyvenhoven ten aanzien van de ontwikkeling van Zandpad 41 te Maarsse.

13. Er is geen enkel feitelijk bewijs aangedragen of anderszins van enige betrokkenheid van Kondor Wessels Projecten gebleken bij de lening van de heer Ammerlaan aan de onderneming waarbij wethouder Verkroost betrokken is.

New Challenge B.V.

14. In de opdrachtformulering met betrekking tot onderhavig onderzoek wordt New Challenge B.V. genoemd.

15. Dit betreft een B.V. met – via hun persoonlijke B.V.'s - een drietal aandeelhouders: de broers P. en R. van Westendorp en de heer Verkroost.

16. New Challenge B.V. is in de jaren negentig van de vorige eeuw gestart, na een groot scoutingevent, en is actief op het terrein van de buitensport. De drie aandeelhouders kennen elkaar van de scouting.

17. Op dit moment worden de activiteiten feitelijk gedreven via een tweetal aparte B.V.'s, te weten: Lowlands Adventure B.V. en Outdoor & Events B.V..

Feiten (hypothecaire) lening

18. Op 30 maart 2015 is een hypotheekakte opgemaakt tussen enerzijds Jan Ammerlaan B.V. (schuldeiser en hypotheekhouder) en anderzijds Lowlands Adventure B.V. en Outdoor & Events B.V. (schuldenaren en hypotheekgevers).

19. Lowlands Adventure B.V. treedt daarbij op als bestuurder en algemeen directeur van Outdoor & Events B.V..

20. Op haar beurt wordt Lowlands Adventure B.V. vertegenwoordigd door:

- Rewe Organisatie & Advies B.V. met als bestuurder en directeur de heer R. van Westendorp;
- De Wessies Organisatie en advies B.V. met als bestuurder en directeur de heer P. van Westendorp;
- Verkroost beheer & organisatie en advies B.V. met als bestuurder en directeur de heer J.W. Verkroost.

21. Jan Ammerlaan B.V. verstrekt een hypothecaire lening van 235.000 euro aan (gezamenlijk) Lowlands Adventure B.V. en Outdoor & Events B.V..

22. De condities zijn (onder meer) als volgt:

- looptijd tot – tenzij verlenging – 22 mei 2020, ofwel 5 jaar;
- rentepercentage van 7 %;
- aflossing in 10 gelijke (halfjaarlijkse) termijnen van 23.500 euro;
- een extra te betalen bedrag aan het einde van de looptijd ter hoogte van 50.000 euro, zijnde een vergoeding van 10.000 euro per jaar, voor elk jaar dat er sprake is van de hypothecaire lening.

23. In totaal worden de hoofdsom, renten, boeten en kosten begroot op 376.000 euro waarvoor een recht van pand op nader omschreven onderpand wordt verstrekt. Kortgezegd gaat het bij het onderpand om de gronden die in eigendom zijn van de hypotheekgevers. De waarde daarvan overstijgt de omvang van de hypothecaire lening ruimschoots.

24. Voorts is er aanvullend sprake van een borgstelling ten bedrage van het hypotheekbedrag plus rente en kosten. De borgstelling is verstrekt door de heer Verkroost en de broers P. en R. van Westendorp. De partners van de drie genoemde heren hebben overigens voor deze borgstelling meegetekend.

Het 'waarom' en de totstandkoming van de (hypothecaire) lening

25. De financiering van de bedrijfsactiviteiten in het kader van de buitensport was ondergebracht bij Deutsche Bank. De bank had de financiering en relatie overgenomen van ABN-AMRO en heeft op enig moment aangegeven de relatie en financiering af te willen bouwen en uiteindelijk te beëindigen.

26. Dit past in het beeld van de laatste jaren van de afbouw van dergelijke relaties door Deutsche Bank, die ook bij andere relaties heeft plaatsgevonden.

27. Daardoor ontstond de noodzaak om op andere wijze de financiering te regelen. Namens de aandeelhouders heeft de heer D. van der Wal daartoe diverse mogelijkheden onderzocht.

28. Onderbrenging van de financiering bij een (andere) bank bleek hem, de heer Van der Wal, niet mogelijk, waarna de focus is gericht op de 'onderhandse markt'.

29. De heer Van der Wal heeft daartoe een drietal ondernemers benaderd.

30. De heer Ammerlaan bleek als enige bereid om - onder zijn condities - een (hypothecaire) lening te verstrekken. Uiteindelijk liep dit via een onderneming van hem, namelijk Jan Ammerlaan B.V..
31. In eerste instantie wenste de heer Ammerlaan in ruil voor de lening ook een belang in aandelen in de betrokken entiteiten te krijgen.
32. Daarmee hebben de drie aandeelhouders (de gebroeders Van Westendorp en de heer Verkroost) niet ingestemd, waarna de clause in de hypotheekakte is opgenomen om aan het einde van de looptijd een additioneel bedrag – dus boven op de feitelijke lening – van 50.000 euro te betalen.

De (hypothecaire) lening nader beschouwd

33. Desgevraagd heeft de heer Verkroost aangegeven dat de (hypothecaire) lening onder zakelijke condities tot stand is gekomen. Om een beoordeling van die stelling mogelijk te maken bespreek ik een drietal aspecten: (1) de additionele betaling van 50.000 euro aan het einde van de looptijd; (2) het rentepercentage van 7 %; en (3) de borgstelling en hoofdelijke aansprakelijkheid.
34. Ten eerste het bedrag van 50.000 euro. De heer Verkroost heeft in diens interview met ondergetekende aangegeven de lening te zien als een overbrugging zodat de buitensportactiviteiten een doorstart konden maken. In zijn woorden: *'Die boete [van 50.000 euro] is voor lief genomen om op die manier een goede doorstart te kunnen maken. Het idee was geld te verdienen en zo snel als mogelijk is van die lening af te zijn. Dan neem je de voorwaarden voor lief. Mijn redenering is altijd geweest de lening als een overbrugging te zien om zodoende een doorstart te maken. Daarna kan bij een reguliere bank onderdak worden gevraagd'*.
35. De 50.000 euro die bovenop de lening dient te worden betaald kan op diverse manieren worden gezien: als een toeslag, een bonus, een boete of een extra 'rente'-betaling. Wat daar ook van zij, uiteindelijk gaat het om een additionele betaling van ruim 21 % boven op het leningsbedrag (235.000 euro), ofwel ruim 4,2 % per jaar (looptijd van 5 jaar).
36. Doordat de lening in 10 termijnen van 23.500 euro moet worden terugbetaald, bedraagt de gemiddelde leensom (235.000 aan het begin en 0 aan het einde, ofwel:) 117.500 euro. Afgezet tegen de gemiddelde leensom bedraagt de additionele betaling toegerekend 8,5 % per jaar.
37. Ten tweede het rentepercentage. Het afgesproken rentepercentage voor de hypothecaire lening bedraagt 7 %. Dat percentage is hoger dan de rentepercentages die we van de banken kennen. Het percentage is in casu echter niet door een bank in rekening gebracht maar op de onderhandse markt tot stand gekomen.

38. Op de onderhandse markt zijn de rentepercentages wel vaker hoger dan het bancaire percentage, hetgeen dus niet ongebruikelijk is. Wat daar ook van zij: tussen de schuldenaren en schuldeisers is dit het overeengekomen percentage.
39. Ten derde de borgstelling en hoofdelijke aansprakelijkheid. De heer Verkroost heeft tijdens de interviews nadrukkelijk aangegeven dat de hypothecaire lening niet door hem in privé is aangegaan, maar door een onderneming waarbij hij betrokken is, ofwel door een juridische entiteit.
40. De heer Verkroost heeft juridisch gezien gelijk: de lening is niet met hem in persoon aangegaan. Daar staat tegenover dat hij via zijn aandeelhouderschap in privé belang heeft bij de door de juridische entiteiten afgesloten lening. Daar de aandelen een privébezitting vormen is er daarom sprake van een (indirect) privébelang voor de heer Verkroost bij het afsluiten van de lening.
41. Dat privébelang wordt nader ingekleurd omdat er (onder meer) door de heer Verkroost een borgstelling is afgegeven voor de lening en de bijpassende rente en kosten, en die borgstelling bovendien de toestemming heeft van diens partner.
42. Daardoor raakt de lening direct de privésfeer en –belangen van de heer Verkroost: hij is daardoor hoofdelijk aansprakelijk geworden.
43. Overigens is het de vraag of in de praktijk ooit aan het aanspreken van de borg zou worden toegekomen, omdat gronden met een waarde die ruim hoger ligt dan het leningsbedrag als onderpand voor de hypothecaire lening zijn verstrekt. Wat daar ook van zij: de hypotheekakte bevat de borgstelling en daarmee de mogelijkheid tot het aanspreken van de heer Verkroost in privé.

Gedragscode politieke ambtsdragers Stichtse Vecht 2011

44. Onderhavig feitenonderzoek is – met instemming van eerdergenoemde wethouders – uitgevoerd omdat de geruchten betrekking hadden op mogelijke integriteitsinbreuken.
45. Het is dan ook van belang het feitelijk handelen van betrokkenen af te zetten tegenover de ‘Gedragscode politieke ambtsdragers Stichtse Vecht 2011’.
46. In casu kunnen – naar letter en geest - onder meer de navolgende bepalingen in de code als beoordelingskader van belang zijn:
  - artikel 2.2: ‘In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is vindt bespreking plaats in het college van burgemeester en wethouders of de gemeenteraad’;
  - artikel 3.1: ‘Een politieke ambtsdrager doet opgave van zijn financiële belangen’;

- artikel 3.2: 'Bij privaat-publieke samenwerkingsverbanden voorkomt de politieke ambtsdrager (de schijn van) bevoordeling in strijd met de eerlijke concurrentieverhoudingen';
- artikel 3.4: 'Indien een onafhankelijke oordeelsvorming van een politiek ambtsdrager over een onderwerp in het geding kan zijn, geeft hij bij de besluitvorming daarover aan in hoeverre het onderwerp hem persoonlijk aangaat';
- artikel 3.5: 'Een politiek ambtsdrager die familie- of vriendschapsbetrekkingen heeft met een aanbieder van diensten of zaken aan de gemeente, de provincie of het waterschap, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht';
- artikel 3.6: 'Een politieke ambtsdrager neemt van een aanbieder van diensten aan de gemeente geen geschenken, faciliteiten of diensten aan die zijn onafhankelijke positie ten opzichte van die aanbieder kunnen beïnvloeden';
- artikel 3.7: 'Een politieke ambtsdrager vervult geen nevenfuncties die een structureel risico vormen voor een integere invulling van de politieke functie';
- artikel 6.1: 'Een politieke ambtsdrager accepteert geen geschenken, faciliteiten of diensten indien zijn onafhankelijke positie hierdoor kan worden beïnvloed. In onderhandelingsituaties weigert hij door betrokken relaties aangeboden geschenken of andere voordelen';
- artikel 9: 'Politieke ambtsdragers kunnen met vragen of opmerkingen over integriteit of integer handelen terecht bij de vertrouwenspersoon. Als vertrouwenspersoon treedt op: (a) voor politieke ambtsdragers: de burgemeester; (b) voor de burgemeester: de loco-burgemeester'.

47. Daarnaast kan de toelichting op de gedragscode in het beoordelingskader worden betrokken. Daarin wordt de nadruk gelegd op zaken als een *'extra hoog integriteitniveau'*, het feit dat een politiek ambtsdrager *'in een glazen huis'* leeft *'waardoor ook privégedragingen onderwerp van (brede) publieke aandacht kunnen zijn'*. En dat de politieke ambtsdrager daarom alert moet zijn *'op handelingen of gedragingen die het aanzien en de integriteit van het politieke ambt kunnen schaden'*.
48. In de toelichting wordt voorts gedefinieerd wanneer er sprake is van *'belangenverstremgeling'*, namelijk indien *'het publiek belang wordt vermengd met het persoonlijk belang van een politiek ambtsdrager of dat van derden, zoals familieleden of vrienden.'* Voorts wordt gesteld: *'Hierdoor is een zuiver besluiten of handelen in het publiek belang niet langer gewaarborgd. Niet alleen feitelijke belangenverstremgeling, maar ook de schijn ervan moet worden vermeden.'*
49. Daarnaast wordt uitgelegd dat het begrip *'persoonlijk belang'* in artikel 2:4 AWB betekent: *'ieder belang dat niet behoort tot de belangen die het bestuursorgaan behoort te behartigen'*. En voorts: *'Het begrip 'beïnvloeding van de besluitvorming' gaat niet alleen over de stemming, maar over het gehele proces van de besluitvorming'*.

50. Overigens merk ik op dat de gedragscode alsmede de toelichting daarop vele bepalingen kent waarin staat 'hoe iets moet'. De code zegt echter niets over wat er moet gebeuren – bijvoorbeeld in de vorm van sancties – indien er niet zou zijn gehandeld zoals het moet.

Feitelijk handelen

51. Naast de letterlijke tekst van de gedragscode gaat het om het feitelijk handelen dat heeft plaatsgevonden.
52. De casusbeschrijving en de opdracht suggereren een verband tussen de lening die (indirect) door de heer Verkroost is verkregen en de projectontwikkeling aan het Zandpad 41 te Maarssen. Eerder in deze rapportage is aangegeven dat een dergelijk verband niet bestaat.
53. De (hypothecaire) lening kan mogelijk worden gekwalificeerd als een 'dienst of faciliteit' als wordt bedoeld in de gedragscode (artikel 3.6 en artikel 6.1 van de gedragscode). Eerder in deze rapportage is aangegeven dat deze faciliteit niet direct door de heer Verkroost is verkregen, maar door een juridische entiteit waarbij hij is betrokken. Met name de borgstelling in privé doet een persoonlijk belang van de heer Verkroost bij de lening ontstaan.
54. Er zijn geen concrete feiten aangedragen die bewijzen dat de heer Verkroost invloed heeft uitgeoefend op processen of beslissingen die het Zandpad 41 dan wel de heer Ammerlaan en/of zijn ondernemingen aangaan. Ook anderszins is uit onderzoek niet gebleken dat een dergelijke invloed door de heer Verkroost is uitgeoefend.
55. Evenmin zijn concrete feiten aangedragen waaruit blijkt dat de heer Ammerlaan aan de heer Verkroost heeft gevraagd om invloed uit te oefenen op processen of beslissingen die de heer Ammerlaan en/of diens ondernemingen aangaan. Ook anderszins is uit onderzoek niet gebleken dat de heer Ammerlaan enige druk op de heer Verkroost heeft uitgeoefend.
56. Overigens wordt opgemerkt dat de heer Ammerlaan zelf degene is geweest die – na een toevallige ontmoeting bij de bakker - met de heer Van den Berg heeft gesproken en die hem tijdens hun gesprek ook heeft verteld over de lening aan de onderneming actief in buitensportactiviteiten, waarbij de heer Verkroost betrokken is. De heer Ammerlaan stelt in zijn interview met ondergetekende - geparafraseerd weergegeven - dan ook dat daar reeds uit blijkt dat hij niets te verbergen had en dat het wat hem aangaat een normale zakelijke transactie betreft.
57. Van een causale relatie tussen de lening (indirect) aan de heer Verkroost en besluitvorming aangaande processen of beslissingen met betrekking tot de heer Ammerlaan en/of diens ondernemingen is niets gebleken, waardoor niet gesproken kan worden van fraude, corruptie of daadwerkelijke belangenverstrengeling.

Schijn van belangenverstrengeling

58. De heer Ammerlaan en diens ondernemingen hebben een relatie met de gemeente Stichtse Vecht. De heer Ammerlaan als inwoner en burger en diens ondernemingen via (potentiële) zakelijke transacties met de gemeente. Transacties waarbij het college van B&W – en daarmee wethouder Verkroost – een rol hebben gespeeld of nog kunnen spelen.
59. Daardoor is het, alles overziende, volgens ondergetekende begrijpelijk dat in casu bij derden de schijn van belangenverstrengeling kan ontstaan, en wel door het aangaan van een lening waarbij een wethouder en een plaatselijke ondernemer zijn betrokken. Immers, dat buitenstaanders dat als de schijn van belangenverstrengeling ervaren blijkt reeds uit het gesprek tussen de burgemeester en de heer Van den Berg en dat van de burgemeester met raadslid Hoek.
60. Bovenal blijkt het uit de brief van 3 november 2015 van de heer Verkroost. Daarin stelt hij onder meer in relatie tot het uitgevoerd onderzoek en de tot dan toe gebleken feiten: *'Geconstateerd is dat ik verzuimd heb de lening te melden en niet voldoende gewogen heb of ik de lening had kunnen afsluiten, hetgeen de schijn van belangenverstrengeling heeft gewekt.'*
61. De CDA-fractie stelt in een brief van gelijke datum overigens: *'Uiteraard betreuren wij de gang van zaken. Jaap heeft een vergissing gemaakt. Wij vinden dat verwijtbaar. Wij hebben desondanks geen enkele reden om zijn integriteit in twijfel te trekken. Wij hebben onverkort vertrouwen in Jaap en zien het eindrapport met vertrouwen tegemoet.'*

Niet melden (hypothecaire) lening door wethouder Verkroost

62. Bij het aangaan van de hypothecaire lening en in de periode die daaraan vooraf is gegaan heeft de heer Verkroost er geen blijk van gegeven dat die transactie vragen zou kunnen oproepen en dat de schijn van belangenverstrengeling zou kunnen ontstaan.
63. Bij diens voornemen in 2014 om de taak als wethouder (weer) te aanvaarden heeft de heer Verkroost in het kader van de integriteitstoetsing gesproken met Bureau Berenschot. Daarbij is diens belang in New Challenge B.V. gemeld en aan de orde geweest en ook is New Challenge B.V. in het kader van het melden van nevenactiviteiten op de website van de gemeente Stichtse Vecht genoemd. Dit conform artikel 3.1 van de gedragscode: *'Een politiek ambtsdrager doet opgave van zijn financiële belangen'*.
64. Bij diens voornemen tot het sluiten van de hypothecaire lening heeft de heer Verkroost over dat voornemen niet gesproken met de burgemeester. Dat had gekund, bijvoorbeeld op basis van artikel 9 van de code: *'Politieke ambtsdragers kunnen met vragen of opmerkingen over integriteit of integer handelen terecht bij de vertrouwenspersoon. Als vertrouwenspersoon treedt op: (a) voor politieke ambtsdragers: de burgemeester; (b) voor de burgemeester: de loco-burgemeester'*.

65. Evenmin heeft de heer Verkroost gebruik gemaakt van hetgeen is bepaald in artikel 2.2 van de code: *'In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is vindt bespreking plaats in het college van burgemeester en wethouders of de gemeenteraad'*.

66. In diens brief van 3 november 2015 stelt de heer Verkroost ten aanzien van voorgaande onder meer: *'Ik betreur de gang van zaken uiteraard ten zeerste. Ik heb mij de impact van deze lening simpelweg niet gerealiseerd. De lening is op zakelijke condities aangegaan en ik zou uiteraard nooit bewust iets doen wat de schijn van belangenverstrengeling kan wekken, maar tegelijk besef ik dat de verkregen lening, mede door mijn omissie hem te melden, een verkeerde lading kan krijgen. Voor de gang van zaken bied ik de raad mijn excuses aan.'*

Verdere betrokkenheid wethouder Verkroost bij New Challenge B.V.

67. Wethouder Verkroost heeft in diens brief van 3 november 2015 voorts het navolgende aangegeven: *'Als aangegeven heb ik per omgaande besloten om nog verder terug te treden bij New Challenge en mijn betrokkenheid bij de betreffende lening aan Lowlands Adventure B.V. en Outdoor & Events B.V. nog verder te verkleinen. Dit zal komende week vorm gegeven worden via de notaris. Ook de bestuursfunctie zal worden beëindigd. Tot slot zal ik ook alles in het werk stellen om mijn financiële betrokkenheid als aandeelhouder te beëindigen. Dit proces is overigens al langer gaande. Op dit moment wordt alles in het werk gesteld om daarvoor gelden vrij te maken. (...).'*

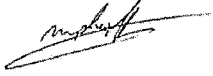
Tot slot

In diens brief van 3 november jongstleden geeft burgemeester Witteman aan dat het college van B&W het in lijn van de verantwoordelijkheid van de raad vindt liggen om een uitspraak te doen over het niet naleven van de gedragscode. En voorts dat het hem van het grootste belang lijkt dat de leden van de raad de volledige resultaten van de feitenrapportage kennen vóór het debat plaatsvindt.

Ik hoop dat deze feitenrapportage dienstbaar is aan het debat en daartoe de benodigde feiten zorgvuldig weergeeft. Als eerder aangegeven behelst dit rapport geen oordeel van de onderzoeker over de vraag of er al dan niet van integer handelen sprake is. Onderhavig rapport bevat evenmin een advies of oordeel inzake de bestuurlijke en politieke afhandeling van de feitelijke bevindingen. Dat is immers aan de gemeenteraad.

Breukelen,

9 november 2015

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Marcel Pheijffer', with a long horizontal stroke extending to the right.

Prof.dr.mr. Marcel Pheijffer RA

Brondocument 23

23. Evaluatie integriteitssysteem gemeente Stichtse Vecht, onderdeel college van B&W en ambtelijke dienst en onderdeel gemeenteraad van de Vrije Universiteit Amsterdam van februari 2017.

Woord vooraf

De rapportage over het evaluatieonderzoek van de gemeente Stichtse Vecht bestaat uit twee gedeeltes. Het oorspronkelijk ingediende rapport is namelijk op verzoek van de gemeente in tweeën gesplitst. Het ene deelrapport heeft betrekking op het college van B & W en de ambtelijke dienst. In het andere deelrapport staat de gemeenteraad centraal. Ofschoon gescheiden, moeten beide deelrapporten derhalve in samenhang worden gelezen. Dan pas krijgt men een volledig beeld van het integriteitsbeleid en de integriteitsbeleving in de gemeente Stichtse Vecht.

Evaluatie integriteitssysteem gemeente Stichtse Vecht

Onderdeel gemeenteraad

prof.dr. Hans van den Heuvel
prof.dr. Leo Huberts
mr.dr. André van Montfort

Vrije Universiteit Amsterdam
Afdeling Bestuurswetenschap en Politicologie
Onderzoeksgroep Kwaliteit van Besturen

februari 2017

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	Beoordelingskader samengevat	8
2.1	Beleid, organisatie en instrumenten voor integriteit	8
2.2	Uitwerking en inbedding van integriteit in de organisatie	9
2.3	SWOT-analyse	10
3.	Integriteitssysteem gemeenteraad	12
3.1	Aandacht voor integriteit	12
3.2	Wat er is en wat bij raadsleden bekend is	14
3.3	Wat er ontbreekt	14
4.	Eindconclusie en samenvatting van de aanbevelingen	15
4.1	Eindconclusie algemeen	15
4.2	Samenvatting van de aanbevelingen voor de gemeenteraad	15

Literatuur

17

1. Inleiding

Integriteit en integriteitssysteem

De taken van een gemeente zijn de laatste jaren toegenomen, vooral door de recente decentralisaties. Door het toegenomen takenpakket is de burger, meer dan voorheen, afhankelijk van de lokale overheid en krijgt de gemeente steeds meer invloed op het leven van haar inwoners. Deze afhankelijkheid en invloed vereisen eens te meer dat de gemeente zorgvuldig en transparant met haar bevoegdheden omgaat. Bovendien is het een eis dat zij onafhankelijk, onbevooroordeeld en onkreukbaar rechten toebedeelt en plichten oplegt.

Dat laatste, het aspect van onkreukbaarheid, duidt op de eis van integriteit van de overheid. De integriteit van de gemeente – van bestuurders, gemeenteraad en ambtelijke dienst – bepaalt het vertrouwen dat de burger in zijn bestuur stelt. Tegenwoordig, in onze mondige en assertieve samenleving, worden aan integriteit hoge eisen gesteld.

In het gemeentelijk handelen is de uitkomst van dat handelen integer als alle voorgaande schakels integer zijn. Een inbreuk op de integriteit in een van de voorgaande schakels – in de normstelling, de beleidsvoorbereiding, de besluitvorming of de beleidsuitvoering – maakt het eindresultaat van het beleidsproces en de beleidsvoering als het ware ‘besmet’.

Om de integriteit in alle geleidingen zo goed mogelijk te waarborgen, bestaan er allerlei instrumenten en procedures. De gemeente moet ervoor zorgen dat deze instrumenten en procedures daadwerkelijk binnen de eigen organisatie beschikbaar zijn en daar adequaat functioneren.

Het integriteitssysteem moet met andere woorden op orde zijn en op orde blijven. Een belangrijk aspect daarvan is dat alle betrokkenen in de gemeentelijke organisatie op de hoogte zijn van de hen ter beschikking staande instrumenten en procedures en deze, daar waar nodig, toepassen. Daardoor ontstaan zichtbaarheid, controle en verantwoording. Het is dan ook niet voor niets dat de wetgever een periodieke evaluatie van het gemeentelijk integriteitsbeleid voorschrijft.¹

Evaluatie van het lokale integriteitssysteem

Tegen deze achtergrond zag de gemeente Stichtse Vecht een goede aanleiding haar integriteitsbeleid en de integriteitsbeleving binnen de eigen organisatie aan een onafhankelijk extern oordeel te onderwerpen. De gelegenheid daartoe deed zich voor toen de onderzoeksgroep Kwaliteit van Besturen van de Vrije Universiteit Amsterdam het gemeentebestuur van Stichtse Vecht in november 2014 een voorstel deed voor een onafhankelijk evaluatieonderzoek naar het integriteitssysteem van de gemeente.

In het daaruit voortvloeiende evaluatieonderzoek stond de vraag centraal hoe het gemeentelijk integriteitssysteem is ingericht, hoe dit systeem functioneert en welke verbeteringen qua inrichting en functioneren van het integriteitssysteem zouden kunnen worden doorgevoerd. De evaluatie werd grotendeels door de gemeente zelf uitgevoerd. Dat is gebeurd door, aan de hand van een door de Vrij Universiteit aangereikt beoordelingskader, een zogeheten ‘zelfstudie’ te schrijven.

¹ Artikel 125quater Ambtenarenwet, artikel 213a Gemeentewet en de Modelaanpak basismethoden integriteit openbaar bestuur en politie (2006) schrijven voor dat overheidsorganisaties een integraal integriteitsbeleid ontwikkelen en zich jaarlijks over de uitvoering daarvan verantwoorden.

De onderzoekers van de Vrije Universiteit hebben de resultaten van deze zelfstudie vervolgens beoordeeld. Ze hebben de resultaten van de zelfstudie tevens besproken met personen uit verschillende geldingen van de organisatie - gemeenteraad, bestuur, ambtelijke dienst, ondernemingsraad – alsmede met een journalist die de gemeente al jarenlang volgt. Dit onderzoeksverslag geeft de opzet en bevindingen van het evaluatieonderzoek weer.

Lokale omstandigheden

Er was geen directe aanleiding die dit evaluatieonderzoek nodig maakte. Wel waren de omstandigheden gunstig. Zo had de gemeente spraakmakende affaires achter de rug die zich in het recente verleden rond enkele wethouders en een raadslid afspeelden. Deze affaires hadden een grote impact, zowel in de gemeentelijke organisatie als daarbuiten. Mede daardoor werd de tijd gunstig geacht om de actuele stand van zaken van het integriteitssysteem op te nemen, de integriteitsbeleving van bestuurders en ambtenaren te registreren en aan de hand van deze bevindingen – indien nodig – voorstellen voor verbetering te ontwikkelen.

Ook is van belang dat op 1 januari 2011 de drie tot die tijd zelfstandige gemeenten Maarssen, Loenen en Breukelen tot de nieuwe gemeente Stichtse Vecht werden gefuseerd. Het had destijds voor de hand gelegen dat er meteen een hernieuwd, geactualiseerd integriteitsbeleid was ingevoerd. Maar de fusie voltrok zich in een dermate hoog tempo, dat er nauwelijks tijd was zich over een herziening van het bestaande beleid te buigen. Vandaar dat ook een probleemanalyse, een beoordeling van de sterke en zwakke kanten van het bestaande beleid en een risicoanalyse van kwetsbare handelingen, functies en processen achterwege zijn gebleven. Het integriteitsbeleid is na die tijd evenmin geactualiseerd.

Ten slotte schreef burgemeester Marc Witterman, die op 29 januari 2015 in deze gemeente werd benoemd, zijn eerste ervaringen op in zijn 100-dagen brief. Daarin kondigde hij aan in zijn ambtsperiode in zijn gemeente speciale aandacht aan het onderwerp integriteit te zullen besteden.²

Eerste evaluatie in de nieuwe gemeente

De door de gemeente verrichte zelfstudie en de beoordeling daarvan door de onderzoeksgroep Kwaliteit van Besturen van de Vrije Universiteit Amsterdam vormen de eerste evaluatie van het integriteitssysteem en van de integriteitsbeleving in de gemeente Stichtse Vecht. De opdracht voor deze evaluatie werd in september 2015 door het college van Burgemeester en Wethouders aan de Vrije Universiteit Amsterdam verleend. Het evaluatieonderzoek heeft vervolgens in 2016 plaatsgevonden.

Het evaluatieonderzoek kende een stramen dat door de onderzoeksgroep Kwaliteit van Besturen van de Vrije Universiteit Amsterdam is ontwikkeld. Het werd al eens eerder in een andere (grote) gemeente toegepast. De werkmethode ziet er als volgt uit. Eerst vond er een zelfstudie plaats aan de hand van een door de Vrije Universiteit Amsterdam aangereikt beoordelingskader. Vervolgens werd de gemeente bezocht door een uit drie onderzoekers van de Vrije Universiteit bestaande visitatiecommissie, die met een aantal sleutelpersonen gesprekken voerde aan de hand van de resultaten van de zelfstudie. Ten slotte heeft de visitatiecommissie haar bevindingen in dit onderzoeksverslag neergelegd.

Zelfstudie

Een belangrijk onderdeel van het evaluatieonderzoek bestond, zoals vermeld, uit een zelfstudie van het integriteitsbeleid en de integriteitsbeleving binnen de drie geleidingen van de gemeente, te weten de gemeenteraad, het college van Burgemeester en Wethouders en de ambtelijke dienst. Elk van deze drie geleidingen heeft een eigen zelfstudie uitgevoerd over dat gedeelte van het integriteitssysteem dat specifiek op de eigen geleiding betrekking heeft. Over de resultaten daarvan is door elke geleiding afzonderlijk gerapporteerd. Dat is bij de drie rapportages gebeurd onder de toepasselijke titel '*Spiegelrijtje, spiegelrijtje ...*'.

De gedachte achter de zelfstudie was dat er een zelflerend effect van zou uitgaan voor elk voor de drie gemeentelijke geleidingen. De zelfstudie nodigde uit tot nadenken over de vraag welke beleidsmaatregelen er al zijn, in hoeverre deze beleidsmaatregelen binnen de gemeentelijke organisatie bekend zijn, hoe deze beleidsmaatregelen functioneren, hoe effectief ze zijn en of er wellicht nieuwe beleidsmaatregelen moeten worden ingevoerd. Omdat alle geleidingen hun bijdrage aan deze zelfreflectie leverden, moest er bovendien, volgens dit patroon, een zo volledig mogelijk beeld van de inrichting en het functioneren van het gemeentelijk integriteitssysteem ontstaan.

Visitatiecommissie

De zelfstudie is begeleid door een visitatiecommissie. Deze bestond uit leden van de onderzoeksgroep Kwaliteit van Besturen van de Vrije Universiteit Amsterdam, namelijk prof. dr. Hans van den Heuvel (emeritus-hoogleraar Bestuurskunde), prof. dr. Leo Huberts (hoogleraar Bestuurskunde) en mr. dr. André van Montfort (universitair hoofddocent Bestuurskunde).

De visitatiecommissie heeft ook de resultaten van de zelfstudie beoordeeld. Zij heeft daarover met een aanzienlijk aantal personen uit de drie geleidingen van de gemeentelijke organisatie gesproken. De gesprekken met sleutelpersonen leverden relevante informatie en inzichten op. Het waren gesprekken met personen zowel uit het college van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad als uit de ambtelijke dienst. Daarnaast is er gesproken met een goed geïnformeerde journalist van een lokaal nieuwsblad.

In aanvulling op de gerichte uitnodigingen aan sleutelpersonen, heeft de visitatiecommissie ook een algemene oproep laten uitgaan met het verzoek zich bij de visitatiecommissie te melden als men, al of niet vertrouwelijk, met de commissie wilde spreken. Deze algemene oproep heeft niet tot extra aanmeldingen voor een gesprek geleid. Wat de oorzaak hiervan is, is de commissie onbekend.

Het doel van de gesprekken van de visitatiecommissie met ambtenaren, raadsleden en bestuurders was om de resultaten te toetsen en eventuele hiaten op te vullen. Ook wilde de visitatiecommissie beoordelen of haar suggesties en ideeën wenselijk en realiseerbaar zouden zijn. Zij heeft bij haar oordeelsvorming over het integriteitssysteem van Stichtse Vecht veel baat gehad bij de informatie en ervaringen die haar gesprekspartners met haar hebben gedeeld.

Woorden van dank

We zijn als visitatiecommissie in de eerste plaats vooral veel dank verschuldigd aan Johan Dorst, adviseur van de directie en een van de vertrouwenspersonen van de gemeente Stichtse Vecht. De zelfstudie is onder zijn leiding uitgevoerd.

² Brief burgemeester M. Witterman aan gemeenteraad, 26-5-2015, nr. Z/15/45831/uit/15/44850.

Daarnaast heeft Johan de rapportage over de zelfstudie geschreven. Hij heeft ook zorg gedragen voor de uitstekende organisatie van de reeks gesprekken die de visitatiecommissie in december 2016 naar aanleiding van de rapportage over de zelfstudie met bestuurders, raadsleden en ambtenaren heeft gevoerd.

Verder past ons een woord van dank aan het adres van de grote groep ambtenaren, raadsleden en collegeleden die aan de zelfstudie heeft deelgenomen. Hun inzet heeft het mogelijk gemaakt dat de gemeentelijke organisatie in de zelfstudie naar zichzelf heeft gekeken. Dat is op een onbevagen en kritische wijze gebeurd.

Tot slot bedanken we de 26 personen met wie we gesprekken hebben gevoerd over de inhoud van de rapportage van de zelfstudie. In boeiende en openhartige gesprekken waren we in staat de meningen en ervaringen te pellen van personen die bij het integriteitsbeleid van de gemeente betrokken zijn of zich erbij betrokken voelen. Daarbij hebben we onze gesprekspartners vertrouwelijkheid toegezegd. Dat betekent dat we in deze rapportage geen namen noemen. Onze bevindingen zijn dan ook in algemene bewoordingen gepresenteerd.

Opbouw van het evaluatierapport

In dit onderdeel van het evaluatierapport, dat betrekking heeft op de gemeenteraad, worden eerst de hoofdlijnen van het beoordelingskader geschetst (hoofdstuk 2). Om een idee te geven waar we onze kennis en inzichten op baseren die aan het beoordelingskader ten grondslag liggen, is er aan het eind van dit deelrapport een overzicht van relevante literatuur toegevoegd.

Het beoordelingskader is door elk van de drie geledingen van de gemeente (ambtelijke dienst, college van burgemeester en wethouders, gemeenteraad) bij haar zelfstudie gehanteerd. De resultaten die uit de zelfstudies voortkwamen, zijn vervolgens voor ons, als visitatiecommissie, richtinggevend geweest bij het voeren van gesprekken met sleutelpersonen. We hebben de resultaten van de zelfstudies en gesprekken met sleutelpersonen gebruikt bij onze beoordeling van de actuele stand van zaken in Stichtse Vecht. Voor elk van de drie geledingen van de gemeentelijke organisatie is het integriteitssysteem beoordeeld.

In het onderhavige onderdeel van het evaluatierapport vindt – na een samenvatting van het beoordelingskader – een evaluatie van de kwaliteit van het integriteitssysteem van de gemeenteraad aan de orde (hoofdstuk 3) plaats. Het deelrapport sluit af met een totaalbeeld van de kwaliteit van het integriteitssysteem van de gemeenteraad in Stichtse Vecht, aangevuld met een samenvatting van onze aanbevelingen voor de gemeenteraad (hoofdstuk 4).

2. Beoordelingskader samengevat

Het evaluatieonderzoek bestond uit drie fasen:

1. uitvoeren van de zelfstudie,
2. visiteren van de gemeente ter completering van de uitkomsten van de zelfstudie,
3. rapporteren over de resultaten van het evaluatieonderzoek.

In elke van deze drie fasen heeft het beoordelingskader een belangrijke rol gespeeld. Zo heeft de gemeente in de eerste fase van het onderzoek, bij de uitvoering van de zelfstudie, aan de hand van de thema's en aandachtspunten uit het beoordelingskader op gestructureerde wijze informatie over de drie geledingen van de gemeentelijke organisatie (raad, college, ambtelijke dienst) verzameld.

Het beoordelingskader heeft niet alleen betrekking op feitelijke informatie (zoals regels, procedures, verslagen, resultaten) maar ook op subjectieve informatie (oordelen, zienswijzen, ervaringen) over de aard en kwaliteit van het integriteitsbeleid en de integriteitsbeleving. Op basis van deze variëteit aan informatie kan een compleet en getrouw beeld worden geschetst van de inrichting en werking van het gemeentelijk integriteitssysteem.

Het beoordelingskader is gebaseerd op bestaand wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke kennis (zie onder meer de literatuurijsst), gemeentelijke verplichtingen zoals deze in wet- en regelgeving zijn vastgelegd en op de kennis en ervaring van de leden van de onderzoeksgroep. Het beoordelingskader is door de opdrachtgever goedgekeurd.³

2.1 Beleid, organisatie en instrumenten voor integriteit

Beleid en visie

Het eerste thema van het beoordelingskader gaat over de ontwikkeling en geschiedenis van het integriteitsbeleid, de wijze waarop het thema integriteit in regels en in de organisatie is uitgewerkt en de problemen waarmee de gemeente te maken heeft (gehad).

In het tweede thema wordt ingegaan op de aandacht en prioriteit die de gemeente aan integriteit geeft en op de effecten die men van het integriteitsbeleid verwacht.

Vervolgens wordt nagegaan hoe het huidige integriteitsbeleid tot stand is gekomen, op basis van welke informatie dat is gebeurd en welke partijen daarbij betrokken zijn geweest. Ook wordt aangegeven of, hoe en hoe vaak het integriteitsbeleid is geëvalueerd en geactualiseerd.

Tot slot wordt aandacht besteed aan de inhoud en opzet van het integriteitsbeleid. Vragen die aan de orde komen zijn hoe integriteit wordt gedefinieerd en waar het om gaat in de ogen van de gemeente. Hoe duidelijk en volledig het integriteitsbeleid is. Het schriftelijk vastgelegde integriteitsbeleid is in de zelfstudie van de gemeente opgenomen.

³ Het beoordelingskader is ontworpen door dr. Leonie Heres, prof.dr. Leo Hubberts en mr.dr. André van Montfort. Prof.dr. Hans van den Heuvel heeft de tekst hier en daar aangepast.

Actoren

In dit onderdeel van het beoordelingskader staan de organisatieonderdelen en actoren centraal die zich op de integriteit van ambtenaren, bestuurders en raadsleden richten. Het gaat bijvoorbeeld om het meldpunt integriteit, het instituut van vertrouwenspersonen, de ombudsman, de klachtencommissie, de afdeling personeelszaken, de ondernemingsraad, de portefeuillehouder integriteit in het college van B&W en de lokale rekenkamer. Naast een inventarisatie van relevante actoren, wordt in dit onderdeel ook ingegaan op de functies, taken, verantwoordelijkheden, werkwijzen en activiteiten van deze actoren.

Instrumenten

Welke instrumenten bestaan er op het gebied van integriteit voor ambtenaren en bestuurders, inclusief regelingen, codes en procedures? Ook gaat het om instrumenten gericht op bewustwording, zoals trainingen en op het terrein van het personeelsbeleid.

2.2 Uitwerking en inbedding van integriteit in de organisatie

Kennis en draagvlak

In welke mate is men bekend met het integriteitsbeleid in algemene zin en met de actoren en specifieke instrumenten daarvan? Zijn ambtenaren, bestuurders en raadsleden op de hoogte van de verschillende instrumenten en actoren die voor hen direct relevant zijn? Verder wordt ingegaan op het draagvlak dat op verschillende niveaus voor het beleid bestaat (politiek, ambtelijke dienst, management en uitvoerenden). Is er draagvlak voor de inhoud van de regelingen (zoals de gedragscode)? In hoeverre genieten actoren steun van zowel leidinggevende als niet-leidinggevende ambtenaren? Worden zij als kundig en objectief gezien?

Leiderschap en cultuur

Is het integriteitsbeleid (aantoonbaar) ingebed in de cultuur en het leiderschap van (ambtelijke en politieke) onderdelen van de gemeente? Bij cultuur kan worden gedacht aan de balans tussen vertrouwen en compliance (balans tussen waardegerichte en regelgerichte sturing) in de onderlinge verhoudingen. Is er een cultuur waarin men elkaar binnen de organisatie aanspreekt op integer gedrag? Hoe wordt omgaan met signalen van integriteitsschendingen? Ook de sociale veiligheid maakt onderdeel uit van de cultuur binnen de gemeente.⁴ In het leiderschap is de onderlinge verhouding tussen leidinggegenden en medewerkers van belang. Ook gaat het om het voorbeeldgedrag van leidinggegenden, de wijze waarop zij communiceren (over integriteit) en het toepassen van (positieve en negatieve) sanctionering.

Gebruik, monitoring, effecten en verantwoording

Een volgend thema uit het beoordelingskader gaat over het toepassen en het gebruik van de diverse instrumenten. Ook wordt nagegaan of en, zo ja, hoe de inzet van instrumenten en de frequentie van integriteitsschendingen worden gemonitord en geregistreerd.

⁴ Sociale veiligheid zit in verschillende onderdelen van de organisatie. Aspecten van sociale veiligheid hebben betrekking op vrouwveiligheid bij het melden van (vermoedens van) integriteitsschendingen en het beschermen van de melders. Ook bepalen de onderlinge verhoudingen tussen collega's, de omgang met integriteitsschendingen, de relatie tussen leidinggegenden en medewerkers, alsmede het bewaken en bevorderen van moreel gedrag de mate van sociale veiligheid.

Voorts schenkt het beoordelingskader aandacht aan mogelijke effecten van het integriteitsstelsel op het integriteitsbewustzijn. Het gaat ook om het voorkomen van schendingen in de verschillende lagen en onderdelen van de organisatie. Wat is er bekend over de mate waarin integriteitsschendingen zich in de organisatie voordoen? In hoeverre zijn daarin trends waar te nemen die al of niet aan de invoering en toepassing van het integriteitsbeleid kunnen worden gerelateerd?

Tot slot heeft dit onderdeel van het beoordelingskader betrekking op de wijze waarop men intern en extern verantwoording aflegt over integriteit.

2.3 SWOT-analyse

Het laatste onderdeel van het beoordelingskader houdt in dat de gemeente wordt verzocht een SWOT-analyse van het eigen integriteitsstelsel te maken. SWOT staat voor Strength en Weaknesses vanuit het huidige functioneren, alsmede Opportunities and Threats, ook gezien vanuit de omgeving en de toekomst. Het is een veel gebruikt instrument om de sterke en zwakke kanten en de kansen en bedreigingen van het beleid, zowel intern als vanuit de omgeving, te identificeren en op basis daarvan een strategie te ontwerpen.

Bij het opstellen van een sterke-zwakteanalyse wordt een aantal stappen doorlopen. Deze stappen hebben achtereenvolgens betrekking op:

1. Sterke en zwakke punten (strengths & weaknesses). De sterke en zwakke punten zijn de kenmerken van de organisatie. Het gaat expliciet om de interne elementen, in dit geval het functioneren van de onderdelen van het integriteitsstelsel als zodanig en als coherent geheel.
2. Kansen en bedreigingen (opportunities & threats). Onder kansen en bedreigingen worden de ontwikkelingen, gebeurtenissen en invloeden begrepen waaraan de organisatie of het beleid onderhevig is. Het gaat expliciet om externe elementen, zoals veranderingen in het landelijke beleid, de lokale politiek of de samenleving.
3. Confrontatie en verbinding tussen intern en extern. In de confrontatie en verbinding worden de interne en externe elementen aan elkaar geknoopt. Wat versterkt elkaar of staat juist haaks op elkaar, welke kwesties of centrale thema's vloeien daaruit voort?
4. Strategieën. De gesignaleerde thema's en kwesties worden in strategische vragen omgezet. Het verdient aanbeveling daarbij een SWOT-matrix te maken. De sterktes en zwakten worden dan met de kansen en bedreigingen gecombineerd. Deze SWOT-matrix kan worden gebruikt om te reflecteren op de vraag op welke onderdelen er behoefte is aan continuïering, verbetering, bewaking of verandering van het integriteitsstelsel.

Dit alles is schematisch in de volgende figuur weergegeven.

	Kansen	Bedreigingen
Sterktes	Continueren/ Uitbreiden	Bewaken/ Verdedigen
Zwaktes	Verbeteren/ Versterken	Veranderen/ Aanpassen

Figuur 1: Gecombineerde SWOT-Matrix ten behoeve van strategiebeoordeling

De SWOT-analyse heeft als achtergrond dat het voor de gemeente van belang is na te gaan wat de sterke en zwakke kanten van het huidige integriteitssysteem zijn en welke kansen en bedreigingen er op het terrein van integriteit liggen. Juist ook de discussie daarover, onder meer bij het uitvoeren van de zelfstudie, kan tot versterking van het integriteitsbeleid en de integriteitsbeleving leiden.

In de volgende hoofdstukken doet de visitatiecommissie verslag van haar bevindingen. Ook geeft zij een aantal aanbevelingen voor de onderscheiden instituties binnen de gemeentelijke organisatie.

Daarbij moet worden bedacht dat de commissie niet de grote oogst aan feiten en meningen over het integriteitsbeleid en de integriteitsbeleving uit de zelfstudie gaat herhalen. Zij heeft daarvan met veel interesse en waardering kennisgenomen. De commissie vestigt echter graag de aandacht op een aantal bevindingen die haar in de zelfstudie zijn opgevallen of die zij in de gesprekken met sleutelpersonen heeft opgepikt en die zij waard vindt onder de aandacht van de gemeente te brengen.

3. Integriteitssysteem gemeenteraad

3.1 Aandacht voor integriteit

Toegankelijkheid en bekendheid van beleid

In de zelfstudie wordt aangegeven dat raadsleden bekend zijn met het schriftelijk vastgestelde integriteitsbeleid, zonder elk detail ervan te kennen. De gedragscode voor politieke ambtsdragers is online beschikbaar. Na de laatste verkiezingen is er voor alle raads- en commissieleden een 'opfriscursus' gegeven (blz. 23).

Eén van de sleutelpersonen liet de visitatiecommissie weten het niet nodig te vinden om alle ins en outs van de gedragscode precies te weten. Bij kwesies van integriteit is het zeer wel mogelijk om in belangrijke mate op het eigen morele kompas en het eigen geweten te vertrouwen.

Draagvlak

Er is onder raadsleden, aldus de zelfstudie, een breed draagvlak voor integriteit. In voorkomende gevallen wordt het beleid actief en zichtbaar ondersteund. Tegelijkertijd zijn er regelmatig discussies over de vraag of en in hoeverre de gedragscode van toepassing is of dat het een kwestie is van politiek. De code is duidelijk en behulpzaam, maar geeft niet overal een antwoord op (blz. 23).

Bovendien moet bedacht worden dat niet alles onder het kopje 'politiek' kan worden geschaard. Een gedachteswisseling over de vraag of niet ook morele grenzen in het geding zijn of mogelijkwijze zijn overschreven, kan ervoor zorgen dat het morele kompas van de gemeenteraad aan scherpte wint. Uit de zelfstudie is immers gebleken, dat niet alle raadsleden er dezelfde interpretatie van de wettelijke voorschriften over integriteit en de gedragscode op na houden (blz. 26).

In het algemeen kan evenwel worden gesteld, dat raadsleden, zo meldt de zelfstudie, oog hebben voor de morele implicaties van hun beslissingen en hun handelingen. Daartegenover staat, dat niet ze niet allemaal even veel oog hebben voor of zich bewust zijn van de morele draagwijdte van hun raadswerk en de morele voorbeeldfunctie die zij in de ogen van de burgers hebben (blz. 25).

De visitatiecommissie beveelt het raadspresidium aan een- of tweemaal een 'workshop' te (laten) organiseren over de inhoud van, mogelijke visies op en eventuele verbeterpunten in de gedragscode voor politieke ambtsdragers.

Rol van de burgemeester en de griffier

De burgemeester heeft, aldus de zelfstudie, met enige regelmaat gesprekken met raadsleden over integriteit. In sommige gevallen wordt hem om advies gevraagd over de vraag of iets al of niet 'door de beugel' kan, met andere woorden wel of niet integer is. In andere gevallen gaat het initiatief van de burgemeester uit als hij bepaalde zaken op het terrein van integriteit signaleert en deze met de betrokkene vertrouwelijk wil bespreken (blz. 22). Ook de griffier speelt hierin een rol. Hem wordt in voorkomende gevallen eveneens om advies gevraagd. De griffier vervult bovendien een signaalfunctie naar de burgemeester, zo wordt in de zelfstudie geconstateerd (blz. 24).

Integriteit als gespreksonderwerp

Blijkens de zelfstudie stellen raadsleden in hun onderlinge gesprekken het onderwerp integriteit slechts incidenteel aan de orde. Tijdens fractieoverleg zijn er echter regelmatig gedachteswisselingen over onder andere de morele dilemma's die raadsleden in hun werk ervaren en de afwegingen die zij in hun werk moeten maken.

Raadsleden wijzen elkaar niet expliciet op de integriteitsrisico's en morele implicaties van bepaalde beslissingen of handelingen. Dit verloopt doorgaans via de burgemeester of de griffier (blz. 25).

De visitatiecommissie beveelt het raadspresidium aan in de eerder bepleite workshop tevens aandacht te besteden aan morele dilemma's waarmee raadsleden te maken hebben. Het gaat om morele dilemma's bij de uitoefening van hun taak als volksvertegenwoordiger en hun taak als controleur van het college van B&W en de burgemeester.

Sociale veiligheid

Raadsleden ervaren een onvoldoende veilige omgeving om vermoedens van integriteitsschendingen onderling te bespreken. Dat gaat, zoals gezegd, meestal via de burgemeester of de griffier (blz. 25). Ze leggen alleen bij uitzondering verantwoording aan elkaar af over hetgeen ze doen en nalaten. Ze spreken elkaar doorgaans niet aan op ongewenst of discutabel gedrag. Er zijn echter positieve uitzonderingen, aldus de zelfstudie (blz. 25).

Meldingen over vermoedens van integriteitsschendingen

Raadsleden hebben, zoals de zelfstudie vermeldt, de indruk dat vermoedens van integriteitsschendingen worden gemeld. Men weet echter niet of alles wordt gemeld. Wel is men ervan overtuigd dat signalen over mogelijke integriteitsschendingen binnen de raad serieus worden genomen (blz. 26). Een probleem is echter, dat deze signalen vaak een politieke impact hebben of krijgen. Er wordt dertig keer ook rondom integriteit politiek bedreven. Daardoor ontstaat er geen veilig klimaat (blz. 25).

Voor zover er onderzoeken naar aanleiding van meldingen van vermoedens van integriteitsschendingen bekend worden gemaakt, vinden deze onderzoeken, volgens de raadsleden uit de zelfstudie, op zorgvuldige en objectieve wijze plaats. De indruk bestaat dat de burgemeester consequent optreedt. Dit kan echter niet worden getoetst. De raadsleden gaan ervan uit dat de resultaten van onderzoek naar de melders worden teruggekoppeld. Er wordt van deze onderzoeken geen periodiek verslag gedaan en de onderzoeken worden evenmin gebruikt als leermoment (blz. 24).

De visitatiecommissie adviseert dat de burgemeester jaarlijks een schriftelijk verslag uitbrengt van de meldingen die hij over (vermoedens van) integriteitsschendingen door raadsleden heeft ontvangen en van de wijze waarop deze meldingen zijn behandeld. Vanwege de gevoelige inhoud ervan, die schadelijk kan zijn voor de politieke loopbaan en het persoonlijk leven van degenen ten aanzien van wie een integriteitsmelding is gedaan, dient het verslag alleen toegankelijk te zijn voor leden van het presidium en fractievoorzitters, onder de voorwaarde dat deze raadsleden vrouwelijk met het verslag omgaan.

3.2 Wat er is en wat bij raadsleden bekend is

Voorkomen van (schijn van) belangenverstrengeling

Regelmatig onthouden raadsleden zich van stemming of beraadslaging als er betrokkenheid is bij een organisatie waarover wordt gestemd of beraadslaagd. Tegelijkertijd zijn er, aldus de zelfstudie, gevallen bekend waarin wel sprake was van belangenverstrengeling. Hierbij ging het niet alleen om het laten meewegen van persoonlijke financiële belangen. De burgemeester en de griffier spelen evenwel een actieve rol om belangenverstrengeling te voorkomen, zo wordt in de zelfstudie geconstateerd (blz. 24).

Screening van kandidaat-raadsleden

Verder wordt in de zelfstudie aangegeven, dat het aan de politieke partijen is om te bepalen hoe ze hun kandidatenlijsten vaststellen en of ze kandidaat-raadsleden op integriteit screenen. In dit opzicht zijn er verschillen tussen politieke partijen. Het is ook aan die partijen of tijdens selectiegesprekken met (potentiële) nieuwe raadsleden integriteit expliciet aan de orde wordt gesteld (blz. 25).

3.3 Wat er ontbreekt

Grens tussen politiek en integriteit

Het is in de ogen van de visitatiecommissie begrijpelijk dat discussies in de gemeenteraad soms op het randje van de integriteit balanceren.

Dat is niet te vermijden en dat ligt ook wel voor de hand. Politiek gaat bij uitstek om belangen in inwoners en inwonersgroepen. Het wordt pas bedenkelijk als dit politieke aspect omslaat in cliëntelisme, of het nu om groepen gaat of om een individuele persoon. Dan wordt het gelijkheidsbeginsel al te gemakkelijk geweld aangedaan.

Het is niet altijd eenvoudig te constateren wanneer in de gemeenteraad deze grens wordt overschreden. De raad moet zelf in discussies de grenzen verkennen en vaststellen, beter nog: elk raadslid behoort in deze tijd een moreel kompas te hebben, op zak of in de handtas. Dat de burgemeester in integriteitkwesties bij afzonderlijke raadsleden als een soort vertrouwenspersoon of in raadsdiscussies als onpartijdige scheidsrechter een belangrijke rol speelt, is uit de zelfstudie genoegzaam gebleken. De visitatiecommissie heeft hiervan met waardering kennisgenomen.

Protocol voor werkwijze bij meldingen

Ook voor de gemeenteraad is het nodig over een protocol te beschikken dat uitsluitend geeft over de behandeling van een melding van een (vermoeden van een) integriteitsschending. Het ligt voor de hand dat de burgemeester, als voorzitter van de raad, de behandeling van een melding op zich neemt. Dat een melding volgens een vooraf uitgezette route dient te worden behandeld, met in achtname van een bepaalde termijn en terugkoppeling naar de melder, dient in het protocol geregeld te zijn.

De visitatiecommissie beveelt aan om een dergelijk protocol vast te stellen. Alle raadsfracties moeten bij de totstandkoming van dit protocol worden betrokken.

4. Eindconclusie en samenvatting van de aanbevelingen

4.1 Eindconclusie algemeen

De visitatiecommissie heeft waardering voor de inzet van de gemeente om het thema integriteit op de agenda te zetten. Zij waardeert het ook dat de gemeente in alle openheid laat zien hoe het staat met de integriteit in het college, de raad en in de ambtelijke dienst en daarover een onafhankelijk oordeel laat uitspreken.

De visitatiecommissie hoopt dat de door haar gedane aanbevelingen in beleid worden omgezet en dat de gehele organisatie er nog meer van doordrongen raakt dat in bestuur en beleid onkreukbaarheid onbetwist voorop moet staan. Integriteit is niet alleen de basis voor een goed, eerlijk en rechtvaardig bestuur, zij zorgt er ook voor dat de overheid geloofwaardig is, vertrouwen geniet en gezag uitsstraalt.

De visitatiecommissie merkt dit alles op in het besef dat de aandacht voor het thema integriteit in de organisatie niet overal even indringend aanwezig is. Dat kan verbeteren door, waar mogelijk, aandacht aan integriteit te besteden, in dilemmabesprekingen in het team, in het werkoverleg, in jaargesprekken, in bijeenkomsten van het college en in vergaderingen van de gemeenteraad.

Uiteindelijk zou het de raad, het college en de ambtelijke dienst sieren wanneer moreel leiderschap de standaard wordt binnen alle geleidingen van de gemeentelijke organisatie en dat moreel leiderschap een vast terugkerend thema wordt. Een nog aan te stellen integriteitsfunctionaris zou overal in de organisatie initiatieven kunnen ontwikkelen om moreel leiderschap een impuls te geven en wel zodanig dat burgers, collegeleden, raadsleden en ambtenaren merken dat onkreukbaarheid een vanzelfsprekendheid is.

4.2 Samenvatting van de aanbevelingen voor de gemeenteraad

Op basis van de zelfstudie en de gevoerde gesprekken komt de visitatiecommissie tot een aantal aanbevelingen die we hieronder samenvatten.

- De visitatiecommissie beveelt het raadspresidium aan een- of tweejaarlijks een 'workshop' te (laten) organiseren over de inhoud van, mogelijke visies op en eventuele verbeterpunten in de gedragscode voor politieke ambtsdragers.
- In de eerder bepleite workshop dient tevens aandacht te worden besteed aan morele dilemma's waarmee raadsleden te maken hebben. Het gaat om morele dilemma's bij de uitoefening van hun taak als volksvertegenwoordiger en hun taak als controleur van het college van B&W en de burgemeester.
- De burgemeester zou jaarlijks een schriftelijk verslag kunnen uitbrengen over de meldingen die hij over (vermoedens van) integriteitsschendingen door raadsleden heeft ontvangen en van de wijze waarop deze meldingen zijn behandeld. Vanwege de gevoelige inhoud ervan, die schadelijk kan zijn voor de politieke loopbaan en het persoonlijk leven van degenen ten aanzien van wie een integriteitsmelding is gedaan, dient het verslag alleen toegankelijk te zijn voor leden van het presidium en

fractievoorzitters, onder de voorwaarde dat deze raadsleden vertrouwelijk met het verslag omgaan.

- Over dit onderwerp zou een protocol vastgesteld kunnen worden. Alle raadsfracties moeten bij de totstandkoming van dit protocol worden betrokken.

Literatuur

- BIOS (2012). *Integriteitsmonitor 2012. Bijlage Ambtenaren en Bijlage Politieke Ambtsdragers*.
- Graaf, G. de (2012). Misstanden melden. In: Heuvel, J.H.J. van den, Huberts, L.W.J.C. en Muller, E.R. *Integriteit en Integriteitsbeleid in Nederland*, pp. 187-215. Deventer: Kluwer.
- Heres, L. (2012). Leiderschap en integriteit. In: Heuvel, J.H.J. van den, Huberts, L.W.J.C. en Muller, E.R. *Integriteit en Integriteitsbeleid in Nederland*, pp. 265-281. Deventer: Kluwer.
- Heuvel, J.H.J. van den, Huberts, L.W.J.C. en Muller, E.R. (2012). *Integriteit. Integriteit en Integriteitsbeleid in Nederland*, Serie Handboeken Veiligheid. Deventer: Kluwer.
- Huberts, L.W.J.C., Six, F.E., Van Tankeren, Montfort, A.J.G.M. van & H.L. Paanakker (2014). What is done to protect integrity: Policies, institutions and systems. In: Huberts, L.W.J.C., *Integrity of Governance: What It Is, What We Know, What Is Done and Where To Go*. Palgrave Macmillan: Hampshire.
- Huberts, Leo & Hoekstra, Alain (Eds.) (2016). *Integrity management in the public sector: The Dutch approach*. The Hague: BIOS.
- Montfort, A.J.G.M. van, Beck, L. & A.A.H. Twijnstra (2013). Integrity in public administration: Lessons learned. In: Sekerka, L.E. (Ed.), *Ethics Training in Action* (Ethics in Practice Series), pp. 229-248. Charlotte, NC: IAP.
- Nelen, H. (2012). Corruptie in de polder: Nederland ontwaakt. In: Heuvel, J.H.J. van den, Huberts, L.W.J.C. en Muller, E.R. *Integriteit en Integriteitsbeleid in Nederland*, pp. 169-186. Deventer: Kluwer.
- Slingerland, W., Six, F.E. & Huberts, L.W.J.C. (2012). Integriteitssystemen en hun werking. In: Heuvel, J.H.J. van den, Huberts, L.W.J.C. en Muller, E.R. *Integriteit. Integriteit en Integriteitsbeleid in Nederland*, pp. 219-238. Deventer: Kluwer.
- Talsma, Jitske & Karsing, Edgar (red.) (2015). *Jaarboek Integriteit 2015*. Den Haag: BIOS.
- Veer, J.C.V. van der (2012). Wegnemen van verleidingen: Een onderzoek naar de doorwerking van risicoanalyses in de gemeente Amsterdam. In: Heuvel, J.H.J. van den, Huberts, L.W.J.C. en Muller, E.R. *Integriteit. Integriteit en Integriteitsbeleid in Nederland*, pp. 305-323. Deventer: Kluwer.
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Interprovinciaal Overleg, Unie van Waterschappen en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2006). *Modeloepak basisnormen Integriteit openbaar bestuur en politie*.
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Interprovinciaal Overleg, Unie van Waterschappen en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2011). *Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij gemeenten, provincies en waterschappen*.

Woord vooraf

De rapportage over het evaluatieonderzoek van de gemeente Stichtse Vecht bestaat uit twee gedeeltes. Het oorspronkelijk ingediende rapport is namelijk op verzoek van de gemeente in tweeën gesplitst. Het ene deelrapport heeft betrekking op het college van B & W en de ambtelijke dienst. In het andere deelrapport staat de gemeenteraad centraal.

Ofschoon gescheiden, moeten beide deelrapporten derhalve in samenhang worden gelezen. Dan pas krijgt men een volledig beeld van het integriteitsbeleid en de integriteitsbeleving in de gemeente Stichtse Vecht.

Evaluatie integriteitssysteem gemeente Stichtse Vecht

Onderdeel college van B&W en ambtelijke dienst

prof.dr. Hans van den Heuvel
prof.dr. Leo Huberts
mr.dr. André van Montfort

Vrije Universiteit Amsterdam
Afdeling Bestuurswetenschap en Politicologie
Onderzoeksgroep Kwaliteit van Besturen

februari 2017

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	Beoordelingskader samengevat	8
2.1	Beleid, organisatie en instrumenten voor integriteit	8
2.2	Uitwerking en inbedding van integriteit in de organisatie	9
2.3	SWOT-analyse	10
3.	Integriteitssysteem ambtelijke organisatie	12
3.1	Aandacht voor integriteit	12
3.2	Wat er is en wat bij ambtenaren bekend is	15
3.3	Wat er ontbreekt	16
4.	Integriteitssysteem college van B&W	19
4.1	Aandacht voor integriteit	19
4.2	Wat er is en wat bij collegeleden bekend is	20
4.3	Wat er ontbreekt	20
5.	Eindconclusie en samenvatting van de aanbevelingen	22
5.1	Eindconclusie	22
5.2	Samenvatting van aanbevelingen voor college van B&W en ambtelijke dienst	22
	Literatuur	24

1. Inleiding

Integriteit en integriteitssysteem

De taken van een gemeente zijn de laatste jaren toegenomen, vooral door de recente decentralisaties. Door het toegenomen takenpakket is de burger, meer dan voorheen, afhankelijk van de lokale overheid en krijgt de gemeente steeds meer invloed op het leven van haar inwoners. Deze afhankelijkheid en invloed vereisen eens te meer dat de gemeente zorgvuldig en transparant met haar bevoegdheden omgaat. Bovendien is het een eis dat zij onafhankelijk, onbevooroordeeld en onkreukbaar rechten toebedeelt en plichten oplegt.

Dat laatste, het aspect van onkreukbaarheid, duidt op de eis van integriteit van de overheid. De integriteit van de gemeente – van bestuurders, gemeenteraad en ambtelijke dienst – bepaalt het vertrouwen dat de burger in zijn bestuur stelt. Tegenwoordig, in onze mondige en assertieve samenleving, worden aan integriteit hoge eisen gesteld.

In het gemeentelijk handelen is de uitkomst van dat handelen integer als alle voorgaande schakels integer zijn. Een inbreuk op de integriteit in een van de voorgaande schakels – in de normstelling, de beleidsvoorbereiding, de besluitvorming of de beleidsuitvoering – maakt het eindresultaat van het beleidsproces en de beleidsvoering als het ware ‘besmet’.

Om de integriteit in alle geleidingen zo goed mogelijk te waarborgen, bestaan er allerlei instrumenten en procedures. De gemeente moet ervoor zorgen dat deze instrumenten en procedures daadwerkelijk binnen de eigen organisatie beschikbaar zijn en daar adequaat functioneren. Het integriteitssysteem moet met andere woorden op orde zijn en op orde blijven. Een belangrijk aspect daarvan is dat alle betrokkenen in de gemeentelijke organisatie op de hoogte zijn van de hen ter beschikking staande instrumenten en procedures en deze, daar waar nodig, toepassen. Daardoor ontstaan zichtbaarheid, controle en verantwoording. Het is dan ook niet voor niets dat de wetgever een periodieke evaluatie van het gemeentelijk integriteitsbeleid voorschrijft.¹

Evaluatie van het lokale integriteitssysteem

Tegen deze achtergrond zag de gemeente Stichtse Vecht een goede aanleiding haar integriteitsbeleid en de integriteitsbeleving binnen de eigen organisatie aan een onafhankelijk extern oordeel te onderwerpen. De gelegenheid daartoe deed zich voor toen de onderzoeksgroep Kwaliteit van Besturen van de Vrije Universiteit Amsterdam het gemeentebestuur van Stichtse Vecht in november 2014 een voorstel deed voor een onafhankelijk evaluatieonderzoek naar het integriteitssysteem van de gemeente.

In het daaruit voortvloeiende evaluatieonderzoek stond de vraag centraal hoe het gemeentelijk integriteitssysteem is ingericht, hoe dit systeem functioneert en welke verbeteringen qua inrichting en functioneren van het integriteitssysteem zouden kunnen worden doorgevoerd. De evaluatie werd grotendeels door de gemeente zelf uitgevoerd. Dat is gebeurd door, aan de hand van een door de Vrij Universiteit aangereikt beoordelingskader, een zogeheten ‘zelfstudie’ te schrijven.

¹ Artikel 125quater Ambtenarenwet, artikel 213a Gemeentewet en de Modelaanpak basisnormen integriteit openbaar bestuur en politie (2006) schrijven voor dat overheidsorganisaties een integraal integriteitsbeleid ontwikkelen, vaststellen en zich jaarlijks over de uitvoering daarvan verantwoorden.

De onderzoekers van de Vrije Universiteit hebben de resultaten van deze zelfstudie vervolgens beoordeeld. Ze hebben de resultaten van de zelfstudie tevens besproken met personen uit verschillende geldingen van de organisatie - gemeenteraad, bestuur, ambtelijke dienst, ondernemingsraad – alsmede met een journalist die de gemeente al jarenlang volgt. Dit onderzoeksverslag geeft de opzet en bevindingen van het evaluatieonderzoek weer.

Lokale omstandigheden

Er was geen directe aanleiding die dit evaluatieonderzoek nodig maakte. Wel waren de omstandigheden gunstig. Zo had de gemeente spraakmakende affaires achter de rug die zich in het recente verleden rond enkele wethouders en een raadslid afspeelden. Deze affaires hadden een grote impact, zowel in de gemeentelijke organisatie als daarbuiten. Mede daardoor werd de tijd gunstig geacht om de actuele stand van zaken van het integriteitssysteem op te nemen, de integriteitsbeleving van bestuurders en ambtenaren te registreren en aan de hand van deze bevindingen – indien nodig – voorstellen voor verbetering te ontwikkelen.

Ook is van belang dat op 1 januari 2011 de drie tot die tijd zelfstandige gemeenten Maarssen, Loenen en Breukelen tot de nieuwe gemeente Stichtse Vecht werden gefuseerd. Het had des tijds voor de hand gelegen dat er meteen een hernieuwd, geactualiseerd integriteitsbeleid was ingevoerd. Maar de fusie voltrok zich in een dermate hoog tempo, dat er nauwelijks tijd was zich over een herziening van het bestaande beleid te buigen. Vandaar dat ook een probleem-analyse, een beoordeling van de sterke en zwakke kanten van het bestaande beleid en een risicoanalyse van kwetsbare handelingen, functies en processen achterwege zijn gebleven. Het integriteitsbeleid is na die tijd evenmin geactualiseerd.

Ten slotte schreef burgemeester Marc Wittenman, die op 29 januari 2015 in deze gemeente werd benoemd, zijn eerste ervaringen op in zijn 100-dagen brief. Daarin kondigde hij aan in zijn ambtsperiode in zijn gemeente speciale aandacht aan het onderwerp integriteit te zullen besteden.²

Eerste evaluatie in de nieuwe gemeente

De door de gemeente verrichte zelfstudie en de beoordeling daarvan door de onderzoeksgroep Kwaliteit van Besturen van de Vrije Universiteit Amsterdam vormen de eerste evaluatie van het integriteitssysteem en van de integriteitsbeleving in de gemeente Stichtse Vecht. De opdracht voor deze evaluatie werd in september 2015 door het college van Burgemeester en Wethouders aan de Vrije Universiteit Amsterdam verleend. Het evaluatieonderzoek heeft vervolgens in 2016 plaatsgevonden.

Het evaluatieonderzoek kende een stramien dat door de onderzoeksgroep Kwaliteit van Besturen van de Vrije Universiteit Amsterdam is ontwikkeld. Het werd al eens eerder in een andere (grote) gemeente toegepast. De werkmethode ziet er als volgt uit.

Eerst vond er een zelfstudie plaats aan de hand van een door de Vrije Universiteit Amsterdam aangereikt beoordelingskader. Vervolgens werd de gemeente bezocht door een uit drie onderzoekers van de Vrije Universiteit bestaande visitatiecommissie, die met een aantal sleutelpersonen gesprekken voerde aan de hand van de resultaten van de zelfstudie. Ten slotte heeft de visitatiecommissie haar bevindingen in dit onderzoeksverslag neergelegd.

Zelfstudie

Een belangrijk onderdeel van het evaluatieonderzoek bestond, zoals vermeld, uit een zelfstudie van het integriteitsbeleid en de integriteitsbeleving binnen de drie geleidingen van de gemeente, te weten de gemeenteraad, het college van Burgemeester en Wethouders en de ambtelijke dienst. Elk van deze drie geleidingen heeft een eigen zelfstudie uitgevoerd over dat gedeelte van het integriteitssysteem dat specifiek op de eigen geleiding betrekking heeft. Over de resultaten daarvan is door elke geleiding afzonderlijk gerapporteerd. Dat is bij de drie rapportages gebeurd onder de toepasselijke titel *‘Spiegelijde, spiegelijde ...’*.

De gedachte achter de zelfstudie was dat er een zelflerend effect van zou uitgaan voor elk voor de drie gemeentelijke geleidingen. De zelfstudie nodigde uit tot nadenken over de vraag welke beleidsmaatregelen er al zijn, in hoeverre deze beleidsmaatregelen binnen de gemeentelijke organisatie bekend zijn, hoe deze beleidsmaatregelen functioneren, hoe effectief ze zijn en of er wellicht nieuwe beleidsmaatregelen moeten worden ingevoerd. Omdat alle geleidingen hun bijdrage aan deze zelfreflectie leverden, moest er bovendien, volgens dit patroon, een zo volledig mogelijk beeld van de inrichting en het functioneren van het gemeentelijk integriteitssysteem ontstaan.

Visitatiecommissie

De zelfstudie is begeleid door een visitatiecommissie. Deze bestond uit leden van de onderzoeksgroep Kwaliteit van Besturen van de Vrije Universiteit Amsterdam, namelijk prof. dr. Hans van den Heuvel (emeritus-hoogleraar Bestuurskunde), prof. dr. Leo Huberts (hoogleraar Bestuurskunde) en mr. dr. André van Montfort (universitair hoofddocent Bestuurskunde).

De visitatiecommissie heeft ook de resultaten van de zelfstudie beoordeeld. Zij heeft daarover met een aanzienlijk aantal personen uit de drie geleidingen van de gemeentelijke organisatie gesproken. De gesprekken met sleutelpersonen leverden relevante informatie en inzichten op. Het waren gesprekken met personen zowel uit het college van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad als uit de ambtelijke dienst. Daarnaast is er gesproken met een goed geïnformeerde journalist van een lokaal nieuwsblad.

In aanvulling op de gerichte uitnodigingen aan sleutelpersonen, heeft de visitatiecommissie ook een algemene oproep laten uitgaan met het verzoek zich bij de visitatiecommissie te melden als men, al of niet vertrouwelijk, met de commissie wilde spreken. Deze algemene oproep heeft niet tot extra aanmeldingen voor een gesprek geleid. Wat de oorzaak hiervan is, is de commissie onbekend.

Het doel van de gesprekken van de visitatiecommissie met ambtenaren, raadsleden en bestuurders was om de resultaten te toetsen en eventuele hiaten op te vullen. Ook wilde de visitatiecommissie beoordelen of haar suggesties en ideeën wenselijk en realiseerbaar zouden zijn. Zij heeft bij haar oordeelsvorming over het integriteitssysteem van Stichtse Vecht veel baat gehad bij de informatie en ervaringen die haar gesprekspartners met haar hebben gedeeld.

Woorden van dank

We zijn als visitatiecommissie in de eerste plaats vooral veel dank verschuldigd aan Johan Dorst, adviseur van de directie en een van de vertrouwenspersonen van de gemeente Stichtse Vecht. De zelfstudie is onder zijn leiding uitgevoerd. Daarnaast heeft Johan de rapportage over de zelfstudie geschreven.

² Brief burgemeester M. Wittenman aan gemeenteraad, 26-5-2015, nr. Z/15/45831uit/15/44850.

Hij heeft ook zorg gedragen voor de uitstekende organisatie van de reeks gesprekken die de visitatiecommissie in december 2016 naar aanleiding van de rapportage over de zelfstudie met bestuurders, raadsleden en ambtenaren heeft gevoerd. Verder past ons een woord van dank aan het adres van de grote groep ambtenaren, raadsleden en collegeleden die aan de zelfstudie heeft deelgenomen. Hun inzet heeft het mogelijk gemaakt dat de gemeentelijke organisatie in de zelfstudie naar zichzelf heeft gekeken. Dat is op een onbevengende en kritische wijze gebeurd.

Tot slot bedanken we de 26 personen met wie we gesprekken hebben gevoerd over de inhoud van de rapportage van de zelfstudie. In boeiende en openhartige gesprekken waren we in staat de meningen en ervaringen te peilen van personen die bij het integriteitsbeleid van de gemeentelijke betrokken zijn of zich erbij betrokken voelen. Daarbij hebben we onze gesprekspartners vertrouwelijkheid toegezegd. Dat betekent dat we in deze rapportage geen namen noemen. Onze bevindingen zijn dan ook in algemene bewoordingen gepresenteerd.

Opbouw van het evaluatierapport

In dit onderdeel van het evaluatierapport, dat betrekking heeft op de ambtelijke dienst en het college van burgemeester en wethouders, worden eerst de hoofdlijnen van het beoordelingskader geschetst (hoofdstuk 2). Om een idee te geven waar we onze kennis en inzichten op baseren die aan het beoordelingskader ten grondslag liggen, is er aan het eind van dit deelrapport een overzicht van relevante literatuur toegevoegd.

Het beoordelingskader is door elk van de drie geledingen van de gemeente (ambtelijke dienst, college van burgemeester en wethouders, gemeenteraad) bij haar zelfstudie gehanteerd. De resultaten die uit de zelfstudies voortkwamen, zijn vervolgens voor ons, als visitatiecommissie, richtinggevend geweest bij het voeren van gesprekken met sleutelpersonen. We hebben de resultaten van de zelfstudies en gesprekken met sleutelpersonen gebruikt bij onze beoordeling van de actuele stand van zaken in Stichtse Vecht. Voor elk van de drie geledingen van de gemeentelijke organisatie is het integriteitssysteem beoordeeld.

In het onderhavige onderdeel van het evaluatierapport vindt – na een samenvatting van het beoordelingskader – een evaluatie van de kwaliteit van het integriteitssysteem van de ambtelijke dienst (hoofdstuk 3) en het college van burgemeester en wethouders (hoofdstuk 4) plaats. Het deelrapport sluit af met een totaalbeeld van de kwaliteit van het lokale integriteitssysteem in Stichtse Vecht voor zover dat betrekking heeft op de ambtelijke dienst en het college, aangevuld met een samenvatting van onze aanbevelingen voor deze twee geledingen van de gemeentelijke organisatie (hoofdstuk 6).

2. Beoordelingskader samengevat

Het evaluatieonderzoek bestond uit drie fasen:

1. uitvoeren van de zelfstudie,
2. visiteren van de gemeente ter completering van de uitkomsten van de zelfstudie,
3. rapporteren over de resultaten van het evaluatieonderzoek.

In elke van deze drie fasen heeft het beoordelingskader een belangrijke rol gespeeld. Zo heeft de gemeente in de eerste fase van het onderzoek, bij de uitvoering van de zelfstudie, aan de hand van de thema's en aandachtspunten uit het beoordelingskader op gestructureerde wijze informatie over de drie geledingen van de gemeentelijke organisatie (raad, college, ambtelijke dienst) verzameld.

Het beoordelingskader heeft niet alleen betrekking op feitelijke informatie (zoals regels, procedures, verslagen, resultaten) maar ook op subjectieve informatie (oordelen, zienswijzen, ervaringen) over de aard en kwaliteit van het integriteitsbeleid en de integriteitsbeleving. Op basis van deze variëteit aan informatie kan een compleet en getrouw beeld worden geschetst van de inrichting en werking van het gemeentelijk integriteitssysteem.

Het beoordelingskader is gebaseerd op bestaand wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke kennis (zie onder meer de literatuurlijst), gemeentelijke verplichtingen zoals deze in wet- en regelgeving zijn vastgelegd en op de kennis en ervaring van de leden van de onderzoeksgroep. Het beoordelingskader is door de opdrachtgever goedgekeurd.³

2.1. Beleid, organisatie en instrumenten voor integriteit

Beleid en visie

Het eerste thema van het beoordelingskader gaat over de ontwikkeling en geschiedenis van het integriteitsbeleid, de wijze waarop het thema integriteit in regels en in de organisatie is uitgewerkt en de problemen waarmee de gemeente te maken heeft (gehad).

In het tweede thema wordt ingegaan op de aandacht en prioriteit die de gemeente aan integriteit geeft en op de effecten die men van het integriteitsbeleid verwacht.

Vervolgens wordt nagegaan hoe het huidige integriteitsbeleid tot stand is gekomen, op basis van welke informatie dat is gebeurd en welke partijen daarbij betrokken zijn geweest. Ook wordt aangegeven of, hoe en hoe vaak het integriteitsbeleid is geëvalueerd en geactualiseerd.

Tot slot wordt aandacht besteed aan de inhoud en opzet van het integriteitsbeleid. Vragen die aan de orde komen zijn hoe integriteit wordt gedefinieerd en waar het om gaat in de ogen van de gemeente. Hoe duidelijk en volledig het integriteitsbeleid is. Het schriftelijk vastgelegde integriteitsbeleid is in de zelfstudie van de gemeente opgenomen.

Actoren

In dit onderdeel van het beoordelingskader staan de organisatieonderdelen en actoren centraal die zich op de integriteit van ambtenaren, bestuurders en raadsleden richten. Het gaat bijvoorbeeld om het meldpunt integriteit, het instituut van vertrouwenspersonen, de ombudsman, de klachtencommissie, de afdeling personeelszaken, de ondernemingsraad, de portefeuillehouder integriteit in het college van B&W en de lokale rekenkamer.

³ Het beoordelingskader is ontworpen door dr. Leonie Heres, prof.dr. Leo Huberts en mr.dr. André van Montfort. Prof.dr. Hans van den Heuvel heeft de tekst hier en daar aangepast.

N naast een inventarisatie van relevante actoren, wordt in dit onderdeel ook ingegaan op de functies, taken, verantwoordelijkheden, werkwijzen en activiteiten van deze actoren.

Instrumenten

Welke instrumenten bestaan er op het gebied van integriteit voor ambtenaren en bestuurders, inclusief regelingen, codes en procedures? Ook gaat het om instrumenten gericht op bewustwording, zoals trainingen en op het terrein van het personeelsbeleid.

2.2 Uitwerking en inbedding van integriteit in de organisatie

Kennis en draagvlak

In welke mate is men bekend met het integriteitsbeleid in algemene zin en met de actoren en specifieke instrumenten daarvan? Zijn ambtenaren, bestuurders en raadsleden op de hoogte van de verschillende instrumenten en actoren die voor hen direct relevant zijn?

Verder wordt ingegaan op het draagvlak dat op verschillende niveaus voor het beleid bestaat (politiek, ambtelijke dienst, management en uitvoerenden). Is er draagvlak voor de inhoud van de regelingen (zoals de gedragscode)? In hoeverre genieten actoren steun van zowel leidinggevende als niet-leidinggevende ambtenaren? Worden zij als kundig en objectief gezien?

Leiderschap en cultuur

Is het integriteitsbeleid (aantoonbaar) ingebed in de cultuur en het leiderschap van (ambtelijke en politieke) onderdelen van de gemeente? Bij cultuur kan worden gedacht aan de balans tussen vertrouwen en compliance (balans tussen waardengerichte en regelgerichte sturing) en in de onderlinge verhoudingen. Is er een cultuur waarin men elkaar binnen de organisatie aanspreekt op integer gedrag? Hoe wordt omgaan met signalen van integriteitsschendingen? Ook de sociale veiligheid maakt onderdeel uit van de cultuur binnen de gemeente.⁴

In het leiderschap is de onderlinge verhouding tussen leidinggevend en medewerkers van belang. Ook gaat het om het voorbeeldgedrag van leidinggevend, de wijze waarop zij communiceren (over integriteit) en het toepassen van (positieve en negatieve) sanctienering.

Gebruik, monitoring, effecten en verantwoording

Een volgend thema uit het beoordelingskader gaat over het toepassen en het gebruik van de diverse instrumenten. Ook wordt nagegaan of en, zo ja, hoe de inzet van instrumenten en de frequentie van integriteitsschendingen worden gemonitord en geregistreerd.

Voorts schenkt het beoordelingskader aandacht aan mogelijke effecten van het integriteitssysteem op het integriteitsbewustzijn. Het gaat ook om het voorkomen van schendingen in de verschillende lagen en onderdelen van de organisatie. Wat is er bekend over de mate waarin integriteitsschendingen zich in de organisatie voordoen? In hoeverre zijn daarin trends waar te nemen die al of niet aan de invoering en toepassing van het integriteitsbeleid kunnen worden gerelateerd?

⁴ Sociale veiligheid zit in verschillende onderdelen van de organisatie. Aspecten van sociale veiligheid hebben betrekking op vertrouwelijkheid bij het melden van (vermoedens van) integriteitsschendingen en het beschermen van de melders. Ook bepalen de onderlinge verhoudingen tussen collega's, de omgang met integriteitsschendingen, de relatie tussen leidinggevend en medewerkers, alsmede het bewaken en bevorderen van moreel gedrag de mate van sociale veiligheid.

Tot slot heeft dit onderdeel van het beoordelingskader betrekking op de wijze waarop men intern en extern verantwoording aflegt over integriteit.

2.3 SWOT-analyse

Het laatste onderdeel van het beoordelingskader houdt in dat de gemeente wordt verzocht een SWOT-analyse van het eigen integriteitssysteem te maken. SWOT staat voor Strength en Weaknesses vanuit het huidige functioneren, alsmede Opportunities and Threats, ook gezien vanuit de omgeving en de toekomst. Het is een veel gebruikt instrument om de sterke en zwakke kanten en de kansen en bedreigingen van het beleid, zowel intern als vanuit de omgeving, te identificeren en op basis daarvan een strategie te ontwerpen.

Bij het opstellen van een sterke-zwakteanalyse wordt een aantal stappen doorlopen. Deze stappen hebben achtereenvolgens betrekking op:

1. Sterke en zwakke punten (strengths & weaknesses). De sterke en zwakke punten zijn de kenmerken van de organisatie. Het gaat expliciet om de interne elementen, in dit geval het functioneren van de onderdelen van het integriteitssysteem als zodanig en als coherent geheel.
2. Kansen en bedreigingen (opportunities & threats). Onder kansen en bedreigingen worden de ontwikkelingen, gebeurtenissen en invloeden begrepen waaraan de organisatie of het beleid onderhevig is. Het gaat expliciet om externe elementen, zoals veranderingen in het landelijke beleid, de lokale politiek of de samenleving.
3. Confrontatie en verbinding tussen intern en extern. In de confrontatie en verbinding worden de interne en externe elementen aan elkaar geknoopt. Wat versterkt elkaar of staat juist haaks op elkaar, welke kwesties of centrale thema's vloeien daaruit voort?
4. Strategieën. De gesignaleerde thema's en kwesties worden in strategische vragen omgezet. Het verdient aanbeveling daarbij een SWOT-matrix te maken. De sterktes en zwakten worden dan met de kansen en bedreigingen gecombineerd. Deze SWOT-matrix kan worden gebruikt om te reflecteren op de vraag op welke onderdelen er behoefte is aan continuering, verbetering, bewaking of verandering van het integriteitssysteem. Dit alles is schematisch in de volgende figuur weergegeven.

	Kansen	Bedreigingen
Sterktes	Continueren/ Uitbreiden	Bewaken/ Verdedigen
Zwaktes	Verbeteren/ Versterken	Veranderen/ Aanpassen

Figuur 1: Gecombineerde SWOT-Matrix ten behoeve van strategiebepaling

De SWOT-analyse heeft als achtergrond dat het voor de gemeente van belang is na te gaan wat de sterke en zwakke kanten van het huidige integriteitssysteem zijn en welke kansen en bedreigingen er op het terrein van integriteit liggen. Juist ook de discussie daarover, onder meer bij het uitvoeren van de zelfstudie, kan tot versterking van het integriteitsbeleid en de integriteitsbeleving leiden.

In de volgende hoofdstukken doet de visitatiecommissie verslag van haar bevindingen. Ook geeft zij een aantal aanbevelingen voor de onderscheiden instituties binnen de gemeentelijke organisatie.

Daarbij moet worden bedacht dat de commissie niet de grote oogst aan feiten en meningen over het integriteitsbeleid en de integriteitsbeleving uit de zelfstudie gaat herhalen. Zij heeft daarvan met veel interesse en waardering kennisgenomen. De commissie vestigt echter graag de aandacht op een aantal bevindingen die haar in de zelfstudie zijn opgevallen of die zij in de gesprekken met sleutelpersonen heeft opgepikt en die zij waard vindt onder de aandacht van de gemeente te brengen.

3. Integriteitssysteem ambtelijke organisatie

De zelfstudie en onze gesprekken met een groot aantal sleutelpersonen leveren onderstaand beeld van het integriteitssysteem voor de ambtelijk organisatie op.

3.1 Aandacht voor integriteit

Aandacht, bekendheid en draagvlak

Hoewel er allerlei regelingen en voorzieningen op het terrein van integriteit bestaan (zie par. 3.2), wordt binnen de ambtelijke organisatie in beperkte mate aandacht aan het integriteitsbeleid geschonken. Ook wordt er weinig over integriteitskwesties gesproken.

De beperkte aandacht voor integriteit blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat destijds, na de fusie in 2010, geen medewerkers bij de totstandkoming van het integriteitsbeleid en van de bijbehorende regelingen zijn betrokken. Daar ontbrak toen de tijd voor. Maar ook nadien is er binnen de ambtelijke organisatie geen interactief proces gestart om medewerkers deel te laten nemen aan de beleidsvorming op dit terrein, zo wordt in de zelfstudie gesignaleerd (blz. 7).

Verder geven medewerkers en teamleiders die in de zelfstudie aan het woord komen, aan, dat de inhoud van het schriftelijk vastgestelde integriteitsbeleid niet algemeen binnen de ambtelijke organisatie bekend is. Zij vermoeden dat er wel draagvlak voor dit beleid binnen de organisatie bestaat. Hoewel de inhoud van het beleid niet algemeen bekend is, kan het beleid onder ambtenaren vermoedelijk wel op voldoende steun rekenen (blz. 9).

Tevens geven medewerkers en teamleiders uit de zelfstudie aan dat er binnen de ambtelijke organisatie nauwelijks tot niet over het integriteitsbeleid wordt gesproken. Ook is binnen de ambtelijke organisatie niet bekend bij welke onafhankelijke instantie vermoedens van integriteitschendingen kunnen worden gemeld (blz. 9).

Beeld van wat wel en niet is toegestaan

Voorgaand beeld wordt versterkt door het feit, dat bij teamleiders uit de zelfstudie het vermoeden bestaat dat medewerkers geen eenduidig beeld hebben van wat wel en niet is toegestaan. Daarentegen zijn medewerkers van oordeel dat het in grote lijnen wel duidelijk is wat in de organisatie wel en niet is toegestaan. Volgens hen valt er echter nog wel het een en ander te verbeteren. Na de herindeling waren er verschillen in cultuur tussen de ambtenaren van de drie oorspronkelijke gemeenten. Hoewel deze verschillen inmiddels zijn bijgetrokken, is er nog wel het een en ander te doen (blz. 11).

In het algemeen is er, aldus medewerkers en teamleiders uit de zelfstudie, voldoende besef van de integriteitsrisico's binnen de organisatie. De medewerkers schatten in dat grensoverschrijdend gedrag tot een minimum is beperkt. De teamleiders nuanceren deze inschatting door te stellen er mogelijk weinig grensoverschrijdend gedrag is als het gaat om de uitvoering van financieel-economische taken, maar dat ongepast gedrag op andere terreinen waarschijnlijk meer voorkomt (blz. 11).

Daarnaast ervaren teamleiders en medewerkers die bij de zelfstudie waren betrokken, in beperkte mate een actieve en zichtbare ondersteuning van leidinggevenden op het terrein van integriteit (blz. 9). Ook is integriteit geen vast thema in functionerings- en beoordelingsgesprekken met medewerkers, zo wordt in de zelfstudie geconstateerd (blz. 11). Het team HRM heeft overigens wel het voornemen integriteit als aandachtspunt op te nemen in het format voor functionerings- en beoordelingsgesprekken (blz. 11).

Werkwijze bij meldingen van vermoedens van integriteitsschendingen

Illustratief voor de beperkte aandacht voor integriteit is verder dat de resultaten van onderzoek naar aanleiding van meldingen over mogelijke integriteitsschendingen wel worden teruggekoppeld naar de melders, maar dat er bij het zelfstudie geen centrale registratie van en periodieke verslaglegging over deze resultaten plaatsvindt.

Alleen in specifieke gevallen wordt over de resultaten van onderzoeken die naar aanleiding van meldingen zijn gedaan, breed binnen de organisatie gecommuniceerd en worden deze bevindingen gebruikt als leermoment. In 2016 is vanuit de Directie twee keer gecommuniceerd over kwesties op het terrein van integer ambtelijk handelen, zo wordt in de zelfstudie gesignaleerd (blz. 9-10).

Verder wordt aangegeven dat maar weinig medewerkers zelf te maken hebben gehad met meldingen van vermoedens van integriteitsschendingen. Het is daarom voor medewerkers lastig een oordeel te geven over de wijze waarop binnen de ambtelijke organisatie met meldingen wordt omgegaan.

De medewerkers uit de zelfstudie hebben echter de indruk dat signalen over mogelijke integriteitsschendingen serieus worden genomen, dat er steun is voor collega's die een melding doen en dat ambtenaren op wie het vermoeden van een integriteitsschending betrekking heeft, met respect worden behandeld. Degenen die wel met een melding te maken hebben gehad die op de integriteit van hun handelen betrekking had, hebben de wijze waarop de melding is behandeld, daarentegen niet altijd als 'respectvol' ervaren (blz. 12).

Ook de teamleiders uit de zelfstudie zijn van oordeel dat de mate van respect waarmee een ambtenaar over wie een vermoeden van een integriteitsschending is geuit, verschillend wordt ervaren door degenen die met zo'n vermoeden worden geconfronteerd (blz. 12).

Toegankelijkheid van relevante normen

De beperkte aandacht voor integriteit binnen de ambtelijke organisatie kan wellicht voor een deel worden verklaard uit het feit dat de normen die op het terrein van integriteit gelden, in verschillende regelingen zijn neergelegd. Deze regelingen zijn bovendien lastig op het intranet te vinden. Ze zitten daar als het ware verstopt, aldus medewerkers en teamleiders uit de zelfstudie (blz. 9).

Deze situatie komt de toegankelijkheid van de integriteitsnormen niet ten goede, zo is in gesprekken met de visitatiecommissie onderkend. De veelheid aan regelingen vormt waarschuwend een belangrijke oorzaak van het feit dat de inhoud van het schriftelijk vastgestelde integriteitsbeleid, aldus medewerkers en teamleiders (blz. 9), niet algemeen bekend is.

De visitatiecommissie beveelt aan de diverse regelingen tot één integriteitsregeling te integreren en deze geïntegreerde regeling vervolgens op een toegankelijke plaats op het intranet te zetten.

Sociale veiligheid

Een andere belemmerende factor zou kunnen zijn dat ambtenaren zich onvoldoende veilig voelen om integriteitskwesties aan teankaarten. Medewerkers uit de zelfstudie verschillen in de mate waarin zij zich veilig voelen om een vermoeden van een misstand te melden.

Voor sommigen is het doen van een melding geen enkel probleem, anderen voelen zich niet beschermd genoeg en vrezen zelf te worden gedupeerd wanneer zij een melding doen (blz. 10).

Ook de teamleiders uit de zelfstudie geven aan dat er verbetering mogelijk is waar het gaat om een open, constructief-kritische houding van medewerkers ten opzichte van elkaar. Teamleiders zijn van oordeel dat er geen veilige sfeer is waarin medewerkers zich vrij voelen om hun mening te uiten en kritische vragen te stellen over besluiten en gedrag van anderen, inclusief de handwijze van leidinggevers. Afhankelijk van de afstand tot het bestuur, vinden medewerkers het meer of minder veilig om gemaakte fouten te bespreken, aldus de teamleiders uit de zelfstudie (blz. 12).

De visitatiecommissie heeft in haar gesprekken met sleutelpersonen eveneens begrepen dat er bij sommige ambtenaren een gevoel van onveiligheid bestaat. Zij realiseert zich dat de oorzaken en achtergronden daarvan moeilijk zijn te achterhalen. Wellicht speelt de nogal snel doorgevoerde fusie van de drie zelfstandige gemeenten hierin een rol. Ook wekt het veranderde personeelsbeleid, waar menigeen mee te maken heeft gekregen, gevoelens van desoriëntatie in de hand. Velen zijn uit hun comfortzone gehaald. Zij moeten nu met andere of nieuwe collega's samenwerken, op een andere werkplek, onder een andere leidinggevende en soms volgens een andere methode. Dat maakt sommigen wellicht onzeker en schept bij hen misschien een gevoel van onveiligheid.

Een en ander laat echter onverlet dat de visitatiecommissie meerdere keren heeft gehoord dat in de organisatie een angstcultuur zou heersen. Het is voor de commissie moeilijk om hierop enige grip te krijgen. Dan zou allereerst duidelijk moeten zijn hoe reëel dit verschijnsel is en wat het precies inhoudt.

Voor zover er werkelijk sprake mocht zijn van een angstcultuur, kan deze volgens de visitatiecommissie het beste worden bestreden door het betrachteren van openheid door alle leidinggevers. In een organisatie zoals die in Stichtse Vecht bestaat, waarin de hiërarchische 'bevelsstructuur' recentelijk is vervangen door een meer horizontale teamopbouw, zullen openheid, vertrouwen en elkaar aanspreken op normafwijkend gedrag bij uitstek kunnen gedijen. Transparantie, uitleg en het bevorderen van feedback zijn belangrijke instrumenten om een dergelijke cultuuromslag te bevorderen. In een klimaat van openheid en vertrouwen durven medewerkers gemakkelijker kritiek te geven en te zeggen wat ze op het hart hebben. Ze moeten het gevoel hebben dat er naar hen geluisterd wordt en dat ze zoveel mogelijk in het implementeren van nieuwe maatregelen meegenomen worden.

Ethisch leiderschap

Een laatste factor die de beperkte aandacht voor het thema integriteit binnen de ambtelijke organisatie mede zou kunnen verklaren, is dat het wellicht ontbreekt aan ethisch leiderschap. De visitatiecommissie heeft geconstateerd dat beleidsambtenaren vanuit het college van B&W soms druk voelen om een bepaald beleid in hun beleidsnota voor te stellen waar hun professionele deskundigheid anders voorschrijft, zeker als het gaat om politieke wensen en politieke richtlijnen die indruisen tegen wettelijke bepalingen.

De visitatiecommissie beveelt aan dat er vanuit het college van B&W zorg wordt besteed aan de integriteit van het gehele beleid, dus vanaf de beleidsontwikkeling en beleidsbepaling tot en met de beleidsuitvoering. Ook leidinggevers dienen hier ethisch leiderschap te tonen.

3.2 Wat er is en wat bij ambtenaren bekend is

Bestaand instrumentarium

Nieuwe medewerkers krijgen bij hun indiensttreding een integriteitsverklaring uitgereikt, die ze geacht worden te ondertekenen en bij het team HRM in te leveren. Ook moet er een Verklaring Omtrent het Gedrag worden ingeleverd. Daarnaast wordt bij hun indiensttreding een exemplaar van de Gedragscode uitgereikt.

De medewerkers uit de zelfstudie geven aan de integriteitsverklaring als een formaliteit te ervaren, vergelijkbaar met het accepteren van de voorwaarden van een software-update. Het 'leeft' daardoor voor hen niet. Omdat de integriteitsverklaring één van de elf formulieren is die moeten worden ondertekend, is er niet bij iedereen evenveel aandacht voor de inhoud ervan. Ook kunnen niet alle medewerkers uit de zelfstudie zich herinneren of het onderwerp integriteit in het arbeidsvoorwaardengesprek aan de orde is geweest (blz. 11).

Verder wordt in de zelfstudie aangegeven dat de gemeente Stichtse Vecht het instrument van de eed/belofte bij de indiensttreding van nieuwe medewerkers kent. Dit instrument wordt echter maar in beperkte mate ingezet. Bij de start van de gemeente Stichtse Vecht is dat eenmalig gebeurd bij de toen nieuw benoemde teamleiders (blz. 10).

Voorgaand beeld is in de gesprekken met de visitatiecommissie bevestigd. Er is een aantal nuttige instrumenten binnen de organisatie beschikbaar, maar de mogelijkheden daarvan worden maar in beperkte mate benut. De visitatiecommissie beveelt dan ook aan in de toekomst de aandacht niet zozeer te richten op uitbreiding van het instrumentarium, maar om de bestaande instrumenten in de praktijk beter te gaan inzetten. Zo zou er meer zorg kunnen worden besteed aan het afleggen van de ambtseed of -gelofte bij het aanstellen van nieuwe medewerkers.

Vertrouwenpersonen

In dit verband kan ook op het instituut van vertrouwenpersonen worden gewezen. Het ambtelijk apparaat kent drie van dergelijke functionarissen. Medewerkers en teamleiders uit de zelfstudie geven aan niet altijd precies te weten welke personen binnen het ambtelijk apparaat de functie van vertrouwenpersoon vervullen. Deze functionarissen zijn echter wel via het intranet te achterhalen. Het is ook niet algemeen bekend dat er binnen de ambtelijke organisatie één vertrouwenpersoon specifiek voor integriteit is aangesteld (blz. 9).

De medewerkers uit de zelfstudie hebben weinig ervaring met de vertrouwenpersonen. Het is voor hen dan ook moeilijk iets te zeggen over de kundigheid, objectiviteit en betrouwbaarheid van de vertrouwenpersonen. Medewerkers geven echter tevens aan hier wel vertrouwen in te hebben (blz. 9).

Al met al wordt het instituut van vertrouwenpersonen dus niet als erg zichtbaar ervaren.

Omdat de visitatiecommissie de aanwezigheid van vertrouwenpersonen en hun functionarissen in de organisatie niet zelf heeft onderzocht, beveelt zij aan dit instituut met de ogen van de organisatie of, beter gezegd, met de blik van de medewerkers, kritisch te beoordelen en, afhankelijk van de resultaten van die beoordeling, eventueel wijzigingen door te voeren. Juist het goed functioneren van het instituut van vertrouwenpersonen kan zorgen voor balans in de organisatie.

3.3 Wat er ontbreekt

Omschrijving van het begrip integriteit

Zoals in de zelfstudie wordt geconstateerd, ontbreekt in het schriftelijk vastgelegde integriteitsbeleid een heldere omschrijving van integriteit. Dit begrip wordt slechts in algemene beoogingen omschreven (blz. 9). Verder bevat het beleid, aldus de zelfstudie, geen uitgewerkte visie op en strategie voor het bevorderen van integriteit in de organisatie. Doelen en subdoelen ontbreken en er is geen differentiatie naar verschillende categorieën medewerkers (blz. 9).

Het zou goed zijn dit verzuim recht te zetten. Maar integriteit kan niet van bovenaf worden geparacheuteerd. Er bestaan weliswaar verschillende omschrijvingen van integriteit, maar de precieze inhoud van die beschrijvingen is afhankelijk van de context. Daarom is de invulling van integriteit nauw verbonden met de cultuur in de organisatie. Daarin gelden specifieke eigen standaarden, onder andere op het gebied van de professe, eerlijkheid, betrouwbaarheid, omgangsvormen, omgaan met vertrouwelijke informatie en met de burger. Integer handelen maakt dus een wezenlijk onderdeel uit van de organisatiecultuur.

Maar hoe integriteit precies moet worden ingevuld is toch vooral een kwestie van waarden en normen die de organisatie zelf van belang vindt. Bij de overheid zijn die neergelegd in de morele gedragscode. Maar die code staat niet voor eens en voor altijd vast. Die moet periodiek herijkt worden. Die moet in overeenstemming worden gebracht met de waarden, normen, zienwijzen, beleving en gevoelens van hen die in de organisatie werken.

Daarom beveelt de visitatiecommissie aan de morele gedragscode in de gefuseerde gemeente Stichtse Vecht gemeentebreed opnieuw onder de aandacht van de medewerkers te brengen door de code in de verschillende teams te bespreken.

Een goed uitgewerkt integriteitsbeleid is weliswaar geen voldoende, maar toch wel een noodzakelijke voorwaarde voor een organisatie om op het terrein van integriteit in control te zijn. Daarbij neemt het nut van een goed uitgewerkt integriteitsbeleid toe naarmate ambtenaren meer worden betrokken bij de totstandkoming ervan.

Hoewel het in de integriteitsliteratuur populaire gezegde *a code is nothing, coding is everything* een wat overdreven voorstelling van zaken geeft, kan niet worden ontkend dat de effectiviteit en de beleving van het integriteitsbeleid tot op zekere hoogte mede worden bepaald door de mate waarin de doelgroep bij de totstandkoming ervan betrokken is geweest.

De visitatiecommissie beveelt aan om ambtenaren nadrukkelijk bij het actualiseren van de morele gedragscode te betrekken.

Bespreken van morele dilemma's

Verder heeft de visitatiecommissie in de gesprekken met sleutelpersonen vernomen dat het in de meeste teams geen gewoonte is om met enige regelmaat morele dilemma's uit de praktijk te bespreken.

De visitatiecommissie beveelt aan er naar te streven een verandering binnen de ambtelijke organisatie te realiseren waar het gaat om het periodiek bespreken van morele dilemma's waarmee ambtenaren in hun werkzaamheden worden geconfronteerd.

Taak- en bevoegdheidsverdeling

Daarnaast maakt de visitatiecommissie uit de zelfstudie op, dat specifieke taken, functies en rollen van verschillende onderdelen (directie, vertrouwenspersonen, P&O, Juridische Zaken) niet zijn vastgelegd of afgebakend (biz. 9).

De visitatiecommissie beveelt aan meer helderheid te scheppen over de taak- en bevoegdheidsverdeling op het terrein van integriteit.

Integriteitsfunctionaris

Een ander belangrijk element dat naar het oordeel van de visitatiecommissie nog ontbreekt, is een aansprekende integriteitsfunctionaris die voor de ambtelijke dienst een bijzondere verantwoordelijkheid voor het integriteitsbeleid draagt. In de zelfstudie wordt signaleerd dat in Stichtse Vecht geen integriteitsfunctionaris als centrale actor bestaat. Andere gemeenten kennen een dergelijke functionaris wel (biz. 9).

De visitatiecommissie beveelt aan binnen de ambtelijke organisatie een integriteitsfunctionaris aan te stellen. Deze moet worden belast met de zorg voor periodieke aanpassingen, zodat het integriteitsbeleid actueel blijft. Belangrijk is verder dat de te benoemen integriteitsfunctionaris aandacht heeft voor de integriteitscultuur van de organisatie en de integriteitsbeleving van het personeel. Meer specifiek zou de integriteitsfunctionaris zich met name met de hierna te noemen taken moeten gaan bezighouden.

In de eerste plaats dient de integriteitsfunctionaris ervoor te zorgen dat het integriteitsbeleid en de integriteitsmaatregelen bekend zijn in de organisatie.

De visitatiecommissie beveelt aan met het personeel uit alle geledingen te bespreken welke beleidsmaatregelen verouderd zijn, welke aanscherping behoeven en welke nieuwe maatregelen moeten worden ingevoerd.

In de tweede plaats zou het de taak van de integriteitsfunctionaris moeten zijn om het integriteitsbewustzijn in de organisatie te bevorderen. Zo kan, zoals eerder is opgemerkt, de morele gedragscode onder de aandacht van het personeel worden gebracht. Vragen die gesteld kunnen worden zijn welke bepalingen daaruit waardevol zijn om te behouden, welke overbodig of obsoleet zijn en welke een prominente(re) plaats verdienen.

Ten derde zou de integriteitsfunctionaris het integriteitsbewustzijn van medewerkers doelgericht kunnen bevorderen door stelselmatig en periodiek specifieke beleidsmaatregelen onder de aandacht van de medewerkers te brengen. Denk daarbij aan regels over het omgaan met vertrouwelijke of geheime informatie, het beschermen van dergelijke informatie, het doen van aan- en uitbestedingen, het toekennen en uitkeren van subsidies en andere betalingen, het aannemen van geschenken en het doen van toezeggingen. Ook van het voorbeeldgedrag dat burgers van gemeenteteambtenaren verwachten, dienen de medewerkers zich bewust te zijn.

In de vierde plaats kan het tot de taak van de integriteitsfunctionaris worden gerekend te bevorderen dat het thema in teambijeenkomsten en functioneringsgesprekken aan de orde wordt gesteld. Daardoor wordt niet alleen de bekendheid van het integriteitsbeleid bij medewerkers en extern ingehuurd personeel bevorderd.

Zij krijgen dan ook het gevoel dat integriteit bespreekbaar is en er aandacht bestaat voor het mogelijk afglijden naar integriteitsschendingen. Het bespreekbaar maken van het integriteitsbeleid en van integriteitsvraagstukken zal de sfeer van openheid bevorderen.

In de vijfde plaats dient de integriteitsfunctionaris ambtenaren aan te moedigen vermoedens van integriteitsschendingen met een van de vertrouwenspersonen te bespreken. Ook kunnen vermoedens, indien ze voldoende gefundeerd lijken te zijn, vervolgens bij het daarvoor bestemde meldpunt in de organisatie worden gemeld. Hiermee komen we bij het laatste onderdeel dat in het integriteitssysteem nog wordt gemist.

Meldpunt voor vermoedens van integriteitsschendingen

De ambtelijke organisatie kent geen meldpunt voor vermoedens van integriteitsschendingen.

De visitatiecommissie adviseert zo'n meldpunt in te richten.

Protocol voor werkwijze bij meldingen

Bij het behandelen van meldingen van vermoedens van integriteitsschendingen zou volgens een vastgelegd en bij iedereen bekend protocol te werk moeten worden gegaan. De melder weet dan wat er met zijn of haar melding gebeurt, welk behandeltraject moet worden aangelegd en hoe met de uitkomst van de behandeling wordt omgesprongen.

Ook is dan verzekerd, dat de melder van het resultaat van het onderzoek op de hoogte wordt gebracht. Ook het al of niet vertrouwelijk kunnen melden behoort in een dergelijk protocol te zijn geregeld. In de zelfstudie wordt aangegeven dat een dergelijk protocol momenteel ontbreekt (biz. 9).

De visitatiecommissie acht het raadzaam binnen de ambtelijke organisatie ook in dit opzicht een verbeterslag te maken.

4. Integriteitssysteem college van B&W

4.1 Aandacht voor integriteit

Integriteitsbesef

De visitatiecommissie constateert dat de verschillende integriteitsincidenten hun sporen hebben achtergelaten. In het algemeen kan worden geconstateerd dat de bestuurders meer dan ooit doordrongen zijn van het belang van integer handelen in de uitoefening van hun ambt. Burgers moeten ervan op aan kunnen dat de bestuurders van de gemeente onkreukbaar zijn. Ze mogen giften noch diensten aannemen en ze mogen hun privébelangen noch die van hun familieleden of vrienden niet verstrengelen met het algemeen belang dat ze hebben te dienen. Ook moeten bestuurders in de politiek verre blijven van de specifieke belangen van de eigen politieke partij of van de fracties waarop de coalitie steunt. Die onkreukbaarheid is geen geloof of een intentie maar moet in de dagelijkse praktijk blijken.

Het belangrijkste middel om deze onpartijdigheid te bevorderen is openheid. Transparantie is een belangrijke waarborg voor zuiver handelen, omdat die de inhoud van beslissingen en de motieven van bestuurder(s) zichtbaar en kenbaar maakt. Het college van B&W is hiervan doordrongen, zo is de visitatiecommissie uit de zelfstudie en in gesprekken met sleutelpersonen gebleken.

Bijkens de zelfstudie is het college zich er tevens van bewust dat meldingen van vermoedens van integriteitsschendingen kunnen worden ingezet als politiek instrument. Dergelijke (onjuiste) vermoedens worden dan door burgers, raadsleden of media geventileerd met als voorname of enig oogpunt het collegielid waarover die vermoedens worden uitgesproken, in discrediet te brengen. De melding heeft dan een politieke achtergrond (blz. 21).

Rol van de burgemeester

De visitatiecommissie heeft in haar gesprekken de overtuiging gekregen dat het waarborgen van de integriteit van de gemeente bij de burgemeester in goede handen is. Bij hem ligt uiteindelijk niet alleen de zorg voor de integriteit van de gehele organisatie - dus van de gemeenteraad, het college en de ambtelijke dienst - maar hij maakt zijn verantwoordelijkheid als het ware ook zichtbaar. In dit opzicht heeft de commissie positieve geluiden vernomen.

Consensus binnen het college

Tegelijkertijd maakt de visitatiecommissie uit de zelfstudie op dat de collegeleden niet allemaal op één lijn zitten waar het gaat om moreel bewustzijn en gedrag. Er is een bepaalde mate van subjectiviteit. Hierover heeft tussen de collegeleden nog geen gesprek plaatsgevonden, aldus de zelfstudie (blz. 19). Dat de collegeleden niet allen op dezelfde lijn zitten waar het gaat om hun inschatting of bij bepaalde zaken wellicht ook eigen belangen in het geding zouden kunnen zijn of wellicht de schijn van belangenverstrengeling zou kunnen ontstaan, is de commissie ook gebleken in haar gesprekken met enkele sleutelfiguren die een goed beeld hebben van de gang van zaken binnen het college.

Deze observaties brengen de visitatiecommissie tot de aanbeveling aan het college om de nodige prudentie in acht te nemen en indringend met elkaar van gedachte te wisselen in die situaties waarin dilemma's worden ervaren en het risico op (de schijn van) belangenverstrengeling bestaat of mogelijk ontstaat.

4.2 Wat er is en wat bij collegeleden bekend is

Infrastructuur

Ook bij het college van B&W is het integriteitssysteem grotendeels op orde. Zo is er een gedragscode en, wat belangrijk is, de voorzitter van het college - de benoemde burgemeester - is het eerste aanspreekpunt om de integriteit in het college te bewaken en te waarborgen. Vermoedens van schendingen worden bij hem gemeld. Omdat hij die meldingen zorgvuldig behandelt, wordt hij in deze taak vertrouwd en gewaardeerd.

Het college heeft een regeling voor het melden van nevenfuncties en het aanvaarden van giften. Geschenken worden geregistreerd in het geschenkenregister en hebben daarmee een openbaar karakter. Indien het niet geheel duidelijk is of er belangenverstrengeling in het geding is en of een geschenk wel aanvaard kan worden, wordt in het college daarover van gedachten gewisseld.

Uitwisselen van ervaringen en zienswijzen

Uit de zelfstudie blijkt, dat het college zich bewust is van het belang van integer handelen, maar dat het niet altijd duidelijk is welke koers moet worden gevolgd.

Volgens de visitatiecommissie is het zaak het vizier scherp te houden en vooral door het uitwisselen van zienswijzen en meningen de normen actueel te houden en elkaar aan te spreken op mogelijke kwetsbaarheden en integriteitsgevaaren.

4.3 Wat er ontbreekt

Actuele gedragscode

In de zelfstudie wordt geconstateerd, dat de huidige gedragscode voor politieke ambtsdragers geactualiseerd dient te worden.

De visitatiecommissie beveelt het college aan deze herziening zelf ter hand te nemen door met elkaar van gedachten te wisselen over de vraag welke artikelen van de gedragscode gehandhaafd, herzien of aangescherpt moeten worden en welke eruit kunnen verdwijnen. Op deze manier krijgt de morele gedragscode een 'eigen' karakter en geeft het college voor de gehele organisatie het goede voorbeeld.

Protocol voor de werkwijze bij meldingen

Het is eveneens van belang dat het college zich bezighoudt met het schrijven van een protocol dat de wijze regelt waarop gemelde vermoedens van integriteitsschendingen door collegeleden, moeten worden behandeld.

De visitatiecommissie adviseert een protocol op te stellen voor het behandelen van meldingen over vermoedens van integriteitsschendingen door collegeleden.

Een dergelijk protocol geeft vooraf duidelijkheid over de wijze waarop gemeld dient te worden en aan welke criteria de melding dient te voldoen. Het geeft tevens uitsluitel over de wijze waarop de melding wordt behandeld en afgehandeld. Daarmee is ook de wijze geregeld waarop op achteraf verantwoording over de behandeling van de melding moet worden afgelegd.

Verder moet het protocol, zo meent de visitatiecommissie, uitsluitend geven over de vraag welke instituties van de gemeente moeten worden ingelicht en vervolgens wanneer en hoe de buitenwereld over de melding moet worden geïnformeerd. Als de melding betrekking heeft op de burgemeester zelf, ligt een gang naar de commissaris van de Koning voor de hand.

Spijfunctie voor burgemeester

De visitatiecommissie is van oordeel dat de burgemeester de eerst aangewezen ambtsdrager is om meldingen over andere collegeleden in behandeling te nemen en over de daarna te volgen procedure te beslissen. De koninklijke weg is die in het college te bespreken, onder voorzitterschap van de burgemeester.

De burgemeester kan bij uitstek als vertrouwenspersoon fungeren, zowel voor het college en de raadsleden als voor de ambtelijke dienst, ook als het gaat om het bespreken van dilemma's. Een protocol is hierbij van wezenlijk belang. Zonder protocol, dat de wijze van behandeling voorschrijft, zou wellicht de indruk van improviseren en mogelijke willekeur kunnen ontstaan. Een dergelijke indruk kan worden vermeden als de burgemeester zich bij zijn besluitvorming kan baseren op een protocol dat aangeeft of en, zo ja, wanneer een al of niet extern onderzoek moet worden ingesteld. Er kunnen zich evenwel situaties voordoen waarin deze gang van zaken niet passend is, niet gewenst is of ongemakkelijk voelt. Dan past het raadplegen van een relatie buitenlander, bijvoorbeeld de burgemeester van een andere gemeente, als vertrouwenspersoon.

Moreel leiderschap

Ten slotte wijst de visitatiecommissie op het belang van moreel leiderschap. Uiteraard is het noodzakelijk dat elk collegelid daarvan blijk geeft. Elke wethouder heeft in zijn of haar portefeuille tegenover de ambtelijke dienst en in de ogen van de buitenwereld een leidende positie die met macht is bekleed. Daarin is het belangrijk dat elk lid doordrongen is van de voorbeeldfunctie die van het ambt uitgaat en de morele uitstraling als ambtsdrager.

5. Eindconclusie en samenvatting van de aanbevelingen

5.1 Eindconclusie

De visitatiecommissie heeft waardering voor de inzet van de gemeente om het thema integriteit op de agenda te zetten. Zij waardeert het ook dat de gemeente in alle openheid laat zien hoe het staat met de integriteit in het college, de raad en in de ambtelijke dienst en daarover een onafhankelijk oordeel laat uitspreken.

De visitatiecommissie hoopt dat de door haar gedane aanbevelingen in beleid worden omgezet en dat de gehele organisatie er nog meer van doordrongen raakt dat in bestuur en beleid onkreukbaarheid onbetwist voorop moet staan. Integriteit is niet alleen de basis voor een goed, eerlijk en rechtvaardig bestuur, zij zorgt er ook voor dat de overheid geloofwaardig is, vertrouwen geniet en gezag uitstraalt.

Zij merkt dit alles op in het besef dat de aandacht voor het thema integriteit in de organisatie niet overal even indringend aanwezig is. Dat kan verbeteren door, waar mogelijk, aandacht aan integriteit te besteden, in dialoogbesprekingen in het team, in het werkoverleg, in jaargesprekken, in bijeenkomsten van het college en in vergaderingen van de gemeenteraad.

Uiteindelijk zou het de raad, het college en de ambtelijke dienst sieren wanneer moreel leiderschap de standaard wordt binnen alle geledingen van de gemeentelijke organisatie en dat moreel leiderschap een vast terugkerend thema wordt. Een nog aan te stellen integriteitsfunctienaris zou overal in de organisatie initiatieven kunnen ontwikkelen om moreel leiderschap een impuls te geven en wel zodanig dat burgers, collegeleden, raadsleden en ambtenaren merken dat onkreukbaarheid een vanzelfsprekendheid is.

5.2 Samenvatting van de aanbevelingen voor college van B&W en ambtelijke dienst

Op basis van de zelfstudie en de gevoerde gesprekken komt de visitatiecommissie tot een aantal aanbevelingen die we hieronder samenvatten.

Integriteitstestroom ambtelijke organisatie

- De visitatiecommissie beveelt aan de diverse integriteitsregelingen te integreren tot één integriteitsregeling en deze geïntegreerde regeling vervolgens op een toegankelijke plaats op het intranet te zetten.
- Het college van B&W dient zorg te besteden aan de integriteit van het gehele beleid, dus vanaf de beleidsontwikkeling en beleidsbepaling tot en met de beleidsuitvoering. Voor dit onderdeel is het nodig dat leidinggevend hierin de toon zetten en ethisch leiderschap tonen.
- Omdat de visitatiecommissie de aanwezigheid van vertrouwenspersonen en hun functies in de organisatie niet zelf heeft onderzocht, beveelt zij aan dit instituut met de ogen van de organisatie of, beter gezegd, met de blik van de medewerkers, kritisch te beoordelen en, afhankelijk van de resultaten van die beoordeling, eventueel wijzigingen door te voeren. Juist het goed functioneren van het instituut van vertrouwenspersonen kan zorgen voor balans in de organisatie.

Literatuur

- BIOS (2012). *Integriteitsmonitor 2012. Bijlage Ambtenaren en Bijlage Politieke Ambtsdragers*.
- Graaf, G. de (2012). Misstanden melden. In: Heuvel, J.H.J. van den, Huberts, L.W.J.C. en Muller, E.R. *Integriteit en Integriteitsbeleid in Nederland*, pp. 187-215. Deventer: Kluwer.
- Heres, L. (2012). Leiderschap en integriteit. In: Heuvel, J.H.J. van den, Huberts, L.W.J.C. en Muller, E.R. *Integriteit en Integriteitsbeleid in Nederland*, pp. 265-281. Deventer: Kluwer.
- Heuvel, J.H.J. van den, Huberts, L.W.J.C. en Muller, E.R. (2012). *Integriteit en Integriteitsbeleid in Nederland*, Serie Handboeken Veiligheid. Deventer: Kluwer.
- Huberts, L.W.J.C., Six, F.E., Van Tankeren, Montfort, A.J.G.M. van & H.L. Paanakker (2014). What is done to protect integrity: Policies, institutions and systems. In: Huberts, L.W.J.C., *Integrity of Governance: What It Is, What We Know, What Is Done and Where To Go*. Palgrave Macmillan: Hampshire.
- Huberts, Leo & Hoeksma, Alain (Eds.) (2016). *Integrity management in the public sector: The Dutch approach*. The Hague: BIOS.
- Montfort, A.J.G.M. van, Beck, L. & A.A.H. Tuijnstra (2013). Integrity in public administration: Lessons learned. In: Sekerka, L.E. (Ed.), *Ethics Training in Action (Ethics in Practice Series)*, pp. 229-248. Charlotte, NC: IAP.
- Nelen, H. (2012). Corruptie in de polder: Nederland ontwaakt. In: Heuvel, J.H.J. van den, Huberts, L.W.J.C. en Muller, E.R. *Integriteit en Integriteitsbeleid in Nederland*, pp. 169-186. Deventer: Kluwer.
- Slingerland, W., Six, F.E. & Huberts, L.W.J.C. (2012). Integriteitssystemen en hun werking. In: Heuvel, J.H.J. van den, Huberts, L.W.J.C. en Muller, E.R. *Integriteit. Integriteit en Integriteitsbeleid in Nederland*, pp. 219-238. Deventer: Kluwer.
- Talsma, Jitske & Karssing, Edgar (red.) (2015). *Jaarboek Integriteit 2015*. Den Haag: BIOS.
- Veer, J.C.V. van der (2012). Wegnemen van verleidingen: Een onderzoek naar de doorwerking van risicoanalyses in de gemeente Amsterdam. In: Heuvel, J.H.J. van den, Huberts, L.W.J.C. en Muller, E.R. *Integriteit. Integriteit en Integriteitsbeleid in Nederland*, pp. 305-323. Deventer: Kluwer.
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Interprovinciaal Overleg, Unie van Waterschappen en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2006). *Modelaanpak basisnormen Integriteit openbaar bestuur en politie*.
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Interprovinciaal Overleg, Unie van Waterschappen en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2011). *Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij gemeenten, provincies en waterschappen*.

- Verder zou de morele gedragscode van Stichtse Vecht opnieuw gemeentebreed onder de aandacht van de medewerkers kunnen worden gebracht. De ambtenaren dienen actief bij een herziening en actualisering van de morele gedragscode te worden betrokken. Dat zou bijvoorbeeld in de verschillende teams kunnen gebeuren.
- In de ambtelijke organisatie dienen periodiek morele dilemma's waarmee ambtenaren in de praktijk bij hun werkzaamheden worden geconfronteerd, te worden besproken. De Directie en het management zouden hiertoe de nodige impulsen kunnen geven.
- Meer helderheid dient te worden geschapen over de taak- en bevoegdheidsverdeling op het terrein van integriteit.
- Binnen de ambtelijke organisatie dient een integriteitsfunctionaris te worden aangesteld. Deze moet worden belast met de zorg voor periodieke aanpassingen, zodat het integriteitsbeleid actueel blijft. De te benoemen integriteitsfunctionaris dient aandacht te hebben voor de integriteitscultuur van de organisatie en de integriteitsbeleving van het personeel.
- De visitatiecommissie beveelt aan met het personeel uit alle geleidingen te bespreken welke integriteitsmaatregelen verouderd zijn, welke aanscherping behoeven en welke nieuwe maatregelen moeten worden ingevoerd.
- Er dient een meldpunt voor (vermoedens van) integriteitsschendingen te worden ingericht. Tevens dient een protocol te worden geschreven op grond waarvan bepaald kan worden welke meldingen in aanmerking komen voor behandeling. Ook zou daarbij geregeld moeten worden binnen welke tijd en hoe de melding moet worden behandeld. Ten slotte moet worden aangegeven op welke wijze de melder van het resultaat van het onderzoek in kennis wordt gesteld.

Integriteitstelsysteem college van B&W

- De visitatiecommissie beveelt het college aan de nodige prudentie in acht te nemen en indringend met elkaar van gedachte te wisselen in die situaties waarin dilemma's worden ervaren en het risico op (de schijn van) belangenverstrenging bestaat of kan ontstaan. Dat kan ook door scherp te blijven en vooral door het uitwisselen van zienswijzen en meningen de normen actueel te houden en elkaar aan te spreken op mogelijke kwetsbaarheden en integriteitsrisico's.
- Het college zou een herziening van de morele gedragscode zelf ter hand kunnen nemen door met elkaar van gedachten te wisselen over de artikelen die gehandhaafd, herzien of aangescherpt moeten worden en welke eruit kunnen verdwijnen. Op deze manier krijgt de morele gedragscode een 'eigen' karakter en geeft het college het goede voorbeeld aan de gehele organisatie.
- Het college moet een protocol opstellen voor het behandelen van meldingen over vermoedens van integriteitsschendingen door collegeleden.